

15.11.2023

Kokousaika 15.11.2023 18:00 - 21:19

Kokouspaikka Kaupunginvaltuuston istuntosali, Aleksanterinkatu 20

Läsnä

Jäsenet

Vanhanen, Reetta	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Bogomoloff, Harry	kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja
Jalovaara, Ville	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Vartiainen, Juhana	pormestari
Arhinmäki, Paavo	apulaispormestari
Sazonov, Daniel	apulaispormestari
Sinnemäki, Anni	poistui 19:28, poissa: osa 261 §, 262 - 267 § apulaispormestari saapui 19:57, poissa: 255 - 263 §, osa 264 §
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	
Alametsä, Alviina	
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Arajärvi, Pentti	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Castrén, Maaret	
Diarra, Fatim	poistui 19:10, poissa: 258 - 267 §
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haglund, Mia	
Hakola, Juha	
Harkimo, Harry	
Harkimo, Joel	
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Huff, Shawn	
Hyttinen, Nuutti	
Iskanius, Anniina	

15.11.2023

Jungner, Mikael
Karhuvaara, Arja
Kauppila, Elina
Kivekäs, Otso
Kivelä, Mai
Kolbe, Laura
Kopra, Pia
Korpinen, Laura
Korpinen, Sini
Koskela, Minja
Lindgren, Minna
Malin, Petra
Mutttilainen, Sami
Muurinen, Seija
Månsson, Björn
Nevanlinna, Tuomas
Niskanen, Dani
Nuorteva, Johanna
Nygård-Peltola, Mia
Packalén, Tom
Pajunen, Jenni
Pakarinen, Pia
Pasanen, Amanda
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rantanen, Tuomas
Rautava, Risto
Razmyar, Nasima
Said Ahmed, Suldaan
Sarkomaa, Sari
Sauri, Pekka
Saxberg, Mirita
Soininvaara, Osmo
Suomalainen, Nina
Taipale, Ilkka
Tuomioja, Erkki
Wallgren, Thomas
Vepsä, Sinikka
Vierunen, Maarit
Yanar, Ozan
Apter, Ted
Helal, Fardoos
Karinoja, Erkki

varajäsen
saapui 19:31, poissa: 255 - 261 §
varajäsen
varajäsen

15.11.2023

Kettunen, Marko	varajäsen
Laaksonen, Heimo	varajäsen
Laisaari, Johanna	apulaispormestari
	varajäsen
	saapui 19:09, poissa: 255 - 256 §
Miettinen, Nina	varajäsen
	poistui 19:40, poissa: 264 - 267 §
Niiranen, Matti	varajäsen
Paunio, Mikko	varajäsen
Penttinen, Katri	varajäsen
Rissanen, Laura	varajäsen
Silvennoinen, Oula	varajäsen
Sohrabi, Seida	varajäsen
Strandén, Juhani	varajäsen
Sydänmaa, Johanna	varajäsen
	saapui 18:05, poissa: 255 - 256 §
Tuominen, Aino	varajäsen
	saapui 19:10, poissa: 255 - 257 §
Tuomi-Nikula, Tuomas	varajäsen

Nuorisoneuvoston edustajat

Mahmood, Aisha	nuorisoneuvoston puheenjohtaja poissa: 257 §
Oinonen, Janne	nuorisoneuvoston jäsen poissa: 257 §

Muut

Laisaari, Johanna	apulaispormestari
Saxholm, Tuula	va. kansliapäällikkö
Jolkkonen, Juha	sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Järvenkallas, Satu	kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Kivelä, Liisa	viestintäjohtaja
Ojavuo, Pia	vs. rahoitusjohtaja
Remes, Kirsi	hallintojohtaja
Peltonen, Antti	hallintopäällikkö
Hyttinen, Hannu	johtava kaupunginsihteeri
Nelskylä, Maria	kaupunginsihteeri
Menna, Lauri	johtava asiantuntija
Leino, Antti	erityisavustaja
Kentala, Julianna	erityisavustaja
Nurmela, Jeremias	erityisavustaja
Salminen, Teresa	erityisavustaja

15.11.2023

	Heinonen, Marjukka Väisänen, Anna Krogell-Magni, Pi Hopeakunnas, Maisa Turtola, Ilona	ylikielenkääntäjä kielenkääntäjä viestintäpäällikkö viestintäasiantuntija viestintäasiantuntija
Asiantuntijat		
	Pitkänen, Jani	pelastuskomentaja paikalla: 257 §
Puheenjohtaja		
	Reetta Vanhanen	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Pöytäkirjanpitäjä		
	Lauri Menna	johtava asiantuntija 255 - 259 §, osa 265 §, 266 - 267 §
	Antti Peltonen	hallintopäällikkö 260 - 263 §, osa 264 §
	Hannu Hyttinen	johtava kaupunginsihteeri osa 264 §, osa 265 §

15.11.2023

Tid 15.11.2023 18:00 - 21:19

Plats Stadsfullmäktiges sessionssal, Alexandersgatan 20

Närvarande

Ledamöter

Vanhanen, Reetta	stadsfullmäktiges ordförande
Bogomoloff, Harry	stadsfullmäktiges I vice ordförande
	vice ordförande
Jalovaara, Ville	stadsfullmäktiges II vice ordförande
	vice ordförande
Vartiainen, Juhana	borgmästare
Arhinmäki, Paavo	biträdande borgmästare
Sazonov, Daniel	biträdande borgmästare
	avlägsnade sig 19:28, frånvarande:
	delvis 261 §, 262 - 267 §
Sinnemäki, Anni	biträdande borgmästare
	anlände 19:57, frånvarande: 255 -
	263 §, delvis 264 §
Ahde, Hilikka	
Ahmed, Mahad	
Alametsä, Alviina	
Alanko-Kahiluoto, Outi	
Arajärvi, Pentti	
Biaudet, Eva	
Borgarsdottir Sandelin, Silja	
Castrén, Maaret	
Diarra, Fatim	avlägsnade sig 19:10, frånvarande:
	258 - 267 §
Ebeling, Mika	
Gebhard, Elisa	
Grotenfelt, Nora	
Haglund, Mia	
Hakola, Juha	
Harkimo, Harry	
Harkimo, Joel	
Heinäluoma, Eveliina	
Hiltunen, Titta	
Holopainen, Mari	
Honkasalo, Veronika	
Huff, Shawn	
Hyttinen, Nuutti	

15.11.2023

Iskanius, Anniina
Jungner, Mikael
Karhuvaara, Arja
Kauppila, Elina
Kivekäs, Otso
Kivelä, Mai
Kolbe, Laura
Kopra, Pia
Korpinen, Laura
Korpinen, Sini
Koskela, Minja
Lindgren, Minna
Malin, Petra
Muttalainen, Sami
Muurinen, Seija
Månsson, Björn
Nevanlinna, Tuomas
Niskanen, Dani
Nuorteva, Johanna
Nygård-Peltola, Mia
Packalén, Tom
Pajunen, Jenni
Pakarinen, Pia
Pasanen, Amanda
Peltokorpi, Terhi
Raatikainen, Mika
Rantala, Marcus
Rantanen, Tuomas
Rautava, Risto
Razmyar, Nasima
Said Ahmed, Suldaan
Sarkomaa, Sari
Sauri, Pekka
Saxberg, Mirita
Soininvaara, Osmo
Suomalainen, Nina
Taipale, Ilkka
Tuomioja, Erkki
Wallgren, Thomas
Vepsä, Sinikka
Vierunen, Maarit
Yanar, Ozan
Apter, Ted

ersättare
anlände 19:31, frånvarande: 255 -
261 §

15.11.2023

Helal, Fardoos	ersättare
Karinoja, Erkki	ersättare
Kettunen, Marko	ersättare
Laaksonen, Heimo	ersättare
Laisaari, Johanna	biträdande borgmästare
	ersättare
	anlände 19:09, frånvarande: 255 - 256 §
Miettinen, Nina	ersättare
	avlägsnade sig 19:40, frånvarande: 264 - 267 §
Niiranen, Matti	ersättare
Paunio, Mikko	ersättare
Penttinen, Katri	ersättare
Rissanen, Laura	ersättare
Silvennoinen, Oula	ersättare
Sohrabi, Seida	ersättare
Strandén, Juhani	ersättare
Sydänmaa, Johanna	ersättare
	anlände 18:05, frånvarande: 255 - 256 §
Tuominen, Aino	ersättare
	anlände 19:10, frånvarande: 255 - 257 §
Tuomi-Nikula, Tuomas	ersättare
Ungdomsrådets	
Mahmood, Aisha	ungdomsrådets ordförande
	frånvarande: 257 §
Oinonen, Janne	ledamot i ungdomsrådet
	frånvarande: 257 §
Övriga	
Laisaari, Johanna	biträdande borgmästare
Saxholm, Tuula	tf. kanslichef
Jolkkonen, Juha	sektorchef i social-, hälsovårds- och räddningssektorn
Järvenkallas, Satu	sektorchef för fostran och utbildning
Kivelä, Liisa	kommunikationsdirektör
Ojavuo, Pia	tf. finansdirektör
Remes, Kirsi	förvaltningsdirektör
Peltonen, Antti	förvaltningschef
Hyttinen, Hannu	ledande stadssekreterare
Nelskylä, Maria	stadssekreterare

15.11.2023

	Menna, Lauri	ledande sakkunnig
	Leino, Antti	specialmedarbetare
	Kentala, Julianna	specialmedarbetare
	Nurmela, Jeremias	specialmedarbetare
	Salminen, Teresa	specialmedarbetare
	Heinonen, Marjukka	övertranslator
	Väisänen, Anna	translator
	Krogell-Magni, Pi	kommunikationschef
	Hopeakunnas, Maisa	kommunikationsspecialist
	Turtola, Ilona	kommunikationsspecialist
Sakkunniga		
	Pitkänen, Jani	räddningskommendör närvarande: 257 §
Ordförande		
	Reetta Vanhanen	stadsfullmäktiges ordförande
Protokollförare		
	Lauri Menna	ledande sakkunnig 255 - 259 §, delvis 265 §, 266 - 267 §
	Antti Peltonen	förvaltningschef 260 - 263 §, delvis 264 §
	Hannu Hyttinen	ledande stadssekreterare delvis 264 §, delvis 265 §

15.11.2023

§	Asia	
255	Asia/1	Nimenhuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus Namnupprop, laglighet och beslutsförhet
256	Asia/2	Pöytäkirjan tarkastajien valinta Val av protokolljusterare
257	Asia/3	Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026 Beslutet om servicenivån för räddningsväsendet i Helsingfors 2024–2026
258	Asia/4	Kaupunginhallituksen kahden varajäsenen valinta Val av två ersättare i stadsstyrelsen
259	Asia/5	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan liikuntajaoston puheenjohtajan valinta Val av ersättare i kultur- och fritidsnämnden och ordförande i kultur- och fritidsnämndens idrottssektion
260	Asia/6	Vuoden 2024 tuloveroprosentin määrittäminen Inkomstskattesats för år 2024
261	Asia/7	Vuoden 2024 kiinteistöveroprosenttien määrittäminen Fastighetsskatteprocentsatser för år 2024
262	Asia/8	Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntojen energiankulutuksen mittaamisesta Gruppmotion av Svenska folkpartiets fullmäktige om mätning av bostädernas energiförbrukning
263	Asia/9	Valtuutettu Pentti Arajärven aloite valtuustoaloitteiden määrärahakäytännöistä Ledamoten Pentti Arajärvis motion om anslagspraxis för fullmäktigemotioner
264	Asia/10	Valtuutettu Ozan Yanarin aloite S2-opetukseen ohjaamisen käytäntöjen uudelleen arvioimiseksi Ledamoten Ozan Yanars motion om att utvärdera skolornas praxis för att hänvisa elever till undervisning i finska som andraspråk
265	Asia/11	Valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntien pilotoimisesta päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa Ledamoten Minja Koskelas motion om ett försök med lektioner i musiklek i daghem för att stärka jämställdheten bland barn
266	Asia/12	Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite Bosti-tilausjärjestelmästä luopumisesta ympäri vuorokautisessa lastenkotitoiminnassa

15.11.2023

		Ledamoten Sinikka Vepsäs motion om att slopa beställningssystemet Bosti i barnhem som är öppna dygnet runt
267	Asia/13	Kokouksessa jätetyt aloitteet Motioner inlämnade vid sammanträdet

§ 255

Nimenuuto, laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Kaupunginvaltuusto totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Nimenuuto ja estyneet

Puheenjohtaja totesi, että esteilmoituksen jättäneiden tilalle on kutsuttu seuraavat varavaltuutetut:

- Wille Rydman, tilalle Matti Niiranen
- Atte Kaleva, tilalle Heimo Laaksonen
- Matias Pajula, tilalle Seida Sohrabi
- Otto meri, tilalle Laura Rissanen
- Elina Valtonen, tilalle Katri Penttinen
- Maria Ohisalo, tilalle Tuomas Tuomi-Nikula
- Emma Kari, tilalle Johannan Sydänmaa
- Atte Harjanne, tilalle Nina Miettinen
- Timo Harakka, tilalle Fardoos Helal
- Jussi Halla-aho, tilalle Mikko Paunio
- Mari Rantanen, tilalle Marko Kettunen
- Teija Makkonen, tilalle Erkki Karinoja
- Pirkko Ruohonen-Lerner, tilalle Juhani Strandén
- Anni Sinnemäki, tilalle Oula Sivennoinen

Nimenuudosta olivat poissa seuraavat valtuutetut:

- Tuula Haatainen
- Johanna Sydänmaa

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Puheenjohtaja totesi, että kaupunginvaltuuston kokous on kutsuttu koolle kuntalaisia ja hallintosäännössä edellytetyssä järjestyksessä. Toimitetun nimenuudon mukaan vähintään kaksi kolmasosaa valtuutetuista on läsnä. Edellä olevan perusteella puheenjohtaja totesi, että kokous on laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

15.11.2023

Asia/1

Kaupunginvaltuusto toteaa esteen ilmoittaneet valtuutetut ja heidän tilalleen tulevat varavaltuutetut, toimittaa nimenhuudon sekä toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.11.2023

Asia/2

§ 256

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin valtuutetut Nora Grotenfelt ja Suldaan Said Ahmed sekä varalle valtuutetut Laura Korpinen ja Shawn Huff.

Käsittely

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin yksimielisesti puheenjohtajan ehdotuksesta valtuutetut Nora Grotenfelt ja Suldaan Said Ahmed sekä varalle valtuutetut Laura Korpinen ja Shawn Huff.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto valitsee pöytäkirjantarkastajiksi kaksi valtuutettua ja varatarkastajiksi kaksi valtuutettua.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.11.2023

Asia/3

§ 257

Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasopäätös 2024–2026

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginvaltuusto hyväksyi liitteen 1 mukaiset Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevat päätökset vuosille 2024–2026.

Käsittely

Kaupunginvaltuusto käsitteli asian suljetussa kokouksessa.

Valtuutettu Thomas Wallgren ehdotti, että kaupunginvaltuusto panee asian pöydälle. Ehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 8 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 8 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kokouksessaan 3.10.2023 kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle liitteenä 1 olevien Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevien päätösten hyväksymistä vuosille 2024–2026. Lautakunnan huomiot palvelutasopäätökseen käyvät ilmi päätöshistoriasta.

Pelastustoimen järjestämisestä annetun lain (613/2021) mukaisesti aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla annetun lain (615/2021) mukaan Helsingin kaupungin valtuusto käyttää kuntalaissa tarkoitettua ylintä toimivaltaa sosiaali- ja terveydenhuollon

sekä pelastustoimen tehtävissä. Sisäministeriön asetuksella (1225/2022) on säädetty tarkemmin palvelutasopäätösten sisällön perusteista, rakenteesta ja seurannasta sekä aluehallintoviraston suorittamasta arvioinnista. Uuden asetuksen mukaiset palvelutasopäätökset on oltava hyväksytyinä viimeistään 1.12.2023.

Sisäministeriön palvelutasopäätösasetuksen perustelumuiotiossa tarkennetaan, mistä aluevaltuuston (Helsingissä kaupunginvaltuuston) tulee päättää kunkin palvelun kohdalla. Liitteelle 1 on koottu palvelutasopäätökseen sisältyvät palvelutasoa koskevat päätökset, joista kaupunginvaltuusto tekee päätöksen. Asetuksen mukaisesti palvelutasopäätöksessä on myös muuta sisältöä, josta kaupunginvaltuusto ei tee päätöstä. Palvelutasopäätös kokonaisuudessaan on liitteenä 2, ja se sisältää myös johdannon, keskeiset linjaukset, päättyvän palvelutasopäätöskauden arvioinnin, riskianalyysin tulokset ja johtopäätökset sekä kehittämissuunnitelman. Lisäksi kustakin palvelusta esitetään myös palvelutason nykytilan kuvaus, tarpeet ja tavoitteet sekä kehittämistarve. Palvelutasopäätöksen julkinen versio julkaistaan kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 8 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 8 k)

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 654

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaiset Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevat päätökset vuosille 2024–2026.

15.11.2023

Asia/3

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 03.10.2023 § 191

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle liitteenä 1 olevien Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevien päätösten hyväksymistä vuosille 2024–2026.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että pelastuslaitoksen rekryointivaikeuksien helpottamiseksi on tärkeää turvata Helsingin pelastuskoulun jatkuvuus. Valtion on myös taattava riittävä rahoitus, jotta pelastuslaitos pystyy toteuttamaan aluehallintoviraston edellyttämät toimet toimintavalmiusaikojen parantamiseksi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin ydinkeskustan liikennesuunnitelman muutokset tulee huomioida tulevissa riskianalyseissa.

Käsittely

03.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Rosa Saarinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Johtava tutkija Kari Paasonen ja riskienhallintapäällikkö Pekka Itkonen olivat kutsuttuina asiantuntijoina.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Ahto Apajalahti: Lisätään esitysehdotukseen toinen kappale: Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että pelastuslaitoksen rek-

15.11.2023

rytointivaikeuksien helpottamiseksi on tärkeää turvata Helsingin pelastuskoulun jatkuvuus. Valtion on myös taattava riittävä rahoitus, jotta pelastuslaitos pystyy toteuttamaan aluehallintoviraston edellyttämät toimet toimintavalmiusaikojen parantamiseksi.

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen siten, että esitysehdotukseen lisätään tekstikappale seuraavasti: Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin ydinkeskustan liikennesuunnitelman muutokset tulee huomioida tulevaisuudessa riskianalyseissa.

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Ahto Apajalahden vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan esitys syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 2

Ahto Apajalahti, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 9

Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Emmi Piippo, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Touko Niinimäki, Meri Valkama

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi jäsen Laura Korpisen vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjä 2).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti esittää hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavasti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kari Paasonen, johtava tutkija, puhelin: 310 30025

15.11.2023

Asia/3

kari.paasonen(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto 21.09.2023 § 10

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto esitti sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle edelleen esitettäväksi kaupunginhallitukselle liitteenä 1 olevien Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevien päätösten hyväksymistä vuosille 2024–2026.

Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

21.09.2023 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Johtava tutkija ***** oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä asiaa käsiteltäessä.

Esittelijä pelastuskomentaja Jani Pitkänen muutti esitystään siten, että liitteeseen 2 lisätään liitteen 3 mukainen lisäys. Liite 2 ja esittelijän muutos ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24.1 § 8 kohdan mukaisesti.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto päätti asiasta esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Kari Paasonen, johtava tutkija, puhelin: 310 30025
kari.paasonen(a)hel.fi

15.11.2023

Asia/4

§ 258

Kaupunginhallituksen kahden varajäsenen valinta

HEL 2023-012843 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto

- 1 myönsi Otto Merelle eron Maarit Vierusen henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ja valitsi Maarit Vierusen henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen Matias Pajulan sekä
- 2 myönsi Matias Pajulalle eron Sari Sarkomaan henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ja valitsi Sari Sarkomaan henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen Otto Meren kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 10.10.2023
- 2 Eroilmoitus 16.10.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote

Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi Otto Meren (Kok.) ja Matias Pajulan (Kok.) 2.8.2021 § 227 kaupunginhallituksen varajäseniksi kaupunginvaltuus-

ton toimikaudeksi. Otto Meri (Kok.) on 10.10.2023 ja Matias Pajula on 16.10.2023 pyytänyt eroa henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ajankäyttöisten syiden takia. Eroanomukset johtuvat varsinaisten ja varajäsenten aikataulujen yhteensovittamisesta.

Kuntalain (410/2015) 70 §:n 3 momentin mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Eroilmoitus 10.10.2023
- 2 Eroilmoitus 16.10.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitos
Kaupunginhallitus

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 634

15.11.2023

Asia/4

HEL 2023-012843 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

1. myöntää Otto Merelle eron Maarit Vierusen henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee Maarit Vierusen henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen Matias Pajulan sekä
2. myöntää Matias Pajulalle eron Sari Sarkomaan henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee Sari Sarkomaan henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen Otto Meren kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

15.11.2023

Asia/5

§ 259

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan liikuntajaoston puheenjohtajan valinta

HEL 2023-013032 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginvaltuusto

- totesi, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja liikuntajaoston puheenjohtajan Sami Muttilaisen luottamustoimi on päättynyt vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi ja

- valitsi Vesa Korkkulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäseneksi (Titta Hiltusen henkilökohtainen varajäsen) ja liikuntajaoston puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 27.9.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginvaltuusto valitsi 2.8.2021 § 242 Sami Muttilaisen (Vas.) kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäseneksi ja 2.8.2021 § 244 liikun-

tajaoston puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi. Hän on 27.9.2023 ilmoittanut vaalikelpoisuuden menettämisestä.

Kuntalain (410/2015) 74 §:n mukaan henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtävälueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa ei ole vaalikelpoinen.

Kuntalain (410/2015) 78 §:n mukaan, jos luottamushenkilö menettää vaalikelpoisuutensa, hänet valinnut toimielin toteaa luottamustoimen päättyneeksi. Päätös pannaan täytäntöön heti.

Kesken toimikautta avoimeksi tulleeseen luottamustoimeen valitaan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi uusi luottamushenkilö. Valittavan henkilön tulee olla vaalikelpoinen lautakuntaan kuntalain 74 §:n mukaisesti.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan. Luottamushenkilön on valtuuston pyynnöstä esitettävä selvitys seikoista, joilla voi olla merkitystä hänen vaalikelpoisuutensa arvioinnissa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Liitteet

1 Eroilmoitus 27.9.2023

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Otteet

Ote
Päätöksessä mainitut

Otteen liitteet
Esitysteksti
Kunnallisvalitus, valtuusto

Tiedoksi

Taloushallintopalveluliikelaitokseen
Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta

Päätöshistoria

15.11.2023

Asia/5

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 656

HEL 2023-013032 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- toteaa, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja liikuntajaoston puheenjohtajan Sami Muttilaisen luottamustoimi on päättynyt vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi ja

- valitsee Vesa Korkkulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäseneksi (Titta Hiltusen henkilökohtainen varajäsen) ja liikuntajaoston puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

15.11.2023

Asia/6

§ 260 Vuoden 2024 tuloveroprosentin määrittäminen

HEL 2023-012940 T 02 03 01 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto määräsi vuoden 2024 kunnallisveroprosentiksi 5,3 %.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 09 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kuntalain 111 §:n mukaan viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain 91 a §:n mukaan kunnan tulee ilmoittaa verohallinnolle tuloveroprosentin suuruus viimeistään verovuotta edeltävän vuoden marraskuun 17. päivänä.

Sotepe-uudistus vaikutti kuntien vuoden 2023 kunnallisveroprosenttien tasoon. Kunnat eivät voineet päättää itsenäisesti vuoden 2023 kunnallisveroprosenttia, vaan se muodostui vuoden 2022 kunnallisveroprosentista, jota leikattiin lainsäädännössä määritellyn muutoksen, -12,64 prosenttiyksikköä, verran. Tämä kunnallisveroprosentin leikkaus tehtiin samansuuruisesti kaikille kunnille verovuodelle 2023. Veroprosentti-leikkaus huomioiden Helsingin kaupungin vuoden 2023 kunnallisveroprosentti oli 5,36 %.

Vuodelle 2024 kuntien on ilmoitettava tuloveroprosentti prosenttiyksikön kymmenyksen tarkkuudella (Laki verotusmenettelystä, 11. luku, 91 a §). Jos kunta ei itse muuta veroprosenttia, niin se pyöristetään lähimpään kymmenykseen.

15.11.2023

Strategiaohjelman mukaan valtuustokaudella pidättäydytään kunnallisveron korotuksista ja siten vuoden 2023 talousarvio perustuu kunnallisveroprosenttiin 5,3 %.

Vuonna 2024 kunnallisveron tuotoksi arvioidaan 1 000 milj. euroa. Edellä mainittu kunnallisverotuloennuste perustuu Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton laskelmiin (10/2023). Kaupungin verorahoituksen (verotulot ja valtionosuudet) vuoden 2024 muutokseen vuodesta vaikuttaa edelleen merkittävästi sote-uudistukseen verorahoitusmuutokset ja niiden jälkikäteistarkastusten aiheuttamat muutokset. Kunnallisveron kertymään alkuvuonna 2023 vaikuttivat vielä korkeammalla prosentilla tulevat tilitykset aikaisemmilta verovuosilta ja ne nostivat näin ollen kuntien verokertymän tasoa väliaikaisesti vuonna 2023. Helsingin kunnallisverotulokertymän arvioidaan vuonna 2024 laskevan -16,7 % vuodelle 2023 ennustetusta tasosta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs.talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 652

HEL 2023-012940 T 02 03 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2024 kunnallisveroprosentiksi 5,3 %.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs.talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

§ 261

Vuoden 2024 kiinteistöveroprosenttien määrittäminen

HEL 2023-012921 T 02 03 02 00

Päätös

Kaupunginvaltuusto määräsi vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30
- voimalaitosten veroprosentti 3,10

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietämäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus toteaa, että kiinteistöverolain 11 §:n mukaan kunnanvaltuusto määrää kunnan kiinteistöveroprosenttien suuruuden laissa säädettyjen vaihteluvälien rajoissa vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella. Jokaisen kunnan on vahvistettava aina maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti, vakituisten asuinrakennusten veroprosentti sekä muiden asuinrakennusten veroprosentti. Kunta voi halutessaan vahvistaa erillisen veroprosentin voimalaitoksille, yleishyödyllisille yhteisöille ja eräin edellytyksin myös rakentamattomalle rakennuspaikalle. Viimeksi mainitun osalta eräiden kuntien (Helsingin seutu)

15.11.2023

on KiintVL:n 12 b §:n mukaan määrättävä rakentamattomalle rakennuspaikalle erillinen veroprosentti.

Vuoden 2024 verotuksessa lakiehdotuksen HE 39/2023 vp mukaisesti määritellyt kiinteistövero- veroprosenttien rajat ovat seuraavat:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 – 2,00
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93 – 2,00
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41–1,00
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93–2,00
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 2,00–6,00, KiintVL:n 12 b §:ssä mainituissa kunnissa alaraja on valtuuston määräämä maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti +3,00, veroprosentiksi voidaan määrätä kuitenkin enintään 6,00 prosenttia
- yleishyödyllisen yhteisön kiinteistöveroprosentti 0,00–2,00
- voimalaitosrakennukset ja -rakennelmat kiinteistöveroprosentti 0,93–3,10

Kiinteistöveroprosenttien rajoissa on muutos vuoteen 2023 maapohjan yleisen kiinteistöveroprosentin osalta. Maapohjan kiinteistöveron alaraja korotetaan (HE 39/2023 vp) 0,93 prosentista 1,30 prosenttiin vuodesta 2024 alkaen. Muutos kasvattaa kuntien kiinteistöverotuloja koko maan tasolla noin 108 milj. eurolla ja Helsingin kaupungin osalta 52 miljoonaa euroa vuodesta 2024 alkaen.

Lisäksi vuodesta 2024 eteenpäin (HE 39/2023 vp) rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti (muut kuin asuinrakennukset) säädetään erillään maapohjan yleisestä kiinteistöveroprosentista.

Vuonna 2023 kiinteistöveroprosentit ovat Helsingissä seuraavat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 3,93
- voimalaitosten veroprosentti 3,10

Kiinteistöveron tuotoksi vuonna 2024 on arvioitu 367 milj. euroa. Vuoden 2023 tilitysarvio on 308 milj. euroa. Tuoton kasvusta 52 milj. euroa

on seurausta maapohjan yleisen kiinteistöveron alarajan nostosta seuraavasta kiinteistöverotuksen tason kiristämisestä.

Kunnan tulee ilmoittaa kiinteistöveroprosentit verohallinnolle viimeistään marraskuun 17. päivänä.

Rakennus- ja kiinteistörekisteritietojen kehittämisprojektin vaikutus kiinteistöveron verotusarvoihin

Helsingin kaupunki on sekä omana työnään että konsulttiselvityksin selvittänyt erillisprojektissa viime vuosina Verohallinnon kiinteistöveroluettelon ja kaupungin omien rekisteritietojen vastaavuutta. Tehtyjen selvitysten perusteella on todettu, että eri viranomaisten ylläpitämien rekistereiden tiedoissa on olemassa eroavaisuuksia. Rekisteritietojen oikeellisuus vaikuttaa ensi vaiheessa suorimmin kiinteistöveron perusteena oleviin verotusarvoihin ja sitä kautta kaupungille kertyviin kiinteistöverotuloihin sekä kiinteistöveron oikeudenmukaisuuden paranemiseen verovelvollisen näkökulmasta.

Verohallinnolle on lähetetty korjattavaksi kiinteistötietoja merkittävä määrä ja ne tulevat verovuoden 2024 kiinteistöverotuksen pohjaksi. Helsingissä rekisteritietojen kehittämisprojektin tuoma kiinteistöverotulojen vuosittainen lisäys on alustavien arvioiden mukaan vuoteen 2024 mennessä noin 3–5 milj. euroa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, valtuusto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 653

HEL 2023-012921 T 02 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

15.11.2023

-
- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
  - rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
  - vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
  - muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
  - rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30
  - voimalaitosten veroprosentti 3,10

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

15.11.2023

Asia/8

§ 262

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite asuntojen energiankulutuksen mittaamisesta

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta

- a) tuottaa informaatiota ja luoda kannustimia niille taloyhtiöille, jotka ympäristöystävällisistä haluaisivat asentaa huoneistokohtaisia energiankulutusmittareita vaikka ne olisivatkin taloyhtiölle taloudellisesti kannattamattomia, ja/tai digitaalisen ohjausjärjestelmän ja vesisäiliöt energiankulutuksen tasaamista varten.
- b) edesauttaa taloyhtiöiden mahdollisuuksia saada tietoa koko kiinteistön sähkönkulutuksesta, tavoitteena helpottaa taloyhtiön päätöstä mahdollisesta energiaremontista tämän tiedon avulla. (Nora Grotenfelt)

Käsittely

Toivomusponsi

Valtuutettu Nora Grotenfelt ehdotti valtuutettu Marcus Rantalan kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvittävän mahdollisuutta

- a) tuottaa informaatiota ja luoda kannustimia niille taloyhtiöille, jotka ympäristöystävällisistä haluaisivat asentaa huoneistokohtaisia energiankulutusmittareita vaikka ne olisivatkin taloyhtiölle taloudellisesti kannattamattomia, ja/tai digitaalisen ohjausjärjestelmän ja vesisäiliöt energiankulutuksen tasaamista varten.
- b) edesauttaa taloyhtiöiden mahdollisuuksia saada tietoa koko kiinteistön sähkönkulutuksesta, tavoitteena helpottaa taloyhtiön päätöstä mahdollisesta energiaremontista tämän tiedon avulla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestykset

1. äänestys

Valtuutettu Nora Grotenfeltin ehdottama toivomusponsi JAA,
vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Nora Grotenfeltin ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 54

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Johanna Laisaari, Minna Lindgren, Nina Miettinen, Sami Muttillainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Katri Penttinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Ei-äännet: 1

Marko Kettunen

Tyhjä: 28

Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Mia Haglund, Juha Hakola, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Petra Malin, Seija Muuriainen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä

Poissa: 2

Sini Korpinen, Tom Packalén

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Nora Grotenfeltin ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

15.11.2023

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmä esittää ryhmäaloitteessaan, että kaupungin tulisi energiasäästöjen aikaansaamiseksi selvittää teknisiä keinoja huoneistokohtaisen energiankulutuksen, erityisesti lämmityksen ja lämpimän käyttöveden, mittaamiseen ja laskutuksen huoneistokohtaiseen kohdistamiseen. Lisäksi ehdotetaan työryhmän perustamista asian edistämiseksi sekä taloudellisten ja muiden kannustimien selvittämistä huoneistokohtaisen mittauksen edistämiseksi.

Energiankäytön tehostaminen on keskeinen keino pienentää ilmasto- päästöjä ja hillitä asumiskustannuksia. Kaupunki tukee ja kannustaa energiatehokkuustoimia yksityisessä rakennuskannassa muun muassa tarjoamalla maksutonta insinööriapua asunto-osakeyhtiöille energiatehokkuuden parantamiseksi. Kaupungin omassa asuntotuotannossa energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Energiakustannusten kasvu viime vuosina on toiminut kannustimena energiatehokkuuden parantamisessa.

Asumisen energiankulutuksesta 68 prosenttia koostuu asuinrakennusten tilojen, 15 prosenttia käyttöveden ja viisi prosenttia saunojen lämmityksestä. Sähkölaitteiden, ruoan valmistuksen ja valaistuksen osuus on 13 prosenttia. (Tilastokeskus,https://www.stat.fi/til/asen/2018/asen_2018_2019-11-21_fi.pdf) Koska kaukolämmityksissä kiinteistöissä myös käyttövesi lämmitetään käytännössä aina kaukolämmöllä, asumisen energiankulutuksesta keskimäärin 83 prosenttia on kaukolämmön kulutusta ja noin 18 prosenttia sähkön kulutusta.

Asuinkerrostaloissa lämmön kulutus kohdistuu huoneistolle neliöperusteisesti osana hoitovastiketta tai vuokraa. Tarkempi kulutuksen kohdistaminen on ongelmallista, koska erityisesti rakennuksen rungon keskellä olevat asunnot saattavat lämmitä lähes koko lämmityskauden ajan

viereisten asuntojen luovuttamalla lämmöllä mikäli asuntojen väliseiniä ei ole lämpöeristetty. Näin ollen lämpötilan alentaminen yhdessä asunnossa ei varsinaisesti säästä lämpöenergiaa, vaan aiheuttaa sen, että lämpötila pyrkii tasaantumaan huoneistojen välillä.

Lämmitysenergian mittaaminen huoneistokohtaisesti kerros- tai rivitaloissa on mittausteknisesti haastavaa. Vesikiertoisten lämmitysverkostojen varustaminen energiankulutusmittareilla edellyttäisi useamman mittarin asentamista huoneistoon ja aiheuttaisi koituvaa hyötyä suurempia kustannuksia. Lisäksi pienten virtausten mittaaminen on epätarkkaa eikä siksi sovellu laskutuksen perusteeksi.

Joissakin Keski-Euroopan maissa ja muun muassa Tanskassa käytetään laskutuksen perusteena pattereiden yhteyteen asennettavia allokattoreita (heat cost allocator HCA tai suomeksi lämmityskustannusten jakolaite), jotka eivät ole varsinaisia kulutusmittareita, mutta joiden avulla voidaan arvioida huonekohtaista kulutusta. Jakolaite ei mittaa patterin luovuttamaa energiaa vaan antaa patterin pintalämpötilan ja huoneiston sisälämpötilan väliseen lämpötilaeroon perustuvan laskurilukeman. Laskurilukema voidaan kertoa korjauskertoimella, joka ottaa huomioon asunnon sijainnin rakennuksessa ja tulosta käytetään laskutusperusteena. Jakolaite on käytännössä ainoa mahdollinen ratkaisu huoneistokohtaisen lämmitysenergian kulutuksen arvioimiseen patterilämmitystaloissa. Mittaustapa ei kuitenkaan sovellu lattialämmityskohteisiin.

Huoneistoon kohdistuu myös muita energiavirtoja ja niiden kaikkien tarkka mittaaminen on teknisesti vaikeaa ja kallista, kuten esimerkiksi ilmanvaihdon kautta tulevan energian mittaaminen, joka edellyttää ilmapvirtojen ja lämpötilojen jatkuvaa mittausta. Lisäksi asuinkerrostaloissa on yleisiä ja yhteisiä tiloja, joiden asukkaille jaettava energiakustannus voi olla jopa suurempi kuin huoneiston kulutus, jolloin huoneiston kulutus ja siinä säästäminen menettää merkitystään.

Suomessa on hyvin yleisesti asuntojen vesikiertoisissa lämmityslaitteissa (patteri- tai lattialämmitys) asukkaan säädettävissä oleva huonekohtainen termostaatti, joka katkaisee lämmönluovutuksen, kun sille ei ole tarvetta. Tämän lisäksi asukkaalla ei juurikaan ole muita keinoja vaikuttaa huoneiston lämmönkulutukseen, kun tilojen lämpötilaan vaikuttavat myös huoneistossa kulkevat lämmitys- ja lämminvesijohdot sekä ilmanvaihto, jonka tuloilman lämpötilaa asukas ei yleensä pysty itse säätämään. Erona allokattoreita yleisesti käytäviin maihin suomalaisissa asuinkerrostaloissa on lisäksi tyypillisesti koneellinen ilmanvaihto, jolloin lämmitysenergiaa talvella hukkaavalle ikkunoiden avaamiselle tuuletusta varten ei ole tarvetta.

Energiaviraston teettämässä Granlund Consulting Oy:n laatimassa selvityksessä vuodelta 2020 todettiin huoneistokohtaisen lämmityksen mittauksen tekninen toteutettavuus heikoksi. Kustannustehokkaampia keinoja lämmitysenergian säästämiseksi ovat Suomessa jo yleisesti käytössä olevat keinot, kuten lämmitysverkostojen tasapainotus. Sen avulla saadaan tasoitettuja huonelämpötilojen keskinäisiä eroja, jolloin voidaan asettaa asuntojen keskimääräinen sisälämpötila optimaaliselle tasolle. Muita keinoja ovat ilmanvaihdon tarpeen mukainen ohjaus ja älykkään lämmönsäädön käyttäminen (esimerkiksi huoneistokohtaiset älytermostaatit).

VTT:n selvityksessä vuodelta 2013 huoneistokohtaisten lämpömittareiden ja lämmityskustannusten jakolaitteiden käytön edellytyksistä Suomessa todettiin huoneistokohtaisen lämmitysenergian mittaaminen asuinkerros- ja rivitaloissa taloudellisesti kannattamattomaksi eli säästöstä syntyvä hyöty jää pienemmäksi kuin sen aiheuttama kustannus.

Helsingin kaupungin omassa asuntotuotannossa ei käytetä sähköisiä lattialämmityksiä. Märkätilojen lattialämmitys on uudiskohteissa aina vesikiertoinen ja peruskorjauskohteissa aina silloin, kun se ei heikennä huoneiston esteettömyyttä.

Yksittäisen asukkaan mahdollisuudet lämpöenergian säästämiseen ovat varsin rajalliset. Tehokkain keino energian säästämiseen on toteuttaa energiatehokkuustoimet kiinteistötasoisesti. Merkittäviä energian- ja kustannussäästöjä saadaan aikaan päälämmitysjärjestelmävalinnoilla, lämmönjakokeskuksen säätökäyriä ohjaamalla, lämmöntalteenottoa parantamalla tai rakennuksen lämmöneritystä parantamalla. Tämän kaltaiset energiatehokkuustoimet ovat usein myös taloudellisesti kannattavia eli energiaremontti voidaan rahoittaa energiakustannuksista syntyvillä säästöillä vastikeneutraalisti.

Helsingin kaupunki tarjoaa taloyhtiöille maksutonta apua kyseisten energiaremonttien toteuttamiseen Energiarenessanssi-tiimin avulla.

Tällä hetkellä sekä kylmän että lämpimän käyttöveden huoneistokohtainen mittaus on uudisrakentamisessa pakollista ja olemassa oleviin rakennuksiin huoneistokohtainen vedenmittausjärjestelmä tulee asentaa vesijohtojen uusimisen yhteydessä. Näin ollen ajan myötä kaikissa asuinkerrostaloissa tulee olemaan huoneistokohtainen vedenmittaus sekä kylmässä että lämpimässä vedessä.

Helsingin kaupungin tytäryhtiöiden Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin asumisoikeus Oy:n rakennuksissa vedenmittaustietoja myös käytetään eli vedenkulutus laskutetaan asukkailta huoneistokohtaisten mittaustietojen perusteella. Kylmälle ja lämpimälle vedelle on

15.11.2023

Asia/8

määritetty todellisten kustannusten perusteella erilliset hinnat, joissa on huomioitu lämpimän veden lämmittämiseen kuluva energia.

Kaupunkiympäristön toimialalla on toimintamalleja ja -ryhmiä oman asuintuotannon ja yksityisten asuinkerrostalojen energiakulutuksen tehostamiseen. Energiarenessanssi-tiimi kehittää osana toimintaansa yksityisten asuinkerrostalojen neuvontaa kokonaisvaltaisesti eikä erilliselle työryhmälle nähdä tarvetta.

Asiasta on saatu kaupunkiympäristölautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 12 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut enemmän kuin puolet valtuustoryhmän jäsenistä ja joka on otsikoitu ryhmäaloitteeksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

1 Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 638

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

23.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

15.11.2023

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 03.10.2023 § 508

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

RKP:n kaupunginvaltuustoryhmän ryhmäaloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulisi energiasäästöjen aikaansaamiseksi selvittää teknisiä keinoja huoneistokohtaisen energiankulutuksen, erityisesti lämmityksen ja lämpimän käyttöveden, mittaamiseen ja laskutuksen huoneistokohtaiseen kohdistamiseen. Lisäksi ehdotetaan työryhmän perustamista asian edistämiseksi sekä taloudellisten ja muiden kannustimien selvittämistä huoneistokohtaisen mittauksen edistämiseksi.

Energiankäytön tehostaminen on keskeinen keino pienentää sekä ilmastopäästöjä että hillitä asumiskustannuksia. Energiansäästöistä syntyvä kustannussäästö on lisäksi usein keskeinen motivaatio energiaremonteille ja muille energiatehokkuustoimille. Kaupunki tukee ja kannustaa energiatehokkuustoimia yksityisessä rakennuskannalla muun muassa tarjoamalla ilmaista insinööriapua asunto-osakeyhtiöille energiatehokkuuden parantamiseen. Lisäksi kaupungin omassa asuntotuotannossa energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Energiamarkkinoiden kasvun viime vuosina on toiminut erinomaisena kannustimena energiatehokkuuden parantamisessa.

Asumisen energiankulutuksesta kohdistui 68 prosenttia asuinrakennusten tilojen lämmitykseen, 15 prosenttia käyttöveden lämmitykseen ja viisi prosenttia saunojen lämmitykseen. Sähkölaitteiden, ruoan valmistuksen ja valaistuksen osuus oli 13 prosenttia. (Tilastokeskus, https://www.stat.fi/til/asen/2018/asen_2018_2019-11-21_fi.pdf) Koska kaukolämmityksessä kiinteistöissä myös käyttövesi lämmitetään käytännössä aina kaukolämmöllä, asumisen energiankulutuksesta keskimäärin 83 prosenttia on kaukolämmön kulutusta ja noin 18 prosenttia sähkön kulutusta.

Asuinkerrostaloissa lämmön kulutus kohdistetaan osakkaille neliöperusteisesti osana hoitovastiketta tai vuokraa. Asuinkerrostaloissa tätä tarkempi kulutuksen kohdistaminen on ongelmallista, koska erityisesti rakennuksen rungon keskellä olevat asunnot saattavat lämmitä lähes koko lämmityskauden ajan viereisten asuntojen luovuttamalla lämmöl-

lä, jos asuntojen väliseiniä ei ole lämpöeristetty. Näin ollen lämpötilan alentaminen yhdessä asunnossa ei varsinaisesti säästä lämpöenergiaa, vaan aiheuttaa sen, että lämpötila pyrkii tasaantumaan huoneistojen välillä.

Lämmitysenergian mittaaminen huoneistokohtaisesti kerros- tai rivitaloissa on myös mittausteknisesti haastavaa. Vesikiertoisten lämmitysverkostojen varustaminen energiankulutusmittareilla tarkoittaisi olemassa olevissa rakennuksissa, ja myös käytössä olevilla kustannustehokkailla ja teknisesti toimivilla lämmitysratkaisuilla uudisrakennuksissa, useamman mittarin asentamista per huoneisto, mikä aiheuttaisi saatavaa hyötyä suurempia kustannuksia, jos se olisi edes teknisesti mahdollista toteuttaa. Lisäksi pienten virtausten mittaaminen on epätarkkaa eli se ei sen vuoksi sovellu tarkkuutta vaativaan laskutusperusteiseen mittaamiseen.

Joissakin Keski-Euroopan maissa ja muun muassa Tanskassa käytetään laskutuksen perusteena pattereiden yhteyteen asennettavia allokaattoreita (heat consumption allocator HCA tai suomeksi lämmityskustannusten jakolaite), jotka eivät ole varsinaisia kulutusmittareita, mutta joiden avulla voidaan arvioida huonekohtaista kulutusta. Jakolaite ei mittaa patterin luovuttamaa energiaa vaan antaa patterin pintalämpötilan ja huoneiston sisälämpötilan väliseen lämpötilaeroon perustuvan laskurilukeman. Laskurilukema voidaan kertoa korjauskertoimella, joka ottaa huomioon asunnon sijainnin rakennuksessa ja tulosta käytetään laskutusperusteena. Jakolaite on käytännössä ainoa mahdollinen ratkaisu huoneistokohtaisen lämmitysenergian kulutuksen arvioimiseen patterilämmitystaloissa. Tällainen mittaustapa ei kuitenkaan sovellu lattialämmityskohteisiin.

Huoneistoon kohdistuu myös muita energiavirtoja ja niiden kaikkien tarkka mittaaminen voi olla teknisesti hyvin vaikeaa ja kallista, kuten esimerkiksi ilmanvaihdon kautta tulevan energian mittaaminen, joka edellyttää ilmavirtojen ja lämpötilojen jatkuvaa mittausta. Lisäksi asuin-kerrostaloissa on yleisiä ja yhteisiä tiloja, joiden asukkailla jaettava energiakustannus voi olla jopa suurempi kuin huoneiston kulutus, jolloin huoneiston kulutus ja siinä säästäminen menettää merkitystään.

Suomessa on hyvin yleisesti asuntojen vesikiertoisissa lämmityslaitteissa (patteri- tai lattialämmitys) asukkaan säädettävissä oleva huonekohtainen termostaatti, joka katkaisee lämmönluovutuksen, kun sille ei ole tarvetta. Tämän lisäksi asukkaalla ei juurikaan ole muita keinoja vaikuttaa huoneiston lämmönkulutukseen, kun tilojen lämpötilaan vaikuttavat myös huoneistossa kulkevat lämmitys- ja lämminvesijohdot sekä ilmanvaihto, jonka tuloilman lämpötilaa asukas ei yleensä pysty itse säätämään. Lisäksi erona allokaattoreita yleisesti käyttöviin maihin,

suomalaisissa asuinkerrostaloissa on tyypillisesti koneellinen ilmanvaihto, jolloin lämmitysenergiaa talvella hukkaavalle ikkunoiden avaamiselle tuuletusta varten ei ole tarvetta.

Energiaviraston teettämässä Granlund Consulting Oy:n laatimassa selvityksessä vuodelta 2020 todettiin huoneistokohtaisen lämmityksen mittauksen tekninen toteutettavuus heikoksi, vaikkakin edellä kuvatuilla jakolaitteilla patterilämmitystaloissa mahdolliseksi, ja asukkaan vaikutusmahdollisuudet huoneistossa lämmitysenergiankulutukseen vähäisiksi. Jakolaitteet eivät myöskään kerro, muun muassa edellä mainituista syistä johtuen, totuutta asunnon lämmönkulutuksesta. Selvityksen perusteella voi päätellä, ja että kustannustehokkaampia keinoja lämmitysenergian säästämiseksi ovat Suomessa jo yleisesti käytössä olevat keinot, kuten lämmitysverkostojen tasapainotus. Sen avulla saadaan tasoitettuja huonelämpötilojen keskinäisiä eroja, jolloin voidaan asettaa asuntojen keskimääräinen sisälämpötila optimaaliselle tasolle. Muita keinoja ovat ilmanvaihdon tarpeen mukainen ohjaus ja älykkään lämmönsäädön käyttäminen (esimerkiksi huoneistokohtaiset älytermostaatit).

Aiemmassa VTT:n selvityksessä vuodelta 2013 huoneistokohtaisten lämpömittareiden ja lämmityskustannusten jakolaitteiden käytön edellytyksistä Suomessa todettiin huoneistokohtaisen lämmitysenergian mittaaminen asuinkerros- ja rivitaloissa taloudellisesti kannattamattomaksi eli säästöstä syntyvä hyöty jää pienemmäksi kuin sen aiheuttama kustannus.

Helsingin kaupungin omassa asuintuotannossa ei käytetä sähköisiä lattialämmityksiä. Märkätilojen lattialämmitys on uudiskohteissa aina vesikiertoinen ja peruskorjauskohteissa aina silloin, kun se ei heikennä huoneiston esteettömyyttä.

Yksittäisen asukkaan mahdollisuudet lämpöenergian säästämiseen ovat siis varsin rajalliset. Tehokkain keino energian säästämiseen asuinkerrostaloissa on toteuttaa energiatehokkuustoimet kiinteistötasoisesti. Merkittäviä energian- ja kustannussäästöjä saadaan aikaan muun muassa päälämmitysjärjestelmävalinnoilla, lämmönjakokeskukSEN säätökäyriä ohjaamalla, lämmöntalteenottoa parantamalla tai esimerkiksi rakennuksen lämmöneritystä parantamalla. Tämän kaltaiset energiatehokkuustoimet ovat usein myös taloudellisesti kannattavia eli energiaremontti voidaan rahoittaa energiakustannuksista syntyvillä säästöillä vastikeneutraalisti.

Helsingin kaupunki tarjoaa taloyhtiöille maksutonta apua kyseisten energiaremonttien toteuttamiseen Energiarenessanssi-tiimin avulla.

15.11.2023

Tällä hetkellä sekä kylmän että lämpimän käyttöveden huoneistokohtainen mittaus on uudisrakentamisessa pakollista ja olemassa oleviin rakennuksiin huoneistokohtainen vedenmittausjärjestelmä tulee asentaa vesijohtojen uusimisen yhteydessä. Näin ollen ajan myötä kaikissa asuinkerrostaloissa tulee olemaan huoneistokohtainen vedenmittaus sekä kylmässä että lämpimässä vedessä.

Helsingin kaupungin tytäryhtiöiden Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin asumisoikeus Oy:n rakennuksissa vedenmittaustietoja myös käytetään eli vedenkulutus laskutetaan asukkailta huoneistokohtaisten mittaustietojen perusteella. Kylmälle ja lämpimälle vedelle on määritetty todellisten kustannusten perusteella erilliset hinnat, joissa on huomioitu lämpimän veden lämmittämiseen kuluva energia.

Kaupunkiympäristön toimialalla on toimintamalleja ja -ryhmiä sekä oman asuintuotannon että yksityisen asuinkerrostalojen energiakulutuksen tehostamiseen. Energiarenessanssi-tiimi kehittää osana toimintaansa yksityisten asuinkerrostalojen neuvontaa kokonaisvaltaisesti. Näin ollen tarvetta erilliselle työryhmälle ei tunnisteta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa-Reeta Koskinen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 22816
kaisa-reeta.koskinen(a)hel.fi
Minna Launiainen, LVI-suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 23193
minna.launiainen(a)hel.fi

§ 263

Valtuutettu Pentti Arajärven aloite valtuustoaloitteiden määräraha-käytännöistä

HEL 2023-003750 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.03.2023 Arajärvi Pentti aloitteiden määrärahakäytän-
tö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Pentti Arajärvi ja 33 muuta valtuutettua ehdottavat aloitteessaan, että kaupunginhallituksen tulisi selvittää valtuustoaloitteiden täytäntöönpanoa ja määrärahakäytäntöjä.

Aloitteessa todetaan, että kaupunginvaltuusto hyväksyy vuosittain aloitteita, joiden toimeenpano edellyttää taloudellisia voimavaroja. Jos hyväksytyyn aloitteeseen ei sisälly erillistä rahoituspäätöstä, aloitteen rahoittaminen jää siitä vastaavan lautakunnan tehtäväksi ja se näin ollen leikkaa muusta toiminnasta. Jos aloite on saanut erillisen rahoituspäätöksen, aloitteen toimeenpano toteutetaan tuon rahamäärän asettamisrajoissa.

Tämä menettely sivuuttaa kaupunginvaltuuston päätösten toimeenpanon, sillä on mahdollista, että "jopa valtuuston aloitteen hyväksymistä koskevan talousarvioaloitteella vahvistetun päätöksen toimeenpano on

lopetettu lautakunnan talousarvion täytäntöönpanoa koskevalla päätöksellä".

Aloitteessa esitetään, että kaupunginhallituksen tulisi selvittää valtuutettujen aloitteiden määrärahakäytäntöjä sekä sitä, mihin toimenpiteisiin tulisi ryhtyä, jotta kaupunginvaltuuston hyväksymien aloitteiden toteuttaminen tapahtuisi myös tosiasiallisesti.

Kaupunginhallitus katsoo, ettei erillisiin selvityksiin aloitteessa esitetyistä seikoista ole tarpeen ryhtyä.

Aloite on mekanismi, jolla valtuutettu ehdottaa kaupunginhallitukselle ryhtymistä tiettyihin toimenpiteisiin. Kaupunginhallitus vastaa valtuustolle kertomalla, mihin toimenpiteisiin se aikoo asiassa ryhtyä, vai katsooko se, ettei toimenpiteitä tarvita.

Valtuusto käsittelee kaupunginhallituksen antamaa vastausta ja katsoo lopulta aloitteen loppuun käsitellyksi. Valtuusto ei hyväksy aloitetta tai päättä kaupunginhallituksen vastauksessaan kertomista toimenpiteistä. Aloitteen katsominen loppuun käsitellyksi ei ole aloitteessa esitettyjä toimenpiteitä koskeva päätös. Toimenpiteet, joihin mahdollisesti ryhdytään aloitteen myötä muodostavat omat asiansa, joista toimivaltaiset tahot tekevät muutoksen-haku-kelpoiset päätökset.

Aloitevastaus valmistellaan aina strategian ja talousarvion mukaisesti, joten näiden kanssa ristiriidassa olevia toimenpiteitä ei ehdoteta aloitevastauksessa. Lähtökohta on, että aloitevastauksessa esitetyt linjaukset huomioidaan kaupungin toiminnassa. Pääasialliseksi toimenpiteistä kuitenkin tekee aina toimivaltainen viranomainen, joka useimmiten on muu viranomainen kuin kaupunginvaltuusto. Kaupunginvaltuustoon tai muuhun toimielimeen käsiteltäväksi tuleva aloitevastaus ei siis ole pääasiapäätös, jota aletaan täytäntöönpanna.

Talousarvioaloite puolestaan on erityinen aloitemuoto. Aloite on talousarvioaloite, jos se koskee määrärahan ottamista seuraavan vuoden talousarvioon. Nämä aloitteet käsitellään kaupunginvaltuustossa talousarvion käsittelyn yhteydessä. Aloitteissa esitetyt toimenpiteet tulevat harkittavaksi talousarviovalmistelun rinnalla. Valtuusto hyväksyessään talousarvion katsoo loppuun käsitellyksi talousarvioaloitteet, joihin annetut kaupunginhallituksen vastaukset ovat samalla hyväksyttävän talousarvion mukaiset.

Talousarvion laatimisosuissa määrätään, että lauta- ja johtokuntien on käsiteltävä talousarvioaloitteista annettavat lausunnot samanaikaisesti talousarvioehdotusten kanssa. Lausunnoissa on selvitettävä, miten aloitteessa esitetyt toimenpiteet on otettu huomioon talousarvioehdotuksessa. Lausunnossa on yksiselitteisesti mainittava, kuinka paljon

aloitteessa esitetty toimenpide lisää tai vähentää määrärahojen tarvetta ja onko nämä sisällytetty hallintokunnan talousarvioehdotukseen. Vastaavasti on ilmoitettava toimenpiteen vaikutukset suoritemääriin ja sisältyvätkö nämä muutokset talousarvioehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston alaisilla viranomaisilla kaupunginhallituksesta alkaen on velvollisuus panna täytäntöön valtuuston päätökset. Päätöksestä, jolla aloite on katsottu loppuun käsitellyksi, ei synny välittömästi täytäntöön pantavaa ratkaisua. Kaupunginhallituksen aloitteeseen antama vastaus saattaa kuitenkin sisältää sellaisia toimenpiteitä, joilla on taloudellisia vaikutuksia. Nämä vaikutukset on otettava huomioon taloussuunnittelussa.

Kaupunginhallituksen edellyttämät toimenpiteet tulee taloussuunnittelussa ottaa huomioon oikealla tasolla suhteessa toimenpiteiden vaatimiin resursseihin. Tarvittaessa kaupunginhallituksen on esitettävä toimenpiteiden vaatima määräraha valtuustolle talousarvioon hyväksyttäväksi. Vähemmän resursseja vaativissa tilanteissa lautakunnan tai johtokunnan on otettava toimenpiteiden vaatimat resurssit huomioon ohjattaessaan organisaationsa toimintaa ja taloutta. Keskeistä on taloussuunnittelutasosta riippumatta, että kaupunginhallituksen edellyttämät toimenpiteet tulevat toteutetuiksi.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 15.03.2023 Arajärvi Pentti aloitteiden määrärahakäytäntö

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 661

15.11.2023

Asia/9

HEL 2023-003750 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

§ 264

Valtuutettu Ozan Yanarin aloite S2-opetukseen ohjaamisen käytäntöjen uudelleen arvioimiseksi

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta raportoida kasvatus- ja koulutuslautakunnalle vuosittain S2 opiskelijoiden määrä, sen suhde vieraskielisten opiskelijoiden määrään, muut toimialan relevanteiksi katsomat tunnusluvut sekä kehitystoimet mitä asiassa on tehty. (Otso Kivekäs)

Käsittely

Palautusehdotus

Valtuutettu Laura Korpinen ehdotti, että kaupunginvaltuusto palauttaa asian kaupunginhallitukselle uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Kaupunginhallituksessa on yllättäen päätetty osana aloitevastausta vakinaistaa S1- ja S2-oppimäärien samanaikaisopetus. Näin tärkeää asiaa ei voida päättää ilman huolellista valmistelua, kertyneiden kokemusten analyysia myös S1-oppilaiden oppimistulosten kannalta tai ilman koulujen ja opettajien kuulemista.

Valtuutettu Laura Korpisen palautusehdotusta ei kannatettu, joten se raukesi.

Toivomusponsi

Valtuutettu Otso Kivekäs ehdotti valtuutettu Ted Apterin kannattamana hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitetävän mahdollisuutta raportoida kasvatus- ja koulutuslautakunnalle vuosittain S2 opiskelijoiden määrä, sen suhde vieraskielisten opiskelijoiden määrään, muut toimialan relevanteiksi katsomat tunnusluvut sekä kehitystoimet mitä asiassa on tehty.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Äänestykset

2. äänestys

Valtuutettu Otso Kivekkään ehdottama toivomusponsi JAA, vastustus EI

JAA-ehdotus: Valtuutettu Otso Kivekkään ehdottama toivomusponsi
EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 78

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Juha Hakola, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Elina Kauppi-la, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpi-nen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Minna Lindg-ren, Petra Malin, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorte-va, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasa-nen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Van-hanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Tyhjä: 4

Erkki Karinoja, Pia Kopra, Laura Korpinen, Juhani Strandén

Poissa: 3

Harry Harkimo, Tom Packalén, Sari Sarkomaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi valtuutettu Otso Kivekkään ehdottaman toivomusponnen.

Eriävä mielipide

Valtuutettu Laura Korpinen jätti eriävän mielipiteen seuraavin peruste-luin:

Asia olisi tullut palauttaa valmisteluun. Kaupunginhallituksessa on yllättäen päätetty osana aloitevastausta vakinaistaa S1- ja S2-oppimäärien samanaikaisopetus. Näin tärkeää asiaa ei voida päättää ilman huolellista valmistelua, kertyneiden kokemusten analyysia myös S1-oppilaiden oppimistulosten kannalta tai ilman koulujen ja opettajien kuulemista.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Ozan Yanarin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus palautti valtuutettu Ozan Yanarin valtuustoaloitteeseen liittyvän aloitteen uudelleen valmisteluun kasvatus- ja koulutuslautakunnalle kokouksessaan 21.8.2023 (§ 497). Tässä aloitevastauksessa vastataan myös aloitteen palauttamisen yhteydessä esitettyihin kysymyksiin.

Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus (S1/R1) sekä suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2/R2) ovat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen kaksi oppimäärää. S2/R2-oppimäärää opiskelevista puhutaan usein arkikielessä S2/R2-oppilaina. Tämän tiiviin ilmaisun tilalla olisi selkeämpää käyttää informatiivisempaa ilmaisua ”äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen S2/R2-oppimäärää opiskeleva oppilas”. Oppimäärä poikkeaa oppilaalla ainoastaan äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen osalta. S2/R2-oppimäärää opiskelevat oppilaat eivät muodosta yhtä yhtenäistä ryhmää.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu ongelmakohtia oppilaalle sopivimman äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärän valinnan yhtenäiselle toteutumiselle. Yksi selkeä kehittämiskohta liittyy oppimäärän valintaan. Toinen kehittämiskohta liittyy oppimäärän vaihtamiseen.

Käyttöön otetaan seuraavat toimenpiteet koulutulokkaan oppimäärän valintaan liittyen sekä oppimäärän tarkistamiseen ja vaihtamiseen liittyen.

Koulutulokkaan oppimäärän valinta

Koulutulokkaan oppimäärän valitsemista selkeytetään. Lähtökohtana on, että koulutulokkaalle sopiva äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärä selvitetään ensimmäisten kouluviikkojen aikana vuotuisen laskentapäivään (20.9.) mennessä, jotta opettajilla on tarpeeksi aikaa opetuskielen taidon selvittämiseen ja huoltajien kuulemiseen.

Koulutulokkaan oppimäärän valitsemista selkeytetään. Yhteiset toimintatavat koskien esiopetusta, perusopetusta ja huoltajia määritellään. Toimenpiteet kuvataan syksyn 2023 aikana ja yhteiset toimintatavat ovat käytössä syksyllä 2024.

Oppimäärän tarkistaminen ja vaihtaminen

Toimiala velvoittaa syksystä 2024 lähtien, että kaikki koulut tarkistavat oppilaan oppimäärän soveltuvuuden ns. nivelvaiheissa, eli 3. ja 7. luokalle siirtymisen jälkeen ohjeistuksen mukaisesti. Selkeytetään kriteereitä, joiden mukaan oppimäärän vaihtamista kannattaa suositella ja varmistetaan osaaminen koulutusten ja tiedotuksen avulla. Jatkossa S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrää seurataan maahanmuuttoajankohdan perusteella sekä oppimäärän vaihtojen määrä tilastoidaan.

Toimintamallien käyttöönoton varmistaminen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johto seuraa toimintamallien käyttöönottoa. Rehtoreille jaetaan tietoa ja tukimateriaalia. Suomenkielisen perusopetuksen aluepäälliköt ja ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö käyvät rehtorien kanssa läpi uudet toimintamallit ja seuraavat niiden toteutumista. Opettajille ja muulle henkilöstölle järjestetään koulutusta. Järjestöyhteistyötä ja sen kautta tiedottamista vahvistetaan. Monikielisten lasten huoltajille suunnatun oppimäärän valintaa käsittelevän esitteen näkyvyyttä tehostetaan myös jakamalla se koulutuskaiden huoltajille.

Kielellistä tukea kehitetään ja siihen liittyvää materiaalia kootaan opettajien käyttöön. Näin oppilas voi saada tukea eri oppiaineissa todetun tarpeen perusteella riippumatta äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärästä. Tuentarpeen kartoittamisessa käytetään havainnointiin ja haastatteluun perustuvia työvälineitä (Oppilaan perustietojen ja -taitojen kartoitustyökalu, Kielitaidon kehityksen seurantalomakkeet ja Kehittyvän kielitaidon timanttimali). Valtakunnallista kuvausta tarkemman ja konk-

reettisemmän työväliseen kielitaidon ja kielellisen tuentarpeen arvioimiseksi ja opettajan arviointityötä helpottamaan, on kehitetty asiantuntijatyönä.

Perusopetuksen tavoitteena on vuonna 2024 kehittää suomen kielen opetusta siten, ettei Suomessa syntyneiden S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrä kasva nykyisestäään, vaan oppilaita pystytään entistä tavoitteellisemmin ohjaamaan S1-opetukseen. Samaan aikaan on varmistettava, että keltään, joka tarvitsee apua kielen oppimisen kanssa, ei viedä oikeutta saada S2-opetusta.

Oppimäärän valinnan haasteet

Koulun toiminnan ja yhtenäisten käytäntöjen toteuttamisen lisäksi ongelமாகি sopivan oppimäärän valinnassa saattaa muodostua oppilaan tai huoltajan pelko arvosanan laskemisesta, jos S2-oppimäärä vaihdetaan S1-oppimäärään. Lukiot ja korkeakoulut rinnastavat yleensä oppimäärien arvosanat saman arvoisina, jolloin alhaisempi arvosana voi vaikuttaa jatko-opintomahdollisuuksiin.

Perusopetuslain mukaisesti oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Lukiossa päätöksen tekee opiskelija. Yhteistyötä huoltajien kanssa tullaan tehostamaan, jotta S2-oppimäärästä saatu parempi arvosana ei houkuttelisi lyhytjänteiseen ratkaisuun oppimäärän suhteen silloin, kun S1-oppimäärän tavoitteiden mukainen opiskelu olisi oppilaan kielitaidon kehittymisen kannalta suotuisampaa. Tähän työhön otetaan mukaan perheiden lisäksi mukaan myös monikieliset ohjaajat sekä järjestöt.

Opinpolun kehittäminen

Oppilaan S2-oppimäärän opiskelu ja mahdollinen oppimäärän vaihto suunnitellaan siten, että se tukee kielitaidon kehittymistä. Tähän tarvitaan S2-opettajan asiantuntemusta sekä jatkuvaa seuranta ja laaja-alaista arviointia oppilaan kielitaidon kehittymisestä, yksittäiset testit eivät anna riittävästi tietoa kielitaidosta. Tämä koskee niin valmistavasta perusopetukseen siirtyviä kuin perusopetuksessa pidempään opiskelleita oppilaita. Arviointivälineitä käytetään ja kehitetään edelleen. Kaikissa kouluissa ei ole S2-opettajaa, jolloin haasteena voi olla osaamisen puute. Lukuvuoden 2023–2024 aikana vahvistetaan alueellista kollegiaalista tukea kouluihin, joissa siihen on tarvetta. Syksystä 2024 lähtien tämä kuuluu perusopetuksen kehittäjäopettajien tehtäviin.

Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot -ohjelmaan sisältyvää suomen kielen oppijan opinpolkua täsmennetään eheämmäksi syksyllä 2023, ja teemaan liittyviä toimenpiteitä aletaan edistää jo ennen ohjelman julkaisua.

Luokkajaot ja opetusryhmien muodostaminen

Kahta eri äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrät ja osuudet vaihtelevat runsaasti kouluittain. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunneilla oppilaita voidaan jakaa tarvittaessa oppimäärän mukaisiin ryhmiin osalla tunneista. Muissa oppiaineissa kaikki oppilaat opiskelevat samoja sisältöjä ja tavoitteita.

Vaikuttavaksi on osoittautunut eri oppimäärää opettavien opettajien antama samanaikaisopetus äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunnilla. Toimintatavasta tehdään pysyvä kouluilla. Tämä mahdollistaa osallistumisen myös tarvittaessa erillisopetukseen. Kielelliseen tukeen keskittyvää samanaikaisopetusta toteutetaan myös muiden oppiaineiden tunneilla. Samanaikaisopettajana voivat toimia myös esimerkiksi laaja-alainen erityisopettaja ja oman äidinkielen opettaja. Samanaikaisopetuksen kehittäminen on yhtenä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kotoutumisen toimenpiteenä strategiakaudella 2022–2025 kielitietoisen ja monikielisyyttä hyödyntävän opetuksen juurruttamiseksi. Tähän henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti. Tällainen malli vahvistaa kielellistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen edellytyksiä.

Vieraskielisten varhaiskasvatukseen osallistuminen

Vieraskielisten lasten osallistumisaste varhaiskasvatuksessa on nousut viime vuosina, ja ero suomen- ja ruotsinkielisiin on kaventunut. Erittäisesti 1–2-vuotiaita vieraskielisiä osallistuu kuitenkin edelleen varhaiskasvatukseen kotimaankielisiä vähemmän, mutta yli 3-vuotiailla erot kaventuvat nopeammin. Vieraskielisten osallistumisaste varhaiskasvatukseen vuonna 2019 oli 72,1 %, ja vuonna 2022 jo 78,0 %.

Vieraskielisten varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseksi on tehty erilaisia toimia. Kotihoidon tuen kuntalisä eli ns. Helsinki-lisä on poistettu 1.6.2021 alkaen vuoden täyttäneiltä lapsilta, jotta osallistumisaste varhaiskasvatukseen nousisi. Kotihoidontuen kuntalisän käyttäjäryhmissä on ollut ylliedustettuna esimerkiksi alempaan sosioekonomiseen taustaan kuuluvat perheet sekä vieraskieliset perheet.

Monialaista yhteistyötä on lisätty, minkä johdosta Helsingin neuvoloissa viestitään entistä varhaisemmassa vaiheessa varhaiskasvatukseen palveluista ja painotetaan niiden merkitystä lapsen kehittymiselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatus tutuksi -opas on tuotettu 12 eri kielellä ja sitä jaellaan esimerkiksi neuvoloissa ja avoimessa toiminnassa (mm. leikkipuistot). Leikkipuistojen avoimessa toiminnassa ja suomen kielen kursseilla pienten lasten kotivanhemmille (Kotiva-kerhot) tehdään varhais-

kasvatusta tutuksi muunkielisille perheille. Englanninkielistä palvelunohjausta on lisätty.

Varhaiskasvatukseen on palkattu monikielisiä ohjaajia, joiden tehtäviin kuuluu vieraskielisten perheiden kanssa tehtävä yhteistyö ja varhaiskasvatuksen merkityksen avaaminen perheiden suuntaan, jotta poissaoloilta välttyttäisiin. Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvorahoitusta käytetään myös jatkossa monikielisten ohjaajien palkkaukseen.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa Puuttumisen portaat -malli on henkilöstön tukena siinä, että mahdollisiin poissaoloihin puututaan systemaattisesti ja yhteisesti sovituin toimintatavoin. Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt käyvät päiväkodinjohtajien kanssa toimintamallin läpi ja seuraavat sen käytön toteutumista omalla alueellaan.

Tavoitteellinen kielen oppiminen varhaiskasvatuksessa

Sekä kansallisen että Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman ydin on tavoitteellisessa kielen oppimisessa. Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa ryhmän pedagogiikan systemaattisesta suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Suunnittelun ja arvioinnin tukena on ryhmän pedagoginen suunnitelma, portfolio ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan kieleen ja kulttuuriin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joiden toteutumista arvioidaan moniammatillisesti ja yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksen alueelliset S2/R2-opettajat toimivat tavoitteellisen kielen oppimisen tukena.

Helsingissä on käytössä ja toimiala on ollut mukana kehittämässä kansallista KieliPeda-välinettä, jonka avulla monikielisen lapsen suomen kielen taidon kehittymistä arvioidaan säännöllisesti kaikissa yksiköissä. Työvälinettä hyödynnetään tavoitteellisen toiminnan suunnittelussa.

Helsingissä yhteinen varhaiskasvatuksen tavoite vuodelle 2024 on, että jokaisessa päiväkodissa otetaan käyttöön jokin kielen oppimista ja lukutaidon valmiuksia vahvistava tukimateriaali tai malli, joka ei ole vielä ollut käytössä. Tavoitteen toteutumista arvioidaan yksiköiden toimintasuunnitelmien sekä auditointien pohjalta.

Varhaiskasvatuksen vieraskielisen henkilöstön ammattikielen koulutusta järjestetään syksyllä 2023 neljällä varhaiskasvatusalueella, ja sitä on tarkoitus laajentaa kevään 2024 aikana uusille alueille ja laajemmalle kohderyhmälle. Esiopetuksen lapsilla ja heitä opettavilla opettajilla on käytössään monikielinen e- ja äänikirjapalvelu Lukulumo, joka tukee kaikissa yksiköissä ja kotona kielen oppimista. Lukulumo-palvelun käyttöä laajennetaan vuonna 2024 myös 4- ja 5-vuotiaille lapsille perheineen.

Tavoitteellisen kielen opettamisen haaste voi olla epäpätevän henkilöstön runsaus, vaihtuvuus sekä henkilöstön heikko saatavuus. Pitkäjänteinen rekrytointihaasteen hoitaminen tuo parannusta myös tavoitteelliseen oppimiseen, joka ei hankalan henkilöstötilanteen takia välttämättä toteudu tasavertaisesti kaikissa yksiköissä.

Kehittäminen ja yhteistyö

Helsingissä tarve suomi/ruotsi toisena kielenä -oppimäärän ja valmistavan opetuksen kehittämiseksi on erilainen kuin monella muulla kunnalla. Helsingillä on aktiivinen rooli kansallisen kehityksen kärkenä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala kehittää ja uudistaa toimintaa omista tarpeistaan ja lähtökohdistaan ja toimii samalla aktiivisesti valtakunnallisissa verkostoissa sekä tekee yhteistyötä tutkimuksen kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on ottanut entistä aloitteellisempaa ja aktiivisempaa roolia yhteistyössä Opetushallituksen (OPH) kanssa. Elokuun 2023 lopussa OPH:n edustajia on tavattu aiheesta, ja yhteisiä tapaamisia on sovittu syksyille 2023 sekä 2024. Syksyllä 2023 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijat pääsevät osallistumaan kansallisen KIEPPI-hankkeen (Maahanmuuttotuesta oppilaita tukeva kansallinen toimenpideohjelma) ohjausryhmän tapaamisiin ja siten tuomaan Helsingin S2-opetuksen kehittämistä ja kansallisia tarpeita tarkemmin ilmi Opetushallitukselle sekä opetus- ja kulttuuriministeriölle. Toimialan johdosta on vakituinen edustus hankkeen ohjausryhmässä.

Syksystä 2023 alkaen vaikutetaan entistä aktiivisemmin myös Karvin asiantuntijaryhmissä ja muissa alan verkostoissa. Pohjoismaista yhteistyötä tehdään FLIN- (Flerspråkighet i Norden) -verkostossa. Kasvatuksen ja koulutuksen johtavat viranhaltijat tapaavat säännöllisesti muita koulutuksenjärjestäjiä, erityisesti kuusikkokuntien edustajia ja käsittelevät teemoja yhteisesti.

Kielen oppimisen teemoissa tehdään aktiivista yhteistyötä tiedeyhteisöjen kanssa. Turun yliopiston johtaman FUNA-konsortion kanssa on aloitettu yhteistyö lukutaitojen (sekä suomen kieli että ruotsin kieli) arviointiin liittyen (2023–2028). FUNA-välineeseen on tavoitteena kehittää osana tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä erityisesti monikielisten oppilaiden lukutaidon tuen tarpeiden arviointiin ja kielitaidon arviointiin tarkoitettu osio. Osana yhteistyötä saadaan käyttöön myös kaikille opettajille tueksi valmiita tehtäväkokonaisuuksia oppilaille äidinkielen perustaitojen vahvistamiseksi. Lukutaitojen arviointia FUNA-välineellä toteutetaan kaikille perusopetuksen oppilaille, ei vain suomea/ruotsia toisena kielenä opiskeleville.

Helsingin yliopiston kanssa on meneillään VALU-projekti, joka tähtää eri oppiaineiden tiedonalan kielen osaamisen arviointimateriaalin tuot-

tamiseen. Tätä testataan helsinkiläisissä kouluissa ja tutkimusyhteistyö aloitetaan syksyllä 2023. Projektin ohjausryhmässä on myös OPH:n edustaja.

Kaikkien oppiaineiden tunneilla halutaan kiinnitettävän enemmän huomiota kyseisen tiedonalan kielen opetukseen ja oppimiseen. Tähän tarvitaan tietoa kielitaidosta syvemmin, mihin tutkimusyhteistyöllä ja sen tulosten levittämällä osaltaan pyritään vastaamaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala myöntää vuosittain runsaasti tutkimuslupia tekemään tutkimiseen ja hyödyntää valmistuneita tutkimuksia, selvityksiä ja raportteja tietojohdamisessa ja kehittämisessä.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Aloitevastaus vastaa lautakunnan lausuntoa.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Ozan Yanarin aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 662

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

06.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

15.11.2023

Vastaehdotus:

Anniina Iskanius: Luokkajaot ja opetusryhmien muodostuminen (18)

Vaikuttavaksi on osoittautunut eri oppimäärää opettavien opettajien antama samanaikaisopetus äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunnilla. LI-SÄTÄÄN: Toimintatavasta tehdään pysyvä kouluilla. Tämä mahdollistaa osallistumisen myös tarvittaessa erillisopetukseen.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Anniina Iskaniuksen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

30.10.2023 Pöydälle

21.08.2023 Palautettiin

14.08.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.10.2023 § 228

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus palautti valtuutettu Ozan Yanarin valtuustoaloitteeseen liittyvän aloitteen uudelleen valmisteluun kasvatus- ja koulutuslautakunnalle kokouksessaan 21.8.2023 (§ 497). Tässä lausunnossa vastaamme myös aloitteen palauttamisen yhteydessä esitettyihin kysymyksiin.

Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus (S1/R1) sekä suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2/R2) ovat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen kaksi oppimäärää. S2/R2-oppimäärää opiskelevista puhutaan usein arkikielessä S2/R2-oppilaina. Tämän tiiviin ilmaisun tilalla olisi selkeämpää käyttää informatiivisempaa ilmaisua ”äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen S2/R2-oppimäärää opiskeleva oppilas”. Oppimäärä poikkeaa oppilaalla ainoastaan äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen osalta.

S2/R2-oppimäärää opiskelevat oppilaat eivät muodosta yhtä yhtenäistä ryhmää.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu ongelmakohtia oppilaalle sopivimman äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärän valinnan yhtenäiselle toteutumiselle. Yksi selkeä kehittämiskohta liittyy oppimäärän valintaan. Toinen kehittämiskohta liittyy oppimäärän vaihtamiseen.

Otamme käyttöön seuraavat toimenpiteet koulutulokkaan oppimäärän valintaan liittyen sekä oppimäärän tarkistamiseen ja vaihtamiseen liittyen.

Koulutulokkaan oppimäärän valinta

Koulutulokkaan oppimäärän valitsemista selkeytetään. Lähtökohtana on, että koulutulokkaalle sopiva äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärä selvitetään ensimmäisten kouluviikkojen aikana vuotuisen laskentapäivään (20.9.) mennessä, jotta opettajilla on tarpeeksi aikaa opetuskielen taidon selvittämiseen ja huoltajien kuulemiseen.

Koulutulokkaan oppimäärän valitsemista selkeytetään. Määrittelemme yhteiset toimintatavat koskien esiopetusta, perusopetusta ja huoltajia. Toimenpiteet kuvataan syksyn 2023 aikana ja yhteiset toimintatavat ovat käytössä syksyllä 2024.

Oppimäärän tarkistaminen ja vaihtaminen

Velvoitamme syksystä 2024 lähtien, että kaikki koulut tarkistavat oppilaan oppimäärän soveltuvuuden ns. nivelvaiheissa, eli 3. ja 7. luokalle siirtymisen jälkeen ohjeistuksemme mukaisesti. Selkeytämme kriteereitä, joiden mukaan oppimäärän vaihtamista kannattaa suositella ja varmistamme osaamisen koulutusten ja tiedotuksen avulla. Seuraamme jatkossa S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrää maahanmuuttoajankohdan perusteella sekä tilastoimme oppimäärän vaihtojen määrää.

Toimintamallien käyttöönoton varmistaminen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johto seuraa toimintamallien käyttöönottoa. Rehtoreille jaetaan tietoa ja tukimateriaalia. Suomenkielisen perusopetuksen aluepäälliköt ja ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö käyvät rehtorien kanssa läpi uudet toimintamallit ja seuraavat niiden toteutumista. Opettajille ja muulle henkilöstölle järjestetään koulutusta. Vahvistamme järjestöyhteistyötä ja sen kautta tiedottamista. Monikielisten lasten huoltajille suunnatun oppimäärän valintaa käsitte-

levän esitteen näkyvyyttä tehostetaan myös jakamalla se koulutulokkaiden huoltajille.

Kehitämme kielellistä tukea ja kokoamme siihen liittyvää materiaalia opettajien käyttöön. Näin oppilas voi saada tukea eri oppiaineissa todetun tarpeen perusteella riippumatta äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärästä. Tuentarpeen kartoittamisessa käytetään havainnointiin ja haastatteluun perustuvia työvälineitä (Oppilaan perustietojen ja -taitojen kartoitustyökalu, Kielitaidon kehityksen seurantalomakkeet ja Kehittyvän kielitaidon timanttimali). Olemme kehittäneet asiantuntijatyönä valtakunnallista kuvausta tarkemman ja konkreettisemmän työvälineen kielitaidon ja kielellisen tuentarpeen arvioimiseksi opettajan arviointityötä helpottamaan.

Perusopetuksen tavoitteena on vuonna 2024 kehittää suomen kielen opetusta siten, ettei Suomessa syntyneiden S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrä kasva nykyisestään, vaan oppilaita pystytään entistä tavoitteellisemmin ohjaamaan S1-opetukseen. Samaan aikaan on varmistettava, että keltään, joka tarvitsee apua kielen oppimisen kanssa, ei viedä oikeutta saada S2-opetusta.

Oppimäärän valinnan haasteet

Koulun toiminnan ja yhtenäisten käytäntöjen toteuttamisen lisäksi ongelமாகি sopivan oppimäärän valinnassa saattaa muodostua oppilaan tai huoltajan pelko arvosanan laskemisesta, jos S2-oppimäärä vaihdetaan S1-oppimäärään. Lukiot ja korkeakoulut rinnastavat yleensä oppimäärien arvosanat saman arvoisina, jolloin alhaisempi arvosana voi vaikuttaa jatko-opintomahdollisuuksiin.

Perusopetuslain mukaisesti oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Lukiossa päätöksen tekee opiskelija. Tulemme tehostamaan yhteistyötä huoltajien kanssa, jotta S2-oppimäärästä saatu parempi arvosana ei houkuttelisi lyhytjänteiseen ratkaisuun oppimäärän suhteen silloin, kun S1-oppimäärän tavoitteiden mukainen opiskelu olisi oppilaan kielitaidon kehittymisen kannalta suotuisampaa. Otamme tähän työhön perheiden lisäksi mukaan myös monikieliset ohjaajat sekä järjestöt.

Opinpolun kehittäminen

Oppilaan S2-oppimäärän opiskelu ja mahdollinen oppimäärän vaihto suunnitellaan siten, että se tukee kielitaidon kehittymistä. Tähän tarvitaan S2-opettajan asiantuntemusta sekä jatkuvaa seuranta ja laaja-alaista arviointia oppilaan kielitaidon kehittymisestä, yksittäiset testit eivät anna riittävästi tietoa kielitaidosta. Tämä koskee niin valmistavasta perusopetukseen siirtyviä ja perusopetuksessa pidempään opiskelleita

oppilaita. Arviointivälineitä käytetään ja kehitetään edelleen. Kaikissa kouluissa ei ole S2-opettajaa, jolloin haasteena voi olla osaamisen puute. Vahvistamme lukuvuoden 2023–2024 aikana alueellista kollegiaalista tukea kouluihin, joissa siihen on tarvetta. Syksystä 2024 lähtien tämä kuuluu perusopetuksen kehittäjäopettajien tehtäviin.

Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot -ohjelmaan sisältyvää suomen kielen oppijan opinpolkua täsmennetään eheämmäksi syksyllä 2023, ja teemaan liittyviä toimenpiteitä aletaan edistää jo ennen ohjelman julkaisua.

Luokkajaot ja opetusryhmien muodostaminen

Kahta eri äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrät ja osuudet vaihtelevat runsaasti kouluittain. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunneilla oppilaita voidaan jakaa tarvittaessa oppimäärän mukaisiin ryhmiin osalla tunneista. Muissa oppiaineissa kaikki oppilaat opiskelevat samoja sisältöjä ja tavoitteita.

Vaikuttavaksi on osoittautunut eri oppimäärää opettavien opettajien antama samanaikaisopetus äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunnilla. Kielelliseen tukeen keskittyvää samanaikaisopetusta toteutetaan myös muiden oppiaineiden tunneilla. Samanaikaisopettajana voivat toimia myös esimerkiksi laaja-alainen erityisopettaja ja oman äidinkielen opettaja. Samanaikaisopetuksen kehittäminen on yhtenä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kotoutumisen toimenpiteenä strategiakaudella 2022–2025 kielitietoisien ja monikielisyyttä hyödyntävän opetuksen juurruttamiseksi. Tähän henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti. Tällainen malli vahvistaa kielellistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen edellytyksiä.

Vieraskielisten varhaiskasvatukseen osallistuminen

Vieraskielisten lasten osallistumisaste varhaiskasvatuksessa on noussut viime vuosina ja ero suomen- ja ruotsinkielisiin on kaventunut. Eriytisesti 1–2-vuotiaissa vieraskielisiä osallistuu kuitenkin edelleen varhaiskasvatukseen kotimaankielisiä vähemmän, mutta yli 3-vuotiailla erot kaventuvat nopeammin. Vieraskielisten osallistumisaste varhaiskasvatukseen vuonna 2019 oli 72,1 %, ja vuonna 2022 jo 78,0 %.

Vieraskielisten varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostamiseksi on tehty erilaisia toimia. Kotihoidon tuen kuntalisä eli ns. Helsinki-lisä on poistettu 1.6.2021 alkaen 1 vuotta täyttäneiltä lapsilta, jotta osallistumisaste varhaiskasvatukseen nousisi. Kotihoidon tuen kuntalisän käyttö-

järyhmissä on ollut yliedustettuna esimerkiksi alempaan sosioekonomiseen taustaan kuuluvat perheet sekä vieraskieliset perheet.

Monialaista yhteistyötä on lisätty, minkä johdosta Helsingin neuvoloissa viestitään entistä varhaisemmassa vaiheessa varhaiskasvatuksen palveluista ja painotetaan niiden merkitystä lapsen kehittymiselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatus tutuksi -opas on tuotettu 12 eri kielellä ja sitä jaellaan esimerkiksi neuvoloissa ja avoimessa toiminnassa (mm. leikkipuistot). Leikkipuistojen avoimessa toiminnassa ja suomen kielen kursseilla pienten lasten kotivanhemmille (Kotiva-kerhot) tehdään varhaiskasvatusta tutuksi muunkielisille perheille. Englanninkielistä palvelunohjausta on lisätty.

Varhaiskasvatukseen on palkattu monikielisiä ohjaajia, joiden tehtäviin kuuluu vieraskielisten perheiden kanssa tehtävä yhteistyö ja varhaiskasvatuksen merkityksen avaaminen perheiden suuntaan, jotta poissaoloilta välttyttäisiin. Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvorahoitusta käytetään myös jatkossa monikielisten ohjaajien palkkaukseen.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa Puuttumisen portaat -malli on henkilöstön tukena siinä, että mahdollisiin poissaoloihin puututaan systemaattisesti ja yhteisesti sovituin toimintatavoin. Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt käyvät päiväkodinjohtajien kanssa toimintamallin läpi ja seuraavat sen käytön toteutumista omalla alueellaan.

Tavoitteellinen kielen oppiminen varhaiskasvatuksessa

Sekä kansallisen että Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman ydin on tavoitteellisessa kielen oppimisessa. Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa ryhmän pedagogiikan systemaattisesta suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Suunnittelun ja arvioinnin tukena on ryhmän pedagoginen suunnitelma, portfolio ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan kieleen ja kulttuuriin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joiden toteutumista arvioidaan moniammatillisesti ja yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksen alueelliset S2/R2-opettajat toimivat tavoitteellisen kielen oppimisen tukena.

Helsingissä on käytössä ja olemme olleet mukana kehittämässä kansallista KieliPeda-välinettä, jonka avulla monikielisen lapsen suomen kielen taidon kehittymistä arvioidaan säännöllisesti kaikissa yksiköissä. Työvälinettä hyödynnetään tavoitteellisen toiminnan suunnittelussa.

Helsingissä yhteinen varhaiskasvatuksen tavoite vuodelle 2024 on, että jokaisessa päiväkodissa otetaan käyttöön jokin kielen oppimista ja lukutaidon valmiuksia vahvistava tukimateriaali tai malli, joka ei ole vielä

ollut käytössä. Tavoitteen toteutumista arvioidaan yksiköiden toimintasuunnitelmien sekä auditointien pohjalta.

Varhaiskasvatuksen vieraskielisen henkilöstön ammattikielen koulutusta järjestetään syksyllä 2023 neljällä varhaiskasvatusalueella, ja sitä on tarkoitus laajentaa kevään 2024 aikana uusille alueille ja laajemmalle kohderyhmälle. Esiopetuksen lapsilla ja heitä opettavilla opettajilla on käytössään monikielinen e- ja äänikirjapalvelu Lukulumo, joka tukee kaikissa yksiköissä ja kotona kielen oppimista. Lukulumo-palvelun käyttöä laajennetaan vuonna 2024 myös 4- ja 5-vuotiaille lapsille perheineen.

Tavoitteellisen kielen opettamisen haaste voi olla epäpätevän henkilöstön runsaus, vaihtuvuus sekä henkilöstön heikko saatavuus. Pitkäjänteinen rekrytointihaasteen hoitaminen tuo parannusta myös tavoitteelliseen oppimiseen, joka ei hankalan henkilöstötilanteen takia välttämättä toteudu tasavertaisesti kaikissa yksiköissä.

Kehittäminen ja yhteistyö

Helsingissä tarve suomi/ruotsi toisena kielenä -oppimäärän ja valmistavan opetuksen kehittämiseksi on erilainen kuin monella muulla kunnalla. Tunnistamme oman aktiivisen roolimme kansallisen kehityksen kärkenä. Kehitämme ja uudistamme toimintaa omista tarpeistamme ja lähtökohdistamme. Samalla toimimme aktiivisesti valtakunnallisissa verkostoissa ja teemme yhteistyötä tutkimuksen kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on ottanut entistä aloitteellisempaa ja aktiivisempaa roolia yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Elokuun 2023 lopussa OPH:n edustajia on tavattu aiheesta, ja yhteisiä tapaamisia on sovittu syksyille 2023 sekä 2024. Syksyllä 2023 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijat pääsevät osallistumaan kansallisen KIEPPI-hankkeen (Maahanmuuttotaustaisia oppilaita tukeva kansallinen toimenpideohjelma) ohjausryhmän tapaamisiin ja siten tuomaan Helsingin S2-opetuksen kehittämistä ja kansallisia tarpeita tarkemmin ilmi Opetushallitukselle sekä opetus- ja kulttuuriministeriölle. Toimialan johdosta on vakituinen edustus hankkeen ohjausryhmässä.

Vaikutamme syksystä 2023 alkaen entistä aktiivisemmin myös Karvin asiantuntijaryhmissä ja muissa alan verkostoissa. Teemme pohjoismaista yhteistyötä FLIN- (Flerspråkighet i Norden) -verkostossa. Kasvatuksen ja koulutuksen johtavat viranhaltijat tapaavat säännöllisesti muita koulutuksenjärjestäjiä, erityisesti kuusikkokuntien edustajia ja käsittelevät teemoja yhteisesti.

Teemme kielen oppimisen teemoissa aktiivista yhteistyötä tiedeyhteisöjen kanssa. Olemme aloittaneet Turun yliopiston johtaman FUNA-

15.11.2023

konsortion kanssa yhteistyön lukutaitojen (sekä suomen kieli että ruotsin kieli) arviointiin liittyen (2023–2028). FUNA-välineeseen on tavoitteena kehittää osana tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä erityisesti monikielisten oppilaiden lukutaidon tuen tarpeiden arviointiin ja kielitaidon arviointiin tarkoitettu osio. Osana yhteistyötä saamme käyttöömmme myös kaikille opettajille tueksi valmiita tehtäväkokonaisuuksia äidinkielen perustaitojen vahvistamiseksi. Lukutaitojen arviointia FUNA-välineellä toteutetaan kaikille perusopetuksen oppilaille, ei vain suomea/ruotsia toisena kielenä opiskeleville.

Helsingin yliopiston kanssa on meneillään VALU-projekti, joka tähtää eri oppiaineiden tiedonalan kielen osaamisen arviointimateriaalin tuottamiseen. Tätä testataan helsinkiläisissä kouluissa ja tutkimusyhteistyö aloitetaan syksyllä 2023. Projektin ohjausryhmässä on myös OPH:n edustaja.

Kaikkien oppiaineiden tunneilla halutaan kiinnitettävän enemmän huomiota kyseisen tiedonalan kielen opetukseen ja oppimiseen. Tähän tarvitaan tietoa kielitaidosta syvemmin, mihin tutkimusyhteistyöllä ja sen tulosten levittämällä osaltaan pyritään vastaamaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala myöntää vuosittain runsaasti tutkimuslupia teeman tutkimiseen ja hyödyntää valmistuneita tutkimuksia, selvityksiä ja raportteja tietojohdamisessa ja kehittämisessä.

Käsittely

03.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Ehdottaisin seuraavan lauseen lisättäväksi kappaleen 10 loppuun:

"Samaan aikaan on varmistettava, että keltään, joka tarvitsee apua kielen oppimisen kanssa, ei viedä oikeutta saada S2-opetusta."

Kannattaja: Petra Malin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Ozan Yanarin vastaehdotuksen yksimielisesti.

13.06.2023 Ehdotuksen mukaan

23.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

15.11.2023

Antti Aaltonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27090
antti.aaltonen(a)hel.fi

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

Marjo Kyllönen, kehittämispalvelujohtaja, puhelin: 310 86208
marjo.kyllonen(a)hel.fi

§ 265

Valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntien pilotoimisesta päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa

HEL 2023-006232 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi asian loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntien pilotoimisesta päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Minja Koskela ja 24 muuta valtuutettua esittävät, että Helsingin kaupunki pyrkii vahvistamaan taiteen perusopintojen saavutettavuutta pilotoimalla päiväkodeissa toteutettavia viikoittaisia muskaritunteja kevätlukukaudella 2024 vuonna 2020 syntyneille lapsille (15X45min). Muskaritunnit toteutetaan kolmella alhaisen osallistumistaseen alueella (esimerkiksi Jakomäki, Mellunmäki ja Kannelmäki) yhteistyössä musiikkioppilaitosten kanssa. Pilotille asetetaan kolme tavoitetta:

- 1) Lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista.
- 2) Edesauttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een.
- 3) Pohtia keinoja kehittää Helsingin kaupungin tiedotusta TPO-toiminnasta niin, että se lisäisi toiminnan saavutettavuutta.

Asiasta on saatu kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto. Esitetty aloitevastaus vastaa pääosin lautakunnan lausuntoa. Lautakunnan lausunnon jälkeen on saatu toimialalta täydentäviä tietoja, jotka ovat aloitevastauksen lopussa.

Varhaiskasvatuslaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) velvoittavat monipuoliseen taiteelliseen toimintaan ja sen opettamiseen lapsiryhmissä. Helsingin varhaiskasvatuksessa musiikillista toimintaa lähestytään moniaistisesti leikkillisyyden ja onnistumisen kokemusten kautta. Lasten kanssa lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan ja tuotetaan musiikkia.

Taiteen perusopetus (myöhemmin TPO) määritellään lapsille ja nuorille suunnatuksi koulupäivän ulkopuoliseksi tavoitteelliseksi ja pitkäjänteiseksi taidelajien opetuksesi.

Päiväkodissa järjestettävä toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määriteltyihin tavoitteisiin sekä lasten tarpeisiin ja mielenkiinnon kohteisiin. Mahdollisen ulkopuolisen tahon järjestämän toiminnan tulisi integroitua kiinteäksi osaksi muuta päiväkodin toimintaa. Samalla tulee varmistaa, että ulkopuolisen asiantuntijan avulla voidaan luontevasti lisätä opettajien osaamista aiheesta. Edellä mainitun tavoin voidaan edistää toimintakulttuurin kehittämistä kokonaisvaltaisesti. Tästä voidaan mainita esimerkkinä taiteilijoiden toimiminen pitempiaikaisesti tietyissä päiväkodeissa ja muu yhteistyö kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Aloitteessa ehdotetaan päiväkodissa toteutettavia viikoittaisia musiikki-leikkitunteja (muskaritunteja) vuonna 2020 syntyneille lapsille. Yhdelle ikäluokalle tehtävä kokeilu ei vastaa aloitteen tavoitteeseen lisätä TPO-järjestelmän tunnettavuutta tai perheiden hakeutumista entistä laajemmin sen piiriin. Lisäksi vain yhdelle ikäluokalle järjestetty toiminta asettaa lapset eriarvoiseen asemaan ryhmän sisällä. Yhdelle ikäluokalle suunnattu toimintatuokio jää irralliseksi lapsiryhmän muista toiminnan sisällöistä. Varhaiskasvatuspäivä rakentuu lasten kiinnostusten kohteiden pohjalta isommiksi teemoiksi ja projekteiksi, joita käsitellään monipuolisin menetelmin. Päiväkotipäivään lisättävän muskaritoiminnan sijaan perheille tulisi tarjota entistä enemmän mahdollisuuksia osallistua taiteen perusopetukseen vapaa-ajalla yhdessä lapsensa kanssa.

Aloitteen ensimmäisenä tavoitteena on lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista. Tämän tavoitteen toteutumista voisi edistää monin tavoin, esimerkiksi päiväkotiryhmien vierailuilla musiikkiopistoihin tai musiikkiopistojen vierailuilla leikkipuistojen perhetoimintaan. Samoin toimitaan esimerkiksi urheiluseurojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Vierailujen tai ”tai-

demaistiaisten” yhteydessä on luontevaa tiedottaa myös laajemmin TPO:sta ja sen saavutettavuusmekanismeista huoltajille.

Toisena tavoitteena aloitteessa on auttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een. Aloitteessa kuvattu pilotti voitaisiin toteuttaa päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa lapsiperhetoiminnan yhteydessä. Päiväkoti- tai leikkipuistotiloissa järjestetyn toiminnan yhteydessä voisi huoltajille tarjota myös tietoa osallistumisen mahdollistavista tukimuodoista, kuten maksuhojennuksista ja lainainstrumenteista.

Aloitteen kolmantena tavoitteena on kehittää kaupungin tiedottamista niin, että se lisäisi TPO:n saavutettavuutta. TPO:n tunnettavuuden lisäämiseksi olisi tärkeää, että huoltajat saavat jo varhain tietoa TPO:n järjestämisestä ja erilaisista mahdollisuuksista. Neuvola, leikkipuistot ja kirjastopalvelut ovat tärkeä linkki huoltajien suuntaan, ja niitä voidaan hyödyntää toiminnan tunnettavuuden lisäämisessä. Esimerkiksi Kulttuurin kummilapset toiminnassa on tehty paljon kehittämistyötä kulttuuripalveluiden tunnettavuuden lisäämiseksi ja toiminnasta viestitään monilla eri kielillä.

Taiteen perusopetuksen yhdenvertainen saavutettavuus koko kaupungissa on tärkeä tavoite. Sen saavuttamiseksi kehitetään toimialarajat ylittävää yhteistyötä aiemmin mainitun tavoin,

1. toteuttamalla pilotti varhaismusiikkikasvatuksen ammattilaisen vetämänä päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa yhteistyössä musiikkioppilaitosten kanssa
2. kehittämällä viestintää tpo-toiminnasta ja toimintaan liittyvistä saavutettavuusmekanismeista yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Lisäksi pohditaan tapoja kehittää aloitevastauksessa mainittuja musiikkiopistovierailuja ja ”taidemaistiaisia”. Kaupunginhallitus huomauttaa, että tpo:n saavutettavuuden kehittäminen on linjassa myös kaupungin 2024 talousarvion kanssa, jossa on sovittu toiminnan laajentamisesta erityisesti niille alueille, joilla sitä on vähemmän tarjolla.

Varhaiskasvatuksessa tarveperusteista rahoitusta käytetään ei-mitoituksessa olevan lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä muihin syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Varhaiskasvatustyöyksiköt voivat oman harkinnan ja tarpeen mukaan käyttää tarveperusteista rahoitusta myös kulttuurikasvatuksen edistämiseen. Yksiköistä voidaan esimerkiksi tehdä vierailuja kulttuuripalveluihin tai tilata koko ryhmälle tai yksikölle kulttuuritapahtuma päiväkotiin. Päiväkodin johtaja yhdessä opetta-

jien kanssa vastaa siitä, että kaikki lapset pääsevät toimintaan mukaan ja toiminta tukee kokonaisvaltaisen varhaispedagogiikan toteutumista.

Toimialalta saadut täydentävät tiedot aloitevastaukseen

Varhaiskasvatussuunnitelman ja varhaiskasvatuksen toiminnan ydinsältöä on taidekasvatus ja taidelähtöiset menetelmät. Näihin kuuluu myös musiikkipedagogiikka. Taidekasvatus sisältää sekä spontaania että ennalta suunniteltua pedagogista toimintaa. Jokaisen lapsen yksilöllistä ilmaisua tuetaan ja lasten yhteisille luoville prosesseille annetaan riittävästi aikaa ja tilaa. Musiikki, taide ja ilmaisu kuuluvat lasten jokaiseen päivään. Taidekasvatus liittyy lapsiryhmän toiminnan kulloiseenkin teemaan kokonaisvaltaisesti. Esimerkiksi tietyn teeman sisällä voidaan numeroita opetella laulujen ja lorujen avulla, liikkuen ja leikkien.

Yhteistyökumppaneiden erityisosaamisen hyödyntäminen rikastuttaa päiväkodin omaa taidekasvatusta (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022). Varhaiskasvatuksessa tehdään paljon yhteistyötä kulttuuritoimijoiden kanssa. Jatkossa yhteistyötä tehdään eri toimijoiden kanssa niin, että se yhdistyy luontevasti ryhmän muuhun toimintaan ja tukee lasten oppimista tarkoituksenmukaisesti. Musiikkipedagogiikassa tämä tarkoittaa esimerkiksi konsertteja ja yhteistyöprojekteja taidetoimijoiden kanssa.

Mahdollinen ulkopuolisen toimijan järjestämä muskaritoiminta kesken varhaiskasvatuspäivän aiheuttaa erityisjärjestelyjä päiväkodissa. Muskariohittajan kanssa tulee sopia suunnitteluajat, jolloin opettajat voivat yhdessä suunnitella toiminnan ryhmän pedagogista kokonaisuutta tukeväksi. Tämän lisäksi päiväkodista tulee varata tila muskaria varten ja varmistaa henkilöstöresurssi muskarin ajaksi, koska henkilöstöllä on vastuu lapsiryhmästä. Mikäli pilotti järjestetään yhdelle ikäluokalle, lapset kootaan muskarin ajaksi yhteen tilaan ja henkilöstöä tulee olla mukana eri ryhmistä. Henkilöstön vajaan tilanteissa tämä aiheuttaa haasteita niihin ryhmiin, joista lapset osallistuvat muskariin. Käytännön järjestelyistä ja varhaiskasvatuksen pedagogisista lähtökohdista lähtien muskarikokeiluja ei ole päiväkodeissa pidetty tarkoituksenmukaisina.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala tarjoaa päiväkotien tiloja maksuttomasti TPO-toimijoiden käyttöön klo 15 jälkeen, jolloin lapset voivat osallistua TPO-toimintaan huoltajansa kanssa. Avoimessa varhaiskasvatuksessa painotetaan erityisesti vauvaperhe- ja pikkulapsitoimintaa. Toimintaa voidaan edelleen kehittää ja TPO-toimintaa lisätä leikkipuisuissa, missä myös huoltajat ovat mukana.

Lapsivaikutusten arviointi

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen taidekasvatus suunnitellaan eheytetysti osaksi koko varhaiskasvatuspäivää. Näin voidaan huomioida lasten osallisuus ja spontaanit oppimistilanteet joustavasti lasten tarpeet huomioiden. Vain neljävuotiaille lapsille tarjottava, musiikkioppilaitokselta ostettu muskaritoiminta päiväkotipäivän aikana olisi irrallinen lapsiryhmän muusta pedagogisesta toiminnasta. Se ei myöskään vastaisi varhaiskasvatukselle asetettuja yhdenvertaisuuden periaatteita.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntien pilotoimisesta päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 659

HEL 2023-006232 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo asian loppuun käsitellyksi.

Käsittely

06.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

15.11.2023

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Lisätään kappaleeseen:

”Taiteen perusopetuksen yhdenvertainen saavutettavuus koko kaupungissa on tärkeä tavoite. Sen saavuttamiseksi kehitetään toimialarajat ylittävää yhteistyötä aiemmin mainitun tavoin,

[TÄSTÄ ETEENPÄIN LISÄYS] eli 1) toteuttamalla pilotti varhaismusiikkikasvatuksen ammattilaisen vetämänä päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa yhteistyössä musiikkioppilaitosten kanssa 2) kehittämällä viestintää tpo-toiminnasta ja toimintaan liittyvistä saavutettavuusmekanismeista yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Lisäksi pohditaan tapoja kehittää aloitevastauksessa mainittuja musiikkiopistovierailuja ja ”taidemaistiaisista”. Kaupunginhallitus huomauttaa, että tpo:n saavutettavuuden kehittäminen on linjassa myös kaupungin 2024 talousarvion kanssa, jossa on sovittu toiminnan laajentamisesta erityisesti niille alueille, joilla sitä on vähemmän tarjolla.”

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.09.2023 § 218

HEL 2023-006232 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Minja Koskelan (ym.) aloitteesta muskaritunteja päiväkotiin vahvistamaan lasten tasa-arvoa.

Varhaiskasvatustalaki ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) velvoittavat monipuoliseen taiteelliseen toimintaan ja sen opettamiseen lapsiryhmissä. Helsingin varhaiskasvatuksessa musiikillista toimintaa lähestytään moniaistisesti leikkillisyyden ja onnistumisen kokemusten kautta. Lasten kanssa lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan ja tuotetaan musiikkia.

Taiteen perusopetus (myöhemmin TPO) määritellään lapsille ja nuorille suunnatuksi koulupäivän ulkopuoliseksi tavoitteelliseksi ja pitkäjänteiseksi taidelajien opetuksiksi.

Päiväkodissa järjestettävä toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määriteltyihin tavoitteisiin sekä lasten tarpeisiin ja mielenkiinnon kohteisiin. Mahdollisen ulkopuolisen tahon järjestämän toiminnan tulisi integroitua kiinteäksi osaksi muuta päiväkodin toimintaa. Samalla tulee varmistaa, että ulkopuolisen asiantuntijan avulla voidaan luontevasti lisätä opettajien osaamista aiheesta. Edellä mainitun tavoin voidaan edistää toimintakulttuurin kehittämistä kokonaisvaltaisesti. Tästä voidaan mainita esimerkkinä taiteilijoiden toimiminen pitempiaikaisesti tietyissä päiväkodeissa ja muu yhteistyö kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Aloitteessa ehdotetaan päiväkodissa toteutettavia viikoittaisia muskaritunteja vuonna 2020 syntyneille lapsille. Yhdelle ikäluokalle tehtävä koikeilu ei vastaa aloitteen tavoitteeseen lisätä TPO-järjestelmän tunnettavuutta tai perheiden hakeutumista entistä laajemmin sen piiriin. Lisäksi vain yhdelle ikäluokalle järjestetty toiminta asettaa lapset eriarvoiseen asemaan ryhmän sisällä. Yhdelle ikäluokalle suunnattu toimintatuokio jää irralliseksi lapsiryhmän muista toiminnan sisällöistä. Varhaiskasvatuspäivä rakentuu lasten kiinnostusten kohteiden pohjalta isommiksi teemoiksi ja projekteiksi, joita käsitellään monipuolisina menetelmin. Päiväkotipäivään lisättävän muskaritoiminnan sijaan perheille tulisi tarjota entistä enemmän mahdollisuuksia osallistua taiteen perusopetukseen vapaa-ajalla yhdessä lapsensa kanssa.

Aloitteen ensimmäisenä tavoitteena on lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista. Tämän tavoitteen toteutumista voisi edistää monin tavoin, esimerkiksi päiväkotiryhmien vierailuilla musiikkiopistoihin tai musiikkiopistojen vierailuilla leikkipuistojen perhetoimintaan. Samoin toimitaan esimerkiksi urheiluseurojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Vierailujen tai ”taidemaistiaisten” yhteydessä on luontevaa tiedottaa myös laajemmin TPO:sta ja sen saavutettavuusmekanismeista huoltajille.

Toisena tavoitteena aloitteessa on auttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een. Aloitteessa kuvattu pilotti voitaisiin toteuttaa päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa lapsiperhetoiminnan yhteydessä. Päiväkoti- tai leikkipuistotiloissa järjestetyn toiminnan yhteydessä voisi huoltajille tarjota myös tietoa osallistumisen mahdollistavista tukimuodoista, kuten maksuhojennuksista ja lainainstrumenteista.

Aloitteen kolmantena tavoitteena on kehittää kaupungin tiedottamista niin, että se lisäisi TPO:n saavutettavuutta. TPO:n tunnettavuuden lisäämiseksi olisi tärkeää, että huoltajat saavat jo varhain tietoa TPO:n järjestämisestä ja erilaisista mahdollisuuksista. Neuvola, leikkipuistot ja kirjastopalvelut ovat tärkeä linkki huoltajien suuntaan, ja niitä voidaan hyödyntää toiminnan tunnettavuuden lisäämisessä. Esimerkiksi Kulttuurin kummilapset toiminnassa on tehty paljon kehittämistyötä kulttuuripalveluiden tunnettavuuden lisäämiseksi ja toiminnasta viestitään monilla eri kielillä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala katsoo, että taiteen perusopetuksen yhdenvertainen saavutettavuus koko kaupungissa on tärkeä tavoite. Sen saavuttamiseksi kehitetään toimialarajat ylittävää yhteistyötä lausunnossa aiemmin mainituin tavoin.

Varhaiskasvatuksessa tarveperusteista rahoitusta käytetään ei-imitoituksessa olevan lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä muihin syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Varhaiskasvatusyksiköt voivat oman harkinnan ja tarpeen mukaan käyttää tp-rahoitusta myös kulttuurikasvatuksen edistämiseen. Yksiköistä voidaan esimerkiksi tehdä vierailuja kulttuuripalveluihin tai tilata koko ryhmälle tai yksikölle kulttuuritapahtuma päiväkotiin. Päiväkodin johtaja yhdessä opettajien kanssa vastaa siitä, että kaikki lapset pääsevät toimintaan mukaan ja toiminta tukee kokonaisvaltaisen varhaispedagogiikan toteutumista.

Lapsivaikutusten arviointi

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen taidekasvatus suunnitellaan eheytytyksi osaksi koko varhaiskasvatuspäivää. Näin voidaan huomioida lasten osallisuus ja spontaanit oppimistilanteet joustavasti lasten tarpeet huomioiden. Vain neljävuotiaille lapsille tarjottava, musiikkioppilaitokselta ostettu muskaritoiminta päiväkotipäivän aikana olisi irrallinen lapsiryhmän muusta pedagogisesta toiminnasta. Se ei myöskään vastaisi varhaiskasvatukselle asetettuja yhdenvertaisuuden periaatteita.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Essi Stranden, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 37639

15.11.2023

Asia/11

---

essi.stranden(a)hel.fi

§ 266

Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite Bosti-tilausjärjestelmästä luopumisesta ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto katsoi aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Sinikka Vepsä ja 28 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että mahdollisuutta luopua Bosti-tilausjärjestelmästä ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa selvitetään. Lisäksi esitetään, että Tampereen esimerkin mukaista luottokortteihin perustuvaa mallia selvitetään.

Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet on tunnistettu ympärivuorokautisten lastenkotien ja lasten vastaanottoyksiköiden toiminnassa. Selvitystyö ja etenemissuunnitelma Bosti-ostotilausjärjestelmästä on tehty. Etenemissuunnitelman mukaan lastenkotien ja lastensuojelun vastaanottolaitosten käteiskassojen käyttöä laajennetaan siten, että sijoitetut lapset voivat itsenäisesti asioidessaan tehdä käteisellä tarvitsemansa hankinnat. Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan osastoittain luottokortteja vakituisesta henkilöstöstä nimettäville henkilöille.

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan toimialajohtaja päättää käteiskassojen jaosta tehtäväalueellaan. Mikäli toimia-

15.11.2023

lan kassavarojen yhteenlaskettua enimmäismäärää on tarve korottaa, asiasta tehdään esitys rahoitusjohtajalle. Myös luottokorttien hankinta edellyttää rahoitusjohtajan päätöksen. Arvion mukaan edellä mainitut toimenpiteet ovat toteutettavissa noin neljän kuukauden kuluessa.

Asiasta on saatu sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto. Esitys on lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 ja 4 momentin mukaan kaupunginhallitus vastaa aloitteeseen, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua, ja esittää sen kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 629

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 03.10.2023 § 196

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi valtuutettu Sinikka Vepsän ja 28 muun valtuutetun Bosti-tilausjärjestelmästä luopumista ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään selvitetävän mahdollisuutta luopua Bosti-tilausjärjestelmästä ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa ja selvitetävän mahdollisuutta siirtyä Tampereella käytössä olevaan malliin, jossa lastenkotien vakituisella henkilöstöllä on käytössään luottokortit lastensuojelulaitoksissa tehtäviä päivittäishankintoja varten ja jossa lastenkotitoiminnan käteiskassaa koskeva käytäntö on joustavampi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta pitää aloitetta kannatettavana ja toteaa, että Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet onkin jo aiemmin tunnistettu ympärivuorokautisten lastenkotien ja lasten vastaanottoyksiköiden toiminnassa. Selvitystyö ja etenemissuunnitelma Bosti-ostotilausjärjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on jo tehty.

Päivittäishankinnat lastenkodeissa ja lastensuojelun vastaanottolaitoksissa

Pitkäaikaisista hoitoa tarjoavissa lastenkodeissa sekä lastensuojelun vastaanottolaitoksissa tehdään runsaasti päivittäiseen hoito- ja kasvatustyöhön kuuluvia hankintoja. Lastenkodeissa on käytössä käteiskassat, joilla voidaan tehdä pieniä päivittäisostoksia. Menokassat ovat yksikön paikkamäärän mukaan 500–1600 euroa. Lastensuojelulain (417/2007 55 §) mukaiset käyttövarat annetaan lapsen omaan käyttöön joko käteiskassasta käteisellä tai tilisiirtona lapsen tilille. Vastaanottolaitoksissa on käytössä menokassat vain käyttövarojen maksamiseen lapsille.

Muissa tapauksissa lastensuojelun ympärivuorokautisissa yksiköissä käytetään kaupungin ostotilausjärjestelmä Bostia, jolla hankitaan sijoitetuille lapsille esimerkiksi vaatteita tai muuta käyttötavaraa. Bostia käytettäessä ostot tehdään laatimalla ensin sähköinen tilaus, jossa on määritelty hankittava tuote, oston hinta ja ostopaikka. Asiointi ja maksun suorittaminen kaupassa tapahtuu käyttämällä tulostettua Bosti-tilaustositettä. Lapset tekevät ostoksia yhdessä ohjaajan kanssa tai vaihtoehtoisesti asioivat kaupassa itsenäisesti tilaustositteen kanssa. Bosti-järjestelmän etuna on nähty, että sen avulla voidaan varmistaa, että raha päättyy lapsen käytössä suunniteltuun käyttötarkoitukseen.

Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet on tunnistettu lastensuojelun ympärivuorokautisten yksiköiden toiminnassa. Ostotilauksien käyttäminen ostotapahtuman yhteydessä on lasta leimaava käytäntö, ja

lapsi kokee tilanteen nöyryyttävänä. Ostotilanteeseen voi lisäksi liittyä lapsen yksityisyyden suojaan kohdistuvia riskejä. Tilausjärjestelmän käyttö rajoittaa lasten mahdollisuuksia tehdä tarvitsemiaan päivittäisos-
toksia joustavasti ja ikätasolleen luontevalla tavalla.

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuo-
lelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on tehty. Las-
tenkotien ja lastensuojelun vastaanottolaitosten käteiskassojen käyttöä
laajennetaan siten, että sijoitetut lapset voivat itsenäisesti asioidessaan
tehdä käteisellä tarvitsemansa hankinnat. Tämän mahdollistamiseksi
käteisvarojen enimmäismäärä kassatoimipisteissä tulee arvion mukaan
olla 1400–3800 euroa alayksikköjen paikkamäärästä riippuen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että myös käteiskassan
käyttö sitoo henkilöstön työpanosta, sillä menot kirjataan kirjanpitoon
muistiotositteilla käsin alkuperäisistä kuiteista ja kassojen tilityksissä tu-
lee pyrkiä siihen, että menot kohdistuvat oikealle kuukaudelle. Toimin-
tayksikön esihenkilö vastaa kassatoimintaa harjoittavan yksikkönsä
kassatoiminnoista, kassapisteen turvallisuudesta, käyttöoikeuksien ha-
kemisesta ja poistamisesta sekä siitä, että kassanhoitajat tuntevat oh-
jeistuksen.

Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin
hankitaan osastoittain luottokortteja vakituisesta henkilöstöstä nimettä-
ville henkilöille. Luottokortilla henkilöstöön kuuluva kortinhaltija voi suo-
rittaa maksuja tehdessään hankintoja yhdessä lapsen kanssa. Luotto-
kortilla on mahdollista tehdä lapselle hankintoja myös verkkokaupoista,
mikä ei ole onnistunut Bosti-järjestelmää käytettäessä. Mikäli luottokor-
tin omaavaa henkilöstöä ei ole osastolla aina saatavilla, henkilöstön on
mahdollista tehdä lapsille kiireellisiä hankintoja myös käteiskassasta.

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan toimiala-
johtaja päättää käteiskassojen jaosta tehtävälueellaan. Sosiaali-, ter-
veys- ja pelastustoimialan käteisvarojen enimmäismäärä on tällä het-
kellä 43 050 euroa. Mikäli toimialan kassavarojen yhteenlaskettua
enimmäismäärää on tarve korottaa, asiasta tehdään esitys rahoitusjoh-
tajalle. Myös luottokorttien hankinta edellyttää rahoitusjohtajan päätök-
sen.

Arvion mukaan edellä mainitut toimenpiteet ovat toteutettavissa noin
neljän kuukauden kuluessa

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Lasta arvostavat käytänteet ja tasa-arvoisten toimintaedellytysten mahdollistaminen ovat hyvän sijaishuollon toteuttamiseksi tärkeää. Sijoitetuilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan ilman pelkoa leimaantumisesta tai yksityisyytensä vaarantumisesta.

Eriarvioisuutta tuottavien rakenteiden ja arkisten käytänteiden poistaminen tuottaa sijoitetuille lapsille positiivisia sosiaalisia ja psyykkisiä hyvinvointivaikutuksia.”

Käsittely

03.10.2023 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Muokataan Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi -otsikon alaiseen kolmanteen kappaleeseen: "Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan luottokortteja riittävästi."

Kannattaja: jäsen Meri Valkama

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

Jaa-äännet: 9

Ahto Apajalahti, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Emmi Piippo, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 3

Pentti Arajärvi, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1

Touko Niinimäki

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjä 1).

15.11.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi

Minna Pitkänen, lastenkotitoiminnan päällikkö, puhelin: 310 46170
minna.k.pitkanen(a)hel.fi

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi

Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043
terja.hannola(a)hel.fi

15.11.2023

Asia/13

§ 267

Kokouksessa jätetyt aloitteet

Päätös

Ryhmäaloitteet

- Keskustan valtuustoryhmän ryhmäaloite yrittäjyys- ja elinkeinoasioiden apulaispormestarin nimeämisestä

Valtuutettujen aloitteet

- valtuutettu Elina Kauppilan aloite Helsingin purojen kunnostamisesta
- valtuutettu Seija Muurisen aloite asuntojen lisäämisestä keskusta-alueelle
- valtuutettu Katri Penttisen aloite hallintosäännön täsmentämisestä
- valtuutettu Tuomas Rantasen aloite nimikkopuistosta ja muistolaatasta Roihuvuoreen Ele Aleniukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

15.11.2023

Ärende/1

§ 255

Namnupprop, laglighet och beslutsförhet

Beslut

Stadsfullmäktige konstaterade att sammanträdet var lagligen sammankallat och beslutsfört.

Namnupprop och förhinder

Ordföranden konstaterade att följande ersättare har kallats i de ledamöters ställe som anmält förhinder:

- Wille Rydman, ersättare Matti Niiranen
- Atte Kaleva, ersättare Heimo Laaksonen
- Matias Pajula, ersättare Seida Sohrabi
- Otto Meri, ersättare Laura Rissanen
- Elina Valtonen, ersättare Katri Penttinen
- Maria Ohisalo, ersättare Tuomas Tuomi-Nikula
- Emma Kari, ersättare Johanna Sydänmaa
- Atte Harjanne, ersättare Nina Miettinen
- Timo Harakka, ersättare Fardoos Helal
- Jussi Halla-aho, ersättare Mikko Paunio
- Mari Rantanen, ersättare Marko Kettunen
- Teija Makkonen, ersättare Erkki Karinoja
- Pirkko Ruohonen-Lerner, ersättare Juhani Strandén
- Anni Sinnemäki, ersättare Oula Sivennoinen

Följande ledamöter var frånvarande vid namnuppropet:

- Tuula Haatainen
- Johanna Sydänmaa

Laglighet och beslutsförhet

Ordföranden konstaterade att stadsfullmäktiges sammanträde utlysts i den ordning kommunallagen och förvaltningsstadgan förutsätter. Enligt namnuppropet är minst två tredjedelar av ledamöterna närvarande. På grundval av det ovanstående konstaterade ordföranden att sammanträdet är lagligen sammankallat och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

15.11.2023

Ärende/1

Stadsfullmäktige konstaterar vilka ledamöter som anmält förhinder och vilka ersättare som inträder i deras ställe, förrättar namnupprop och konstaterar att sammanträdet är lagligt och beslutsfört.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

15.11.2023

Ärende/2

---

§ 256

Val av protokolljusterare

Beslut

Ledamöterna Nora Grotenfelt och Suldaan Said Ahmed valdes till protokolljusterare med ledamöterna Laura Korpinen och Shawn Huff som ersättare.

Behandling

På förslag av ordföranden valdes enhälligt ledamöterna Nora Grotenfelt och Suldaan Said Ahmed till protokolljusterare med ledamöterna Laura Korpinen och Shawn Huff som ersättare.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige väljer två ledamöter till protokolljusterare och två ledamöter till ersättare för dessa.

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

15.11.2023

Ärende/3

§ 257

Beslutet om servicenivån för räddningsväsendet i Helsingfors 2024–2026

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Beslut

Stadsfullmäktige godkände de beslut som gäller servicenivån för räddningsväsendet i Helsingfors för 2024–2026 i enlighet med bilaga 1.

Behandling

Stadsfullmäktige behandlade ärendet vid ett slutet sammanträde.

Ledamoten Thomas Wallgren föreslog att stadsfullmäktige bordlägger ärendet. Förslaget understöddes inte, varvid det förföll.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 8 p)
- 2 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 8 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden föreslog vid sitt möte 3.10.2023 att stadsstyrelsen i sin tur föreslår att stadsfullmäktige godkänner besluten om servicenivån för räddningsväsendet i Helsingfors för 2024–2026 i bilaga 1. Nämndens påpekanden om beslutet om servicenivån framgår av beslutshistorian.

Enligt lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) beslutar välfärdsområdesfullmäktige om räddningsväsendets servicenivå. Enligt lagen om ordnande av social- och hälsovården och räddningsväsendet i Nyland (615/2021) utövar Helsingfors stadsfullmäktige högsta behö-

15.11.2023

righet enligt kommunallagen när det gäller uppgifterna inom social- och hälsovården och räddningsväsendet. Genom inrikesministeriets förordning (1225/2022) föreskrivs närmare om grunderna för innehållet i och strukturen för besluten om servicenivån, samt om den bedömning av servicenivån som utförs av regionförvaltningsverket. Besluten om servicenivån i enlighet med den nya förordningen ska ha godkänts senast 1.12.2023.

I inrikesministeriets motiveringspromemoria till förordningen om besluten om servicenivån preciseras vilka beslut välfärdsområdesfullmäktige (stadsfullmäktige i Helsingfors) ska fatta i fråga om de olika tjänsterna. De beslut om servicenivån som stadsfullmäktige fattar beslut om och som ingår i servicenivåbeslutet har sammanställts i bilaga 1. I enlighet med förordningen ingår i servicenivåbeslutet även annat innehåll som stadsfullmäktige inte fattar beslut om. Servicenivåbeslutet finns i sin helhet i bilaga 2. I beslutet ingår en inledning, centrala riktlinjer, bedömning av pågående servicenivåperiod, bedömning av faror och risker samt en utvecklingsplan. Dessutom ingår en beskrivning av servicenivåns nuläge, behov, mål och utvecklingsbehov för de olika tjänsterna. Den offentliga versionen av servicenivåbeslutet publiceras efter stadsfullmäktiges beslut.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 8 p)
- 2 Sekretessbelagd (MyndOffL (621/1999) 24.1 § 8 p)

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 654

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

15.11.2023

Ärende/3

Kaupunginvaltuusto hyväksyy liitteen 1 mukaiset Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevat päätökset vuosille 2024–2026.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 03.10.2023 § 191

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esitti kaupunginhallitukselle edelleen esitettäväksi kaupunginvaltuustolle liitteenä 1 olevien Helsingin alueen pelastustoimen palvelutasoa koskevien päätösten hyväksymistä vuosille 2024–2026.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että pelastuslaitoksen rekryointivaikeuksien helpottamiseksi on tärkeää turvata Helsingin pelastuskoulun jatkuvuus. Valtion on myös taattava riittävä rahoitus, jotta pelastuslaitos pystyy toteuttamaan aluehallintoviraston edellyttämät toimet toimintavalmiusaikojen parantamiseksi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin ydinkeskustan liikennesuunnitelman muutokset tulee huomioida tulevissa riskianalyyseissa.

Käsittely

03.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Helsingin kaupungin nuorisoneuvoston toimialalautakuntien edustajien osalta on sovittu, että edustajat eivät osallistu salassa pidettävien asioiden tai asiakirjojen käsittelyyn. Tästä syystä sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan nuorisoedustaja Rosa Saarinen ei osallistunut tämän asian käsittelyyn ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.

Johtava tutkija Kari Paasonen ja riskienhallintapäällikkö Pekka Itkonen olivat kutsuttuina asiantuntijoina.

Asiassa tehtiin seuraavat vastaehdotukset:

15.11.2023

Ärende/3

Vastaehdotus 1:

Jäsen Ahto Apajalahti: Lisätään esitysehdotukseen toinen kappale: Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että pelastuslaitoksen rekrytointivaikkeuksien helpottamiseksi on tärkeää turvata Helsingin pelastuskoulun jatkuvuus. Valtion on myös taattava riittävä rahoitus, jotta pelastuslaitos pystyy toteuttamaan aluehallintoviraston edellyttämät toimet toimintavalmiusaikojen parantamiseksi.

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Vastaehdotus 2:

Jäsen Laura Korpinen: Teen vastaehdotuksen siten, että esitysehdotukseen lisätään tekstikappale seuraavasti: Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin ydinkeskustan liikennesuunnitelman muutokset tulee huomioida tulevissa riskianalyseissa.

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Ahto Apajalahden vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan esitys syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 2 (jäsen Laura Korpinen)

Jaa-äännet: 2

Ahto Apajalahti, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 9

Pentti Arajärvi, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Emmi Piippo, Daniel Sazonov, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 2

Touko Niinimäki, Meri Valkama

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi jäsen Laura Korpisen vastaehdotuksen äänin 9 - 2 (tyhjä 2).

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti esittää hyväksytyjen vastaehdotusten osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavasti.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja

15.11.2023

Ärende/3

Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Kari Paasonen, johtava tutkija, puhelin: 310 30025
kari.paasonen(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto 21.09.2023 § 10

HEL 2023-005156 T 00 01 06

Esitys

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto esitti sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle edelleen esitettäväksi kaupunginhallitukselle liitteenä 1 olevien Helsingin alueen pelastustoimen palvelutaltoa koskevien päätösten hyväksymistä vuosille 2024–2026.

Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto tarkasti pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

Käsittely

21.09.2023 Esittelijän muutetun ehdotuksen mukaan

Johtava tutkija ***** oli kutsuttuna asiantuntijana läsnä asiaa käsiteltäessä.

Esittelijä pelastuskomentaja Jani Pitkänen muutti esitystään siten, että liitteeseen 2 lisätään liitteen 3 mukainen lisäys. Liite 2 ja esittelijän muutos ovat salassa pidettäviä julkisuuslain 24.1 § 8 kohdan mukaisesti.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan pelastusjaosto päätti asiasta esittelijän muutetun ehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

pelastuskomentaja
Jani Pitkänen

Lisätiedot

Kari Paasonen, johtava tutkija, puhelin: 310 30025
kari.paasonen(a)hel.fi

15.11.2023

Ärende/4

§ 258

Val av två ersättare i stadsstyrelsen

HEL 2023-012843 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige

- 1 beviljade Otto Meri avsked från förtroendeuppdraget som personlig ersättare för Maarit Vierunen och valde Matias Pajula till personlig ersättare för Maarit Vierunen i stadsstyrelsen samt
- 2 beviljade Matias Pajula avsked från förtroendeuppdraget som personlig ersättare för Sari Sarkomaa och valde Otto Meri till personlig ersättare för Sari Sarkomaa i stadsstyrelsen för stadsfullmäktiges mandattid.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Lawrence, förvaltningsexpert, telefon: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Eroilmoitus 10.10.2023
- 2 Eroilmoitus 16.10.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsfullmäktige valde 2.8.2021 (§ 227) Otto Meri (Saml.) och Matias Pajula (Saml.) till ersättare i stadsstyrelsen för stadsfullmäktiges man-

15.11.2023

Ärende/4

dattid. Otto Meri (Saml.) och Matias Pajula (Saml.) har 16.10.2023 ansökt om avsked från förtroendeuppdraget som personlig ersättare av tidsskäl. Ansökningarna om avsked beror på samordning av ledamöternas och ersättarnas tidscheman.

Enligt 70 § 3 mom. i kommunallagen (410/2015) kan den som har giltiga skäl avgå från ett förtroendeuppdrag. Det organ som utser den förtroendevalda beslutar om beviljande av avsked.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 74 § i kommunallagen.

Enligt 70 § i kommunallagen får till ett förtroendeuppdrag väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. En förtroendevald ska på begäran av fullmäktige lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Lawrence, förvaltningsexpert, telefon: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Eroilmoitus 10.10.2023
- 2 Eroilmoitus 16.10.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten
Stadsstyrelsen

Beslutshistoria

15.11.2023

Ärende/4

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 634

HEL 2023-012843 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

1. myöntää Otto Merelle eron Maarit Vierusen henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee Maarit Vierusen henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen Matias Pajulan sekä
2. myöntää Matias Pajulalle eron Sari Sarkomaan henkilökohtaisen varajäsenen luottamustoimesta ja valitsee Sari Sarkomaan henkilökohtaiseksi varajäseneksi kaupunginhallitukseen Otto Meren kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Esittelijä

hallintojohtaja
Kirsi Remes

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

15.11.2023

Ärende/5

§ 259

Val av ersättare i kultur- och fritidsnämnden och ordförande i kultur- och fritidsnämndens idrottssektion

HEL 2023-013032 T 00 00 02

Beslut

Stadsfullmäktige

- konstaterade att Sami Muttilainens förtroendeuppdrag som ersättare i kultur- och fritidsnämnden och ordförande i kultur- och fritidsnämndens idrottssektion har upphört på grund av att han har förlorat sin valbarhet och

- valde Vesa Korkkula till ersättare i kultur- och fritidsnämnden (personlig ersättare för Titta Hiltunen) och ordförande i kultur- och fritidsnämndens idrottssektion för stadsfullmäktiges mandattid.

Stadsfullmäktige justerade dessutom protokollet omedelbart vad detta ärende beträffar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Lawrence, förvaltningsexpert, telefon: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Bilagor

1 Eroilmoitus 27.9.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag
De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag
Förslagstext
Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

15.11.2023

Stadsfullmäktige valde 2.8.2021 (§ 242) Sami Muttilainen (VF) till ersättare i kultur- och fritidsnämnden och 2.8.2021 (§ 244) till ordförande i kultur- och fritidsnämndens idrottssektion för stadsfullmäktiges mandatid. Han har 27.9.2023 meddelat att han har förlorat sin valbarhet.

Enligt 74 § i kommunallagen (410/2015) är den som är anställd hos en sammanslutning eller stiftelse som bedriver verksamhet inom nämndens eller utskottets uppgiftsområde och där kommunen har bestämmande inflytande inte valbar.

Enligt 78 § i kommunallagen (410/2015) gäller att om en förtroendevald förlorar sin valbarhet ska det organ som utsett honom eller henne konstatera att förtroendeuppdraget har upphört. Beslutet verkställs omedelbart.

Till ett förtroendeuppdrag som blivit ledigt under pågående mandattid ska en ny förtroendevald utses för den återstående mandattiden. Den som utses ska vara valbar till en nämnd med stöd av 74 § i kommunallagen.

Enligt 70 § i kommunallagen får till ett förtroendeuppdrag väljas endast den som har gett sitt samtycke till att ta emot uppdraget. En förtroendevald ska på begäran av fullmäktige lämna en redogörelse för de omständigheter som kan vara av betydelse vid bedömningen av om han eller hon är valbar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Sanna Lawrence, förvaltningsexpert, telefon: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

Bilagor

1 Eroilmoitus 27.9.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Utdrag

Utdrag

De i beslutet nämnda

Bilagor till utdrag

Förslagstext

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Affärsverket ekonomiförvaltningstjänsten

15.11.2023

Ärende/5

Kultur- och fritidsnämnden

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 656

HEL 2023-013032 T 00 00 02

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto

- toteaa, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäsenen ja liikuntajaoston puheenjohtajan Sami Muttilaisen luottamustoimi on päättynyt vaalikelpoisuuden menettämisen vuoksi ja

- valitsee Vesa Korkkulan kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan varajäseneksi (Titta Hiltusen henkilökohtainen varajäsen) ja liikuntajaoston puheenjohtajaksi kaupunginvaltuuston toimikaudeksi.

Samalla kaupunginvaltuusto tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta heti.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

vs. hallintojohtaja
Antti Peltonen

Lisätiedot

Sanna Lawrence, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 27640
sanna.lawrence(a)hel.fi

15.11.2023

Ärende/6

§ 260

Inkomstskattesats för år 2024

HEL 2023-012940 T 02 03 01 00

Beslut

Stadsfullmäktige fastställde 5,3 % som kommunalskattesats för 2024.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Ari Hietamäki, stf. budgetchef, telefon: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsstyrelsen konstaterar att fullmäktige i enlighet med 111 § i kommunallagen, senast i samband med att budgeten godkänns, ska fatta beslut om kommunens inkomstskattesats, om fastighetsskatteprocent-satser samt om grunderna för övriga skatter. Med stöd av 91 a § i lagen om beskattningsförfarande ska kommunen senast den 17 november året före skatteåret meddela Skatteförvaltningen vilken inkomstskattesats som ska tillämpas.

Reformen av social- och hälsovården samt räddningsväsendet påverkade kommunernas kommunalskattesatser för 2023. Kommunerna kunde inte självständigt besluta om kommunalskattesatsen för år 2023, utan den bildades av kommunalskattesatsen för år 2022, som sänktes med -12,64 procentenheter i enlighet med lagstiftningen. Kommunal-skattesatsen sänktes lika mycket i alla kommuner för skatteåret 2023. Med beaktande av sänkningen av skattesatsen var Helsingfors stads kommunalskattesats för 2023 5,36 %.

För år 2024 ska kommunerna ange inkomstskattesatsen med en tiondels procentenhets noggrannhet (11 kap. 91 a § i lagen om beskattningsförfarande). Om kommunen inte själv ändrar skattesatsen avrundas den till närmaste tiondels procentenhet.

15.11.2023

Enligt strategiprogrammet avstår staden från att höja kommunalskatten under fullmäktigeperioden och därmed grundar sig 2023 års budget på kommunalskattesatsen 5,3 %.

År 2024 beräknas intäkterna från kommunalskatten bli 1 000 miljoner euro. Denna prognos för intäkterna från kommunalskatten baserar sig på beräkningar av finansministeriet och Kommunförbundet (10/2023). 2024 års ändring i stadens skattefinansiering (skatteintäkter och statandelar) jämfört med år 2023 påverkas fortfarande avsevärt av de ändringar i skattefinansieringen som social- och hälsovårdsreformen och efterjusteringarna av dessa för med sig. Intäkterna från kommunalskatten i början av 2023 påverkades ännu av redovisningarna för tidigare skatteår med en högre skattesats, som således temporärt höjde nivån på kommunernas skatteutfall 2023. Helsingfors intäkter från kommunalskatten beräknas sjunka med 16,7 % år 2024 från den uppskattade nivån för 2023.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Ari Hietamäki, ekonomiplaneringschef, telefon: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 652

HEL 2023-012940 T 02 03 01 00

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2024 kunnallisveroprosentiksi 5,3 %.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs.talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567

15.11.2023

Ärende/6

---

ari.hietamaki(a)hel.fi

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

FO-nummer

0201256-6

15.11.2023

Ärende/7

§ 261

Fastighetsskatteprocentsatser för år 2024

HEL 2023-012921 T 02 03 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige bestämde följande fastighetsskatteprocentsatser för år 2024:

- den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för mark 1,30
- den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för byggnader 0,93
- skatteprocentsatsen för byggnader för stadigvarande boende 0,41
- skatteprocentsatsen för övriga bostadsbyggnader 0,93
- skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser 4,30
- skatteprocentsatsen för kraftverk 3,10

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Ari Hietamäki, stf. budgetchef, telefon: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsstyrelsen konstaterar att kommunfullmäktige enligt 11 § i fastighetsskattelagen årligen på förhand ska bestämma storleken av kommunens fastighetsskatteprocentsatser, inom de intervall som anges i lagen, och samtidigt fastställa inkomstskattesatsen för finansåret. Fastighetsskatteprocentsatserna bestäms med en hundraleds procents noggrannhet. Varje kommun ska alltid bestämma en allmän fastighetsskatteprocentsats för mark, en allmän fastighetsskatteprocent för byggnader, en skatteprocentsats för stadigvarande boende och en skatteprocentsats för andra bostadsbyggnader. En kommun kan, om den så önskar, bestämma en särskild skatteprocentsats också för kraftverk, för allmännyttiga sammanslutningar och under vissa förut-

15.11.2023

sättningar för obebyggda byggplatser. Vissa kommuner (Helsingforsregionen) ska enligt 12 b § i fastighetsskattelagen bestämma en särskild skatteprocentsats för obebyggda byggplatser.

I beskattningen för 2024 är gränserna för de fastighetsskattesatser som fastställts i enlighet med lagförslaget RP 39/2023 rd följande:

- den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för mark 1,30–2,00
- den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för byggnader 0,93–2,00
- skatteprocentsatsen för byggnader för stadigvarande boende 0,41–1,00
- skatteprocentsatsen för andra bostadsbyggnader 0,93–2,00
- skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser 2,00–6,00, i de kommuner som anges i 12 b § i fastighetsskattelagen minst 3,00 procentenheter högre än den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för mark som kommunfullmäktige bestämt, dock högst 6,00 procent.
- fastighetsskatteprocentsatsen för allmännyttiga samfund 0,00–2,00
- fastighetsskatteprocentsatsen för kraftverksbyggnader och kraftverkskonstruktioner 0,93–3,10

Gränserna för fastighetsskatteprocentsatserna ändras i förhållande till 2023 i fråga om fastighetsskatteprocentsatserna för mark. Den nedre gränsen för fastighetsskatteprocentsatsen för mark höjs (RP 39/2023 rd) från 0,93 procent till 1,30 procent från och med år 2024. Ändringen kommer att öka kommunernas fastighetsskatteinkomster på riksnivå med cirka 108 miljoner euro och för Helsingfors stads del med 52 miljoner euro från och med år 2024.

Från och med år 2024 (RP 39/2023 rd) kommer det dessutom att stadgas om den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för byggnader (andra än byggnader för boende) separat från den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen för mark.

Fastighetsskatteprocentsatserna år 2023 i Helsingfors är de följande:

- den allmänna fastighetsskatteprocentsatsen 0,93
- skatteprocentsatsen för byggnader för stadigvarande boende 0,41
- skatteprocentsatsen för övriga bostadsbyggnader 0,93
- skatteprocentsatsen för obebyggda byggplatser 3,93

15.11.2023

Ärende/7

– skatteprocentsatsen för kraftverk 3,10

Intäkterna från fastighetsskatten beräknas år 2024 uppgå till 367 miljoner euro. Värdet på redovisningen 2023 är 308 miljoner euro. Höjningen av den nedre gränsen för den allmänna fastighetsskatten på mark innebär att fastighetsbeskattningens nivå åtstramas, vilket leder till en intäktsökning på 52 miljoner euro.

Kommunen ska meddela fastighetsskatteprocentsatserna till Skatteförvaltningen senast den 17 november.

Hur projektet för utveckling av byggnads- och fastighetsregisteruppgifterna påverkar beskattningsvärdena för fastighetsskatten

De senaste åren har Helsingfors stad såväl själv som med hjälp av konsulter i ett separat projekt rätt ut skillnaderna mellan informationen i Skatteförvaltningens fastighetsskattelängd och stadens egna register. Utredningarna har gett vid handen att det finns skillnader mellan uppgifterna i de olika myndigheternas register. Riktiga registeruppgifter påverkar för det första direkt beskattningsvärdena som utgör grund för fastighetsskatten och därigenom de fastighetsskatteinkomster som staden får. För det andra blir fastighetsbeskattningen mer rättvis för de skattskyldiga.

Staden har skickat ett stort antal uppdateringar om fastighetsuppgifter till Skatteförvaltningen för att rättas. Dessa uppgifter ska utgöra grunden för fastighetsbeskattningen 2024. Projektet för utveckling av registeruppgifterna hämtar enligt preliminära uppskattningar in ca 3–5 miljoner euro mer fastighetsskatteintäkter till Helsingfors fram till 2024.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Ari Hietamäki, ekonomiplaneringschef, telefon: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 653

HEL 2023-012921 T 02 03 02 00

Päätös

15.11.2023

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää määrätä vuoden 2024 kiinteistöveroprosentit seuraavasti:

- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30
- rakennusten yleinen kiinteistöveroprosentti 0,93
- vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,41
- muiden asuinrakennusten veroprosentti 0,93
- rakentamattoman rakennuspaikan veroprosentti 4,30
- voimalaitosten veroprosentti 3,10

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

pormestari
Juhana Vartiainen

Lisätiedot

Ari Hietamäki, vs. talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36567
ari.hietamaki(a)hel.fi

15.11.2023

Ärende/8

§ 262

Gruppmotion av Svenska folkpartiets fullmäktigegrupp om mätning av bostäders energiförbrukning

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade gruppmotionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att möjligheten utreds

- a) att producera information och komma med incitament för husbolag som av miljöskäl vill installera lägenhetsspecifika energiförbrukningsmätare även om de är ekonomiskt olönsamma för husbolaget, och/eller ett digitalt styrsystem och vattenbehållare för utjämning av energiförbrukningen.
- b) att främja husbolagens möjligheter att få information om hela fastighetens energiförbrukning i syfte att göra det lättare för husbolagen att fatta beslut om en eventuell energirenoivering med hjälp av informationen. (Nora Grotenfelt)

Behandling

Hemställningskläm

Ledamoten Nora Grotenfelt understödd av ledamoten Marcus Rantala föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att möjligheten utreds

- a) att producera information och komma med incitament för husbolag som av miljöskäl vill installera lägenhetsspecifika energiförbrukningsmätare även om de är ekonomiskt olönsamma för husbolaget, och/eller ett digitalt styrsystem och vattenbehållare för utjämning av energiförbrukningen.
- b) att främja husbolagens möjligheter att få information om hela fastighetens energiförbrukning i syfte att göra det lättare för husbolagen att fatta beslut om en eventuell energirenoivering med hjälp av informationen.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag enhälligt.

Omröstningar

1 omröstningen

Ledamoten Nora Grotenfelts förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Nora Grotenfelts förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 54

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Eva Biaudet, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Harry Harkimo, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Mari Holopainen, Shawn Huff, Anniina Iskanius, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Johanna Laisaari, Minna Lindgren, Nina Miettinen, Sami Muttalainen, Björn Månsson, Matti Niiranen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Amanda Pasanen, Terhi Peltokorpi, Katri Penttinen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Sari Sarkomaa, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Vanhanen, Maarit Vierunen, Ozan Yanar

Nej-röster: 1

Marko Kettunen

Blanka: 28

Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Harry Bogomoloff, Mika Ebeling, Mia Haglund, Juha Hakola, Titta Hiltunen, Veronika Honkasalo, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Erkki Karinoja, Elina Kauppila, Pia Kopra, Laura Korpinen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Petra Malin, Seija Muurinen, Tuomas Nevanlinna, Dani Niskanen, Pia Pakarinen, Mikko Paunio, Mika Raatikainen, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä

Frånvarande: 2

Sini Korpinen, Tom Packalén

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Nora Grotenfelts förslag till hemställningskläm.

15.11.2023

Ärende/8

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Svenska folkpartiets fullmäktige-grupp föreslår i sin gruppmotion att staden i syfte att spara energi utreder tekniska medel för att mäta energiförbrukningen per lägenhet, särskilt vad uppvärmning och tappvarmvatten beträffar, och fakturera lägenheterna enligt förbrukning. Dessutom föreslår fullmäktige-gruppen att staden tillsätter en arbetsgrupp för att främja dessa mål och utreder ekonomiska och övriga incitament för att främja mätning per lägenhet.

En effektivare energianvändning är ett viktigt sätt att minska klimatutsläppen och stävja boendekostnaderna. Staden stöder och uppmuntrar till energieffektivitetsåtgärder i det privata byggnadsbeståndet. Bland annat erbjuder staden kostnadsfri ingenjörshjälp åt husbolag för att förbättra energieffektiviteten. Staden lägger särskild vikt vid energieffektiviteten i sin egen bostadsproduktion. De senaste åren har ökningen av energikostnaderna utgjort ett incitament för att förbättra energieffektiviteten.

Rumsuppvärmningen i bostadshus står för 68 procent av energiförbrukningen inom boende, uppvärmningen av bruksvatten för 15 procent och uppvärmningen av bastur för 5 procent. Elapparater, matlagning och belysning står för 13 procent. (Statistikcentralen, https://www.stat.fi/til/asen/2018/asen_2018_2019-11-21_sv.pdf) Eftersom fastigheter med fjärrvärme praktiskt taget alltid även värmer upp sitt bruksvatten med fjärrvärme står fjärrvärmens i genomsnitt för 83 procent av energiförbrukningen inom boende och elförbrukningen för cirka 18 procent.

15.11.2023

I flervåningshus fördelas värmeförbrukningen mellan lägenheterna enligt antal kvadratmeter som en del av skötselvederlaget eller hyran. Det är svårt att bestämma förbrukningen per lägenhet mer exakt, eftersom särskilt lägenheter som ligger mitt i byggnadsstommen kan värmas upp med värme från intilliggande bostäder under nästan hela uppvärmningsperioden om mellanväggarna saknar värmeisolering. Om temperaturen i en lägenhet sänks leder det alltså inte till att mindre värmenergi förbrukas, utan till att värmen jämnar ut sig mellan lägenheterna.

Det är tekniskt svårt att mäta uppvärmningsenergin per lägenhet i flervåningshus och radhus. För att förse vattenburna värmesystem med energiförbrukningsmätare vore det nödvändigt att installera flera mätare i lägenheten. Kostnaderna skulle då bli större än nyttan. Mätningen av små strömmar är dessutom inexact och därför olämplig som grund för faktureringen.

I en del centraleuropeiska länder och bland annat i Danmark baserar sig faktureringen på allokatorer (heat cost allocator HCA, på svenska värmefördelningsmätare) som installeras på värmeelementen. De är egentligen inga förbrukningsmätare men kan användas för att beräkna förbrukningen i enskilda rum. Värmefördelningsmätaren mäter inte den värme som värmeelementet avger utan anger differensen mellan värmeelementets yttemperatur och lufttemperaturen i lägenheten. Differensen kan multipliceras med en korrektionsfaktor som beaktar lägenhetens position i byggnaden. Resultatet utgör grunden för faktureringen. I praktiken är värmefördelningsmätare det enda sättet att beräkna förbrukningen av uppvärmningsenergi per lägenhet i hus som värms upp med värmeelement. De lämpar sig emellertid inte för hus med golvvärme.

Även andra energiflöden förekommer i lägenheter. Det är svårt och dyrt att mäta dem alla: att exempelvis mäta den energi som ventilationen tillför kräver att man oavbrutet mäter luftströmmar och temperaturer. Flervåningshus har dessutom allmänna och gemensamma rum, som kan föra med sig energikostnader för invånarna som rentav överstiger kostnaderna för den egna lägenhetens energiförbrukning. I så fall är det inte så meningsfullt att dra ner på energiförbrukningen i lägenheten.

I Finland är det mycket vanligt med rumsvisa termostater i samband med vattenburna värmesystem (värmeelement och golvvärme). Invånarna kan själva justera termostaten, som avbryter värmetillförseln när den inte behövs. Utöver detta har invånarna praktiskt taget ingen möjlighet att påverka värmeförbrukningen i lägenheten. Temperaturen påverkas även av lägenhetens värme- och varmvattenledningar och ventilation, där invånarna i regel inte kan justera tilluftens temperatur själva. Till skillnad från länder där allokatorer är allmänna har de flesta

15.11.2023

flervåningshus i Finland fläktventilation, vilket betyder att det inte är nödvändigt att slösa med uppvärmningsenergi genom att öppna fönstren för vädring om vintrarna.

I Granlund Consulting Oy:s utredning från 2020, som gjordes på uppdrag av Energimyndigheten, konstateras att de tekniska möjligheterna att mäta uppvärmningen per lägenhet är dåliga. Det är mer kostnadseffektivt att spara uppvärmningsenergi med hjälp av metoder som redan är utbredda i Finland, exempelvis genom att balansera värmesystem. På så sätt kan man jämna ut temperaturskillnader mellan lägenheterna för att uppnå en optimal genomsnittstemperatur. Andra sätt är att styra ventilationen enligt behov och använda smarta apparater för värmereglering (exempelvis förse lägenheterna med smarta termostater).

Enligt VTT:s utredning från 2013 om förutsättningarna för användning av lägenhetsspecifika värmemängdsmätare och värmefördelningsmätare i Finland är det ekonomiskt olönsamt att mäta uppvärmningsenergin per lägenhet i flervånings- och radhus. Men andra ord överstiger kostnaderna den nytta som besparingen för med sig.

Helsingfors stad använder inte elektrisk golvvärme i sin egen bostadsproduktion. Våtrummens golvvärme är alltid vattenburen i nybyggnadsobjekt. I ombyggnadsobjekt används vattenburen golvvärme alltid när det inte försämrar tillgängligheten.

Enskilda invånare har mycket begränsade möjligheter att spara värmeenergi. Det effektivaste sättet att spara energi är att vidta energieffektivitetsåtgärder på fastighetsnivå. Man kan spara mycket energi och sänka kostnaderna avsevärt genom att välja rätt huvuduppvärmningssystem, styra värmedistributionscentralernas karakteristik och förbättra värmeåtervinningen eller byggnadernas värmeisolering. Sådana energieffektivitetsåtgärder är ofta även ekonomiskt lönsamma, vilket betyder att energirenoveringen kan finansieras med det man sparar i energikostnader utan att vederlaget påverkas.

Helsingfors stads energirenässanstam erbjuder husbolag kostnadsfri hjälp med sådana energirenoveringar.

I nybyggen är det redan obligatoriskt med mätning av både kallt och varmt bruksvatten per lägenhet, och lägenhetsspecifika vattenmätningssystem ska installeras även i gamla byggnader när vattenledningar förnyas. Således kommer alla flervåningshus så småningom att förseas med apparatur för att mäta förbrukningen per lägenhet av såväl kallt som varmt vatten.

Helsingfors stads dotterbolag Helsingfors stads bostäder Ab och bostadsrättsbolaget Helsingin Asumisoikeus Oy använder mätuppgifterna

15.11.2023

Ärende/8

i sina bostadshus: invånarna faktureras för vattenförbrukningen enligt lägenheternas mätuppgifter. Bolagen har beräknat separata priser för kallt och varmt vatten utifrån de faktiska kostnaderna. Den energi som går åt till att värma upp varmvattnet beaktas i priserna.

Stadsmiljösektorn har verksamhetsmodeller och verksamhetsgrupper för att effektivisera energiförbrukningen i såväl den egna bostadsproduktionen som privata flervåningshus. Energirenässansteamet utvecklar rådgivningen för privata flervåningshus helhetsbetonat som en del av sin verksamhet. Därför ser staden inget behov av en separat arbetsgrupp.

Stadsmiljönämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Förslaget stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 12 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av mer än hälften av fullmäktigegruppens medlemmar och som har rubriken gruppmotion.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Timo Lindén, stadssekreterare, telefon: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Bilagor

1 Ruotsalaisen kansanpuolueen valtuustoryhmän ryhmäaloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 638

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo ryhmäaloitteen loppuun käsitellyksi.

23.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö

15.11.2023

Tuula Saxholm

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 03.10.2023 § 508

HEL 2023-003082 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

RKP:n kaupunginvaltuustoryhmän ryhmäaloitteessa ehdotetaan, että kaupungin tulisi energiasäästöjen aikaansaamiseksi selvittää teknisiä keinoja huoneistokohtaisen energiankulutuksen, erityisesti lämmityksen ja lämpimän käyttöveden, mittaamiseen ja laskutuksen huoneistokohtaiseen kohdistamiseen. Lisäksi ehdotetaan työryhmän perustamista asian edistämiseksi sekä taloudellisten ja muiden kannustimien selvittämistä huoneistokohtaisen mittauksen edistämiseksi.

Energiankäytön tehostaminen on keskeinen keino pienentää sekä ilmastopäästöjä että hillitä asumiskustannuksia. Energiasäästöistä syntyvä kustannussäästö on lisäksi usein keskeinen motivaatio energiaremonteille ja muille energiatehokkuustoimille. Kaupunki tukee ja kannustaa energiatehokkuustoimia yksityisessä rakennuskannalla muun muassa tarjoamalla ilmaista insinööriapua asunto-osakeyhtiöille energiatehokkuuden parantamiseen. Lisäksi kaupungin omassa asuntotuotannossa energiatehokkuuteen kiinnitetään erityistä huomiota. Energiankulutusten kasvu viime vuosina on toiminut erinomaisena kannustimena energiatehokkuuden parantamisessa.

Asumisen energiankulutuksesta kohdistui 68 prosenttia asuinrakennusten tilojen lämmitykseen, 15 prosenttia käyttöveden lämmitykseen ja viisi prosenttia saunojen lämmitykseen. Sähkölaitteiden, ruoan valmistuksen ja valaistuksen osuus oli 13 prosenttia. (Tilastokeskus, https://www.stat.fi/til/asen/2018/asen_2018_2019-11-21_fi.pdf) Koska kaukolämmityksessä kiinteistöissä myös käyttövesi lämmitetään käytännössä aina kaukolämmöllä, asumisen energiankulutuksesta keskimäärin 83 prosenttia on kaukolämmön kulutusta ja noin 18 prosenttia sähkön kulutusta.

Asuinkerrostaloissa lämmön kulutus kohdistetaan osakkaille neliöperusteisesti osana hoitovastiketta tai vuokraa. Asuinkerrostaloissa tätä tarkempi kulutuksen kohdistaminen on ongelmallista, koska erityisesti

15.11.2023

rakennuksen rungon keskellä olevat asunnot saattavat lämmitä lähes koko lämmityskauden ajan viereisten asuntojen luovuttamalla lämmöllä, jos asuntojen väliseiniä ei ole lämpöeristetty. Näin ollen lämpötilan alentaminen yhdessä asunnossa ei varsinaisesti säästä lämpöenergiaa, vaan aiheuttaa sen, että lämpötila pyrkii tasaantumaan huoneistojen välillä.

Lämmitysenergian mittaaminen huoneistokohtaisesti kerros- tai rivitaloissa on myös mittausteknisesti haastavaa. Vesikiertoisten lämmitysverkostojen varustaminen energiankulutusmittareilla tarkoittaisi olemassa olevissa rakennuksissa, ja myös käytössä olevilla kustannustehokkailla ja teknisesti toimivilla lämmitysratkaisuilla uudisrakennuksissa, useamman mittarin asentamista per huoneisto, mikä aiheuttaisi saataavaa hyötyä suurempia kustannuksia, jos se olisi edes teknisesti mahdollista toteuttaa. Lisäksi pienten virtausten mittaaminen on epätarkkaa eli se ei sen vuoksi sovellu tarkkuutta vaativaan laskutusperusteiseen mittaamiseen.

Joissakin Keski-Euroopan maissa ja muun muassa Tanskassa käytetään laskutuksen perusteena pattereiden yhteyteen asennettavia allokattoreita (heat consumption allocator HCA tai suomeksi lämmityskustannusten jakolaite), jotka eivät ole varsinaisia kulutusmittareita, mutta joiden avulla voidaan arvioida huonekohtaista kulutusta. Jakolaite ei mittaa patterin luovuttamaa energiaa vaan antaa patterin pintalämpötilan ja huoneiston sisälämpötilan väliseen lämpötilaeroon perustuvan laskurilukeman. Laskurilukema voidaan kertoa korjauskertomella, joka ottaa huomioon asunnon sijainnin rakennuksessa ja tulosta käytetään laskutusperusteena. Jakolaite on käytännössä ainoa mahdollinen ratkaisu huoneistokohtaisen lämmitysenergian kulutuksen arvioimiseen patterilämmitystaloissa. Tällainen mittaustapa ei kuitenkaan sovellu lattialämmityskohteisiin.

Huoneistoon kohdistuu myös muita energiavirtoja ja niiden kaikkien tarkka mittaaminen voi olla teknisesti hyvin vaikeaa ja kallista, kuten esimerkiksi ilmanvaihdon kautta tulevan energian mittaaminen, joka edellyttää ilmavirtojen ja lämpötilojen jatkuvaa mittausta. Lisäksi asuin-kerrostaloissa on yleisiä ja yhteisiä tiloja, joiden asukkaille jaettava energiakustannus voi olla jopa suurempi kuin huoneiston kulutus, jolloin huoneiston kulutus ja siinä säästäminen menettää merkitystään.

Suomessa on hyvin yleisesti asuntojen vesikiertoisissa lämmityslaitteissa (patteri- tai lattialämmitys) asukkaan säädettävissä oleva huonekohtainen termostaatti, joka katkaisee lämmönluovutuksen, kun sille ei ole tarvetta. Tämän lisäksi asukkaalla ei juurikaan ole muita keinoja vaikuttaa huoneiston lämmönkulutukseen, kun tilojen lämpötilaan vaikuttavat myös huoneistossa kulkevat lämmitys- ja lämminvesijohdot se-

kä ilmanvaihto, jonka tuloilman lämpötilaa asukas ei yleensä pysty itse säätämään. Lisäksi erona allokaattoreita yleisesti käyttäviin maihin, suomalaisissa asuinkerrostaloissa on tyypillisesti koneellinen ilmanvaihto, jolloin lämmitysenergiaa talvella hukkaavalle ikkunoiden avaamiselle tuulettamista varten ei ole tarvetta.

Energiaviraston teettämässä Granlund Consulting Oy:n laatimassa selvityksessä vuodelta 2020 todettiin huoneistokohtaisen lämmityksen mittauksen tekninen toteutettavuus heikoksi, vaikkakin edellä kuvatuilla jakolaitteilla patterilämmitystaloissa mahdolliseksi, ja asukkaan vaikutusmahdollisuudet huoneistossa lämmitysenergiankulutukseen vähäisiksi. Jakolaitteet eivät myöskään kerro, muun muassa edellä mainituista syistä johtuen, totuutta asunnon lämmönkulutuksesta. Selvityksen perusteella voi päätellä, ja että kustannustehokkaampia keinoja lämmitysenergian säästämiseksi ovat Suomessa jo yleisesti käytössä olevat keinot, kuten lämmitysverkostojen tasapainotus. Sen avulla saadaan tasoitettuja huonelämpötilojen keskinäisiä eroja, jolloin voidaan asuntopien keskimääräinen sisälämpötila optimaaliselle tasolle. Muita keinoja ovat ilmanvaihdon tarpeen mukainen ohjaus ja älykkään lämmönsäädön käyttäminen (esimerkiksi huoneistokohtaiset älytermostaatit).

Aiemmassa VTT:n selvityksessä vuodelta 2013 huoneistokohtaisten lämpömittareiden ja lämmityskustannusten jakolaitteiden käytön edellytyksistä Suomessa todettiin huoneistokohtaisen lämmitysenergian mittaaminen asuinkerros- ja rivitaloissa taloudellisesti kannattamattomaksi eli säästöstä syntyvä hyöty jää pienemmäksi kuin sen aiheuttama kustannus.

Helsingin kaupungin omassa asuintuotannossa ei käytetä sähköisiä lattialämmityksiä. Märkätilojen lattialämmitys on uudiskohteissa aina vesikiertoinen ja peruskorjauskohteissa aina silloin, kun se ei heikennä huoneiston esteettömyyttä.

Yksittäisen asukkaan mahdollisuudet lämpöenergian säästämiseen ovat siis varsin rajalliset. Tehokkain keino energian säästämiseen asuinkerrostaloissa on toteuttaa energiatehokkuustoimet kiinteistötasoisesti. Merkittäviä energian- ja kustannussäästöjä saadaan aikaan muun muassa päälämmitysjärjestelmävalinnoilla, lämmönjakokeskuksen säätökäyriä ohjaamalla, lämmöntalteenottoa parantamalla tai esimerkiksi rakennuksen lämmöneritystä parantamalla. Tämän kaltaiset energiatehokkuustoimet ovat usein myös taloudellisesti kannattavia eli energiaremontti voidaan rahoittaa energiakustannuksista syntyvillä säästöillä vastikeneutraalisti.

15.11.2023

Helsingin kaupunki tarjoaa taloyhtiöille maksutonta apua kyseisten energiaremonttien toteuttamiseen Energiarenessanssi-tiimin avulla.

Tällä hetkellä sekä kylmän että lämpimän käyttöveden huoneistokohtainen mittaus on uudisrakentamisessa pakollista ja olemassa oleviin rakennuksiin huoneistokohtainen vedenmittausjärjestelmä tulee asentaa vesijohtojen uusimisen yhteydessä. Näin ollen ajan myötä kaikissa asuinkerrostaloissa tulee olemaan huoneistokohtainen vedenmittaus sekä kylmässä että lämpimässä vedessä.

Helsingin kaupungin tytäryhtiöiden Helsingin kaupungin asunnot Oy:n ja Helsingin asumisoikeus Oy:n rakennuksissa vedenmittaustietoja myös käytetään eli vedenkulutus laskutetaan asukkailta huoneistokohtaisten mittaustietojen perusteella. Kylmälle ja lämpimälle vedelle on määritetty todellisten kustannusten perusteella erilliset hinnat, joissa on huomioitu lämpimän veden lämmittämiseen kuluva energia.

Kaupunkiympäristön toimialalla on toimintamalleja ja -ryhmiä sekä oman asuintuotannon että yksityisen asuinkerrostalojen energiakulutuksen tehostamiseen. Energiarenessanssi-tiimi kehittää osana toimintaansa yksityisten asuinkerrostalojen neuvontaa kokonaisvaltaisesti. Näin ollen tarvetta erilliselle työryhmälle ei tunnisteta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Kaisa-Reeta Koskinen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 22816

kaisa-reeta.koskinen(a)hel.fi

Minna Launiainen, LVI-suunnittelupäällikkö, puhelin: 09 310 23193

minna.launiainen(a)hel.fi

15.11.2023

Ärende/9

§ 263

Ledamoten Pentti Arajärvis motion om anslagspraxis för fullmäktigemotioner

HEL 2023-003750 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, förvaltningschef, telefon: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, förvaltningsexpert, telefon: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 15.03.2023 Arajärvi Pentti aloitteiden määrärahakäytäntö

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Pentti Arajärvi och 33 andra fullmäktigeledamöter föreslår i sin motion att stadsstyrelsen ska utreda verkställandet av fullmäktigemotioner och praxisen beträffande anslag för dem.

I motionen konstateras att stadsfullmäktige varje år godkänner motioner som kräver ekonomiska resurser för att verkställas. Om det inte ingår något separat beslut om finansiering i motionen, blir det den ansvariga nämndens uppgift att finansiera verkställandet av motionen och därmed måste nedskärningar göras i den övriga verksamheten. Om ett separat finansieringsbeslut har fattats i fråga om motionen, verkställs motionen inom ramen för det beloppet.

Detta förfarande åsidosätter verkställandet av stadsfullmäktiges beslut, eftersom det är möjligt att "till och med beslut om verkställande av en

fullmäktigemotion som bekräftats genom en budgetmotion har upphört genom nämndens beslut om verkställande av budgeten".

I motionen föreslås att stadsstyrelsen ska utreda anslagspraxis för fullmäktigemotioner samt vilka åtgärder som bör vidtas för att de motioner som stadsfullmäktige godkänner faktiskt ska verkställas.

Stadsstyrelsen anser att det inte finns orsak att göra separata utredningar om de frågor som anges i motionen.

Motionerna utgör en mekanism där en ledamot föreslår att stadsstyrelsen ska vidta vissa åtgärder. Stadsfullmäktige besvarar motionen genom att redogöra för vilka åtgärder det avser vidta i frågan eller om det anser att inga åtgärder behövs.

Fullmäktige behandlar stadsstyrelsens svar och betraktar slutligen motionen som slutbehandlad. Fullmäktige godkänner inte motionen och beslutar inte heller om de åtgärder som stadsstyrelsen redogjort för i sitt svar. Att motionen betraktas som slutbehandlad är inte ett beslut som gäller de åtgärder som föreslås i motionen. De åtgärder som man eventuellt vidtar till följd av motionen utgör separata ärenden, som behöriga instanser fattar beslut i och som man kan söka ändring i.

Motionssvaret bereds alltid i enlighet med stadsstrategin och budgeten. Åtgärder som står i strid med dem föreslås därför inte i motionssvaret. Utgångspunkten är den linje som man har stakat ut i motionssvaret beaktas i stadens verksamhet. Det huvudsakliga avgörandet om vilka åtgärder som ska vidtas fattas emellertid alltid av den behöriga myndigheten. Den myndigheten är ofta en annan än stadsfullmäktige. Ett motionssvar som föreläggs stadsfullmäktige eller ett annat organ för behandling är således inte ett beslut i huvudsaken som ska verkställas.

En budgetmotion är en särskild form av motion. En motion är en budgetmotion om den gäller anslag som ska tas upp i budgeten för följande år. Dessa motioner behandlas i stadsfullmäktige i samband med budgeten. De åtgärder som föreslås i motionen ska övervägas jämsides med budgetberedningen. När fullmäktige godkänner budgeten anser det att de budgetmotioner som stadsstyrelsen besvarat i linje med budgeten som ska godkännas är slutbehandlade.

Enligt anvisningarna för budgetarbetet ska nämnderna och direktionerna behandla sina utlåtanden om budgetmotionerna samtidigt med budgetförslagen. I utlåtandena ska de redogöra för hur de åtgärder som föreslås i motionen har beaktats i budgetförslaget. I utlåtandet ska det entydigt anges hur mycket den åtgärd som föreslås i motionen ökar eller minskar anslagsbehovet och om anslagen ingår i förvaltningens budgetförslag. Åtgärdens effekter på prestationsmängderna ska upp-

15.11.2023

ges på motsvarande sätt, likaså om ändringarna ingår i budgetförslaget.

Myndigheter som lyder under stadsfullmäktige, med början från stadsstyrelsen, är skyldiga att verkställa fullmäktiges beslut. Av beslutet med vilket motionen anses slutbehandlad uppkommer inte någon lösning som omedelbart ska verkställas. I stadsstyrelsens svar på motionen kan ändå åtgärder som har ekonomiska inverkningar ingå. Dessa inverkningar ska beaktas i ekonomiplaneringen.

De åtgärder som stadsstyrelsen förutsätter ska beaktas i ekonomiplaneringen på rätt nivå i förhållande till de resurser som åtgärderna förutsätter. Vid behov ska stadsstyrelsen föreslå fullmäktige det anslag som åtgärderna förutsätter för godkännande i budgeten. I situationer som kräver mindre resurser ska nämnden eller direktionen beakta de resurser som åtgärderna kräver vid styrningen av organisationens verksamhet och ekonomi. Det centrala är att de åtgärder som stadsstyrelsen förutsätter verkställs, oberoende av ekonomiplaneringsnivå.

Enligt 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, telefon: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, förvaltningsexpert, telefon: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuustoaloite 15.03.2023 Arajärvi Pentti aloitteiden määrärahakäytäntö

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 661

HEL 2023-003750 T 00 00 03

Päätös

15.11.2023

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

30.10.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Antti Peltonen, hallintopäällikkö, puhelin: 09 310 36018
antti.peltonen(a)hel.fi
Pilvi Ainola, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 38460
pilvi.ainola(a)hel.fi

§ 264

Ledamoten Ozan Yanars motion om att utvärdera skolornas praxis för att hänvisa elever till undervisning i finska som andraspråk

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Dessutom godkände stadsfullmäktige följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att möjligheten utreds att årligen rapportera antalet S2-studerande, dess förhållande till antalet studerande med ett främmande språk som modersmål, andra nyckeltal som sektorn anser som relevanta och vilka utvecklingsåtgärder som har vidtagits i frågan till fostrans- och utbildningsnämnden. (Otso Kivekäs)

Behandling

Förslag om återremiss

Ledamoten Laura Korpinen föreslog att stadsfullmäktige återremitterar ärendet till stadsstyrelsen för ny beredning med följande motivering:

Stadsstyrelsen har oväntat beslutat att som en del av motionssvaret göra kompanjonundervisningen för S1- och S2-lärokurserna permanent. I en så här viktig fråga kan beslut inte fattas utan en omsorgsfull beredning, en analys av de erfarenheter som man fått, även med tanke på S1-elevernas inlärningsresultat, eller utan att höra skolor och lärare.

Ledamoten Laura Korpinens förslag om återremiss understöddes inte, varvid det förföll.

Hemställningskläm

Ledamoten Otso Kivekäs understödd av ledamoten Ted Apter föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter att möjligheten utreds att årligen rapportera antalet S2-studerande, dess förhållande till antalet studerande med ett främmande språk som modersmål, andra nyckeltal som sektorn anser som relevanta och vilka utvecklingsåtgärder som har vidtagits i frågan till fostrans- och utbildningsnämnden.

Stadsfullmäktige godkände stadsstyrelsens förslag.

Omröstningar

2 omröstningen

Ledamoten Otso Kivekäs förslag till hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Ledamoten Otso Kivekäs förslag till hemställningskläm
NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 78

Hilkka Ahde, Mahad Ahmed, Alviina Alametsä, Outi Alanko-Kahiluoto, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Paavo Arhinmäki, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Maaret Castrén, Mika Ebeling, Elisa Gebhard, Nora Grotenfelt, Mia Haglund, Juha Hakola, Joel Harkimo, Eveliina Heinäluoma, Fardoos Helal, Titta Hiltunen, Mari Holopainen, Veronika Honkasalo, Shawn Huff, Nuutti Hyttinen, Anniina Iskanius, Ville Jalovaara, Mikael Jungner, Arja Karhuvaara, Elina Kauppi-la, Marko Kettunen, Otso Kivekäs, Mai Kivelä, Laura Kolbe, Sini Korpi-nen, Minja Koskela, Heimo Laaksonen, Johanna Laisaari, Minna Lindgren, Petra Malin, Sami Muttilainen, Seija Muurinen, Björn Månsson, Tuomas Nevanlinna, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorte-va, Mia Nygård-Peltola, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Amanda Pasa-nen, Mikko Paunio, Terhi Peltokorpi, Katri Penttinen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Risto Rautava, Nasima Razmyar, Laura Rissanen, Suldaan Said Ahmed, Pekka Sauri, Mirita Saxberg, Oula Silvennoinen, Anni Sinnemäki, Seida Sohrabi, Osmo Soininvaara, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Aino Tuominen, Tuomas Tuomi-Nikula, Erkki Tuomioja, Thomas Wallgren, Reetta Van-hanen, Juhana Vartiainen, Sinikka Vepsä, Maarit Vierunen, Ozan Ya-nar

Blanka: 4

Erkki Karinoja, Pia Kopra, Laura Korpinen, Juhani Strandén

Frånvarande: 3

Harry Harkimo, Tom Packalén, Sari Sarkomaa

Stadsfullmäktige godkände ledamoten Otso Kivekäs förslag till hem-ställningskläm.

Avvikande mening

15.11.2023

Ledamoten Laura Korpinen anmälde avvikande mening med följande motivering:

Ärendet borde ha återremitteras för ny beredning. Stadsstyrelsen har oväntat beslutat att som en del av motionssvaret göra kompanjonundervisningen för S1- och S2-lärokurserna permanent. I en så här viktig fråga kan beslut inte fattas utan en omsorgsfull beredning, en analys av de erfarenheter som man fått, även med tanke på S1-elevernas inlärningsresultat, eller utan att höra skolor och lärare.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Ozan Yanarin aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Stadsstyrelsen återremitterade motionssvaret till Ozan Yanars fullmäktigemotion vid sitt möte den 21 augusti 2023 (§ 497) för ny beredning i fostrans- och utbildningsnämnden. I detta motionssvar finns svar på de frågor som ställdes i samband med återremitterandet.

Finska/svenska och litteratur (F1/S1) samt finska/svenska som andraspråk och litteratur (F2/S2) är två lärokurser i läroämnet modersmål och litteratur. De elever som studerar lärokursen F2/S2 kallas ofta "S2/R2-oppilas" i det finska vardagsspråket. Det vore tydligare att använda det mera informativa uttrycket "elev som studerar enligt lärokursen F2/S2 inom läroämnet modersmål och litteratur" i stället för detta kortare uttryck. Elevens lärokurs avviker endast i fråga om undervisning i modersmål och litteratur. De elever som studerar lärokursen F2/S2 utgör inte en enhetlig grupp.

Fostrans- och utbildningssektorn har identifierat svårigheter i ett enhetligt val av den lärokurs inom läroämnet modersmål och litteratur som bäst lämpar sig för en elev. En tydlig punkt som behöver utvecklas gäller val av lärokurs. Byte av lärokurs är en annan utvecklingspunkt.

15.11.2023

Staden tar i bruk följande åtgärder i fråga om val av lärokurs för nybörjare samt kontroll och byte av lärokurs.

Val av lärokurs för nybörjare

Valet av lärokurs för nybörjare görs tydligare. Utgångspunkten är att den lärokurs inom modersmål och litteratur som är lämplig för en nybörjare utreds under de första skolveckorna före den årliga beräkningsdagen (20.9) så att lärarna har tillräckligt med tid att utreda elevens kunskaper i undervisningsspråket och höra vårdnadshavarna.

Valet av lärokurs för nybörjare görs tydligare. Staden fastställer gemensamma tillvägagångssätt i fråga om förskoleundervisning, grundläggande utbildning och samarbete med vårdnadshavarna. Åtgärderna beskrivs under hösten 2023 och de gemensamma tillvägagångssätten används hösten 2024.

Kontroll och byte av lärokurs

Sektorn förutsätter från och med hösten 2024 att alla skolor kontrollerar att eleverna har en lämplig lärokurs i samband med de så kallade etappmålen, dvs. efter övergången till årskurs tre och sju, i enlighet med anvisningarna. Staden tydliggör de kriterier enligt vilka det lönar sig att rekommendera byte av lärokurs och säkerställer personalens kunskaper med hjälp av utbildningar och kommunikation. I fortsättningen följer staden upp antalet elever som deltar i undervisning i lärokurs F2 utifrån den tidpunkt då eleven har flyttat till Finland och statistikför antalet byten av lärokurs.

Implementeringen av verksamhetsmodellerna säkerställs

Fostrans- och utbildningssektorns ledning följer upp implementeringen av verksamhetsmodellerna. Information och stödmaterial delas ut till rektorerna Områdescheferna för den finskspråkiga grundläggande utbildningen och områdeschefen för den svenskspråkiga grundläggande utbildningen går igenom de nya verksamhetsmodellerna med rektorerna och följer upp hur de verkställs. Staden organiserar utbildning för lärare och annan personal. Organisationssamarbetet stärks och på så sätt stärks även kommunikationen. Synligheten av den broschyr med information om val av lärokurs som riktas till vårdnadshavarna av flerspråkiga barn effektiviseras genom att dela ut broschyren till nybörjarnas vårdnadshavare.

Det språkliga stödet utvecklas och materialet om det sammanställs så att lärarna har tillgång till materialet. På så sätt kan en elev få stöd i olika läroämnen utifrån det behov som har konstaterats oberoende av lärokursen inom läroämnet modersmål och litteratur. För att kartlägga

15.11.2023

stödbehovet används verktyg som utgår från observationer och intervjuer (ett verktyg för kartläggning av elevens basuppgifter och baskunskaper, blanketter för uppföljning av språkkunskapernas utveckling och en diamantmodell för språkutveckling). Experter har utvecklat en nationell beskrivning av ett noggrannare och mer konkret verktyg för att bedöma språkkunskaper och behov av språkligt stöd samt för att underlätta lärarens bedömningsarbete.

Den grundläggande utbildningens mål för 2024 är att utveckla undervisningen i finska så att antalet elever som är födda i Finland och som studerar lärokursen F2 inte ökar jämfört med nuläget utan att man allt mer målinriktat kan hänvisa dem till undervisning i lärokursen F1. Samtidigt ska man säkerställa att rätten att få undervisning i lärokursen F2 inte nekades en enda person som behöver hjälp med språkinläring.

Svårigheter i att välja lärokurs

Utöver svårigheter i att förverkliga skolornas enhetliga verksamhet och gemensamma tillvägagångssätt kan elevens eller vårdnadshavarens farhågor för att vitsordet försämras om lärokursen F2 byts mot F1 visa sig vara ett problem vid valet av lämplig lärokurs. Gymnasier och högskolor brukar anse att vitsorden från alla lärokurser inom ett läroämne är likvärdiga. I så fall kan ett sämre vitsord påverka elevens möjligheter till fortsatta studier.

I enlighet med lagen om grundläggande utbildning beslutar elevens vårdnadshavare om val av lärokurser. I gymnasium fattar studeranden själv beslutet om lärokurser. Samarbetet med vårdnadshavarna kommer att effektiviseras så att ett bättre vitsord i lärokursen F2 inte lockar till en lösning på kort sikt i fråga om lärokursen i fall studier i enlighet med målen inom lärokursen F1 skulle vara mer gynnsamma med tanke på utveckling av elevens språkkunskaper. Utöver familjerna engageras även flerspråkiga assistenter och organisationer.

Utveckling av lärostigen

Elevens deltagande i lärokursen F2 och ett eventuellt byte av lärokurs planeras så att de stöder utvecklingen av språkkunskaperna. För det behövs F2-lärarens expertis samt en fortsatt uppföljning och en omfattande bedömning av utvecklingen av elevens språkkunskaper. Enskilda prov ger inte tillräcklig information om språkkunskaperna. Det samma gäller såväl de elever som övergår från förberedande undervisning till grundläggande utbildning som de elever som har studerat länge inom den grundläggande utbildningen. Staden använder och utvecklar bedömningsverktygen. I alla skolor finns inte en F2-lärare, då bristen på kompetens kan utgöra ett problem. Under läsåret 2023–2024 stärks ett regionalt kollegialt stöd för skolor som behöver det. Från och med hö-

15.11.2023

ten 2024 ingår detta i uppgifterna för utvecklingslärare inom den grundläggande utbildningen.

Den lärostig för inläring i finska som ingår i programmet Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot preciseras och görs enhetligare hösten 2023 och de åtgärder som hänför sig till teman främjas redan innan programmet publiceras.

Indelning i klasser och bildande av undervisningsgrupper

Antal och andelar av elever som deltar i undervisning av två olika lärokurser inom läroämnet modersmål och litteratur varierar mycket mellan skolorna. Finska/svenska som andra språk och litteratur är en av lärokurserna inom läroämnet modersmål och litteratur. Under en del av lektionerna i modersmål och litteratur kan eleverna vid behov delas in i grupper enligt lärokurs. I andra läroämnena studerar eleverna samma innehåll och enligt samma mål.

Det har visat sig att vara effektivt att lärare i olika lärokurser undervisar elever samordnat under en lektion i modersmål och litteratur. Arrangemanget blir varaktigt i skolorna, vilket gör det möjligt att vid behov delta i särskild undervisning. Samordnad undervisning som koncentrerar sig på språkligt stöd verkställs även under lektioner i andra läroämnena. Till exempel en speciallärare på deltid och en lärare i eget modersmål kan ge samordnad undervisning. Utveckling av samordnad undervisning är en av fostrans- och utbildningssektorns integrationsåtgärder för att implementera undervisning som är språkmedveten och utnyttjar flerspråkighet under strategiperioden 2022–2025. Personalen utbildas kontinuerligt i detta. En sådan modell förbättrar förutsättningarna för inläring för de elever som behöver språkligt stöd.

Flerspråkiga barn i småbarnspedagogiken

Andelen av de flerspråkiga barn som deltar i småbarnspedagogiken har ökat under de senaste åren och skillnaderna jämfört med finsk- och svenskspråkiga barn har minskat. Andelen flerspråkiga barn i åldern 1–2 år som deltar i småbarnspedagogiken är fortfarande lägre än andelen barn som talar de inhemska språken men skillnaderna mellan andelarna av barn över 3 år minskar snabbare. Andelen flerspråkiga barn som deltar i småbarnspedagogiken uppgick till 72,1 % 2019 och till 78,0 % 2022.

Staden har vidtagit olika åtgärder för att öka andelen flerspråkiga barn inom småbarnspedagogiken. Kommuntillägget till hemvårdsstödet, dvs. det så kallade Helsingforstillägget slopades 1.6.2021 för barn som fyllt ett år så att deltagandet i småbarnspedagogiken skulle öka. Till exempel familjer som har en lägre socioekonomisk bakgrund och flerspråki-

ga familjer har varit överrepresenterade användargrupper av hemvårdsstödet's kommundillägg.

Staden har ökat det sektorövergripande samarbetet, varför barnrådgivningarna i Helsingfors kommunikerar i ett allt tidigare skede om tjänsterna inom småbarnspedagogiken och betonar betydelsen av dem för barnets utveckling och inläring. Broschyren Bekanta dig med småbarnspedagogiken har publicerats på tolv språk och delas ut t.ex. hos rådgivningarna och i den öppna verksamheten (bl.a. lekparker). Småbarnspedagogiken görs bekant för flerspråkiga familjer inom lekparkernas öppna verksamhet och på finska kurser för hemmaföräldrar till små barn (Kotiva-kurser). Mängden servicehandledning på engelska har ökats.

Staden har anställt flerspråkiga handledare. En av deras uppgifter är att samarbeta med flerspråkiga familjer och beskriva betydelsen av småbarnspedagogiken så att frånvaro kan undvikas. Undervisnings- och kulturministeriets jämlikhetsunderstöd används även i fortsättningen för att anställa flerspråkiga handledare.

Modellen Puuttumisen portaat stöder personalen inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen i att systematiskt ingripa i eventuell frånvaro genom gemensamt avtalade tillvägagångssätt. Områdescheferna inom småbarnspedagogiken går igenom verksamhetsmodellen med daghemsföreståndarna och följer upp hur den genomförs inom sitt område.

Målinriktad språkinläring inom småbarnspedagogiken

Kärnan i både de nationella planerna och Helsingfors plan för småbarnspedagogik och plan för förskoleundervisning är en målinriktad språkinläring. Lärarna inom småbarnspedagogik svarar för systematisk planering, genomförande och bedömning av gruppens pedagogik. Som stöd för planeringen och bedömningen finns gruppens pedagogiska plan, portfölj och barnets plan för småbarnspedagogik. Mål och åtgärder med hänsyn till språk och kultur upptas i varje barns plan för småbarnspedagogik. Uppnåendet av dessa mål och genomförandet av åtgärderna bedöms multiprofessionellt och tillsammans med vårdnadshavarna. De regionala lärarna i F2/S2 inom småbarnspedagogiken stöder den målinriktade språkinläringen.

Fostrans- och utbildningssektorn har varit med om att utveckla det nationella verktyget KieliPeda som är till hjälp i att regelbundet bedöma utvecklingen av flerspråkiga barns kunskaper i finska. Staden har också utnyttjat det här verktyget i alla sina enheter. Verktyget utnyttjas i planeringen av en målinriktad verksamhet.

15.11.2023

Ett gemensamt mål inom småbarnspedagogiken i Helsingfors för 2024 är att varje daghem tar i bruk ett stödmaterial eller en modell som stärker språkinläring och läsfärdigheter och som daghemmet inte ännu använt. Hur väl målet förverkligas bedöms utifrån enheternas verksamhetsplaner och revisioner.

Flerspråkig personal inom småbarnspedagogiken får utbildning i fackspråk hösten 2023 på fyra områden för småbarnspedagogik. Syftet är att utvidga utbildningen under våren 2024 till nya områden och för en större målgrupp. Barnen i förskolan och deras lärare kan använda den flerspråkiga e- och ljudbokstjänsten Lukulumo som stöder språkinläringen i alla enheter och hemma. Användningen av tjänsten Lukulumo utvidgas 2024 så att den omfattar även barn mellan fyra och fem år och deras familjer.

En svårighet i målinriktad språkundervisning kan vara det stora antalet obehörig personal, personalomsättningen och den dåliga tillgången på personal. En långsiktig skötsel av rekryteringssvårigheter förbättrar även den målinriktade inläringen, som inte nödvändigtvis förverkligas på ett likvärdigt sätt i alla enheter på grund av det svåra personalläget.

Utveckling och samarbete

Behovet av att utveckla lärokursen finska/svenska som andra språk och den förberedande undervisningen är större i Helsingfors än i flera andra kommuner. Helsingfors har en aktiv roll i främsta ledet av den nationella utvecklingen. Fostrans- och utbildningssektorn utvecklar och förnyar verksamheten utifrån sina egna behov och utgångspunkter, fungerar samtidigt aktivt i nationella nätverk och samarbetar med forskningen.

Fostrans- och utbildningssektorn har tagit en alltmer initiativrik och aktiv roll i sitt samarbete med Utbildningsstyrelsen. I slutet av augusti 2023 har sektorn träffat representanter för utbildningsstyrelsen och gemensamma möten har fastställts för hösten 2023 och 2024. Hösten 2023 får experterna inom fostrans- och utbildningssektorn delta i möten som ordnas av styrgruppen för det nationella projektet KIEPPI:s (Ett nationellt åtgärdsprogram till stöd för elever med invandrarbakgrund) och på så sätt närmare lyfta fram Helsingfors utveckling av undervisning i F2 och nationella behov för Utbildningsstyrelsen och undervisnings- och kulturministeriet. I projektets styrgrupp finns ordinarie representanter från sektorns ledning.

Från och med hösten 2023 deltar staden mer aktivt i NCU:s expertgrupper och branschens övriga nätverk. Staden deltar i det nordiska samarbetet inom nätverket Flerspråkighet i Norden (FLIN). Fostrans- och utbildningssektorns ledande tjänsteinnehavare träffar regelbundet

15.11.2023

andra utbildningsanordnare, i synnerhet representanter för de sex största kommunerna i Finland, och behandlar teman gemensamt.

I fråga om språkinläring samarbetar staden aktivt med olika forskarsamfund. Staden har inlett ett samarbete med hänsyn till bedömningen av läsfärdigheter (både finska och svenska) tillsammans med konsortiet FUNA som leds av Åbo universitet. Målet är att som en del av forsknings- och utvecklingssamarbetet utveckla en del i verktyget FUNA som har som syfte att bedöma i synnerhet de flerspråkiga elevernas behov av stöd i läskunskaper och språkkunskaper. Som en del av samarbetet får staden använda färdiga uppgiftshelheter som stöd för lärarna för att stärka elevernas baskunskaper i modersmål. Verktyget FUNA används för att bedöma alla elevers läsfärdigheter inom den grundläggande utbildningen, inte bara läsfärdigheter av eleverna med finska/svenska som andra språk.

Projektet VALU, som har som mål att producera material för att bedöma språkkunskaper inom alla läroämnenas vetenskapsbranscher, pågår i samarbete med Helsingfors universitet. Det testas i skolor i Helsingfors och forskningssamarbetet inleds hösten 2023. Även representanter för Utbildningsstyrelsen sitter i projektets styrgrupp.

Man vill att läraren fäster mera uppmärksamhet vid undervisning och inläring av språket inom vetenskapsområdet i fråga under lektionerna i alla läroämnen. Genom forskningssamarbetet och spridning av dess resultat strävar man efter att svara mot behovet av djupare information om språkkunskaper. Fostrans- och utbildningssektorn beviljar årligen många forskningstillstånd för forskning i temat och utnyttjar de färdiga undersökningarna, utredningarna och rapporterna i kunskapsbaserad ledning och utveckling.

Fostrans- och utbildningsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Motionssvaret stämmer överens med nämndens utlåtande.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Ozan Yanarin aloite

15.11.2023

Ärende/10

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 662

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

06.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anniina Iskanius: Luokkajaot ja opetusryhmien muodostuminen (18)

Vaikuttavaksi on osoittautunut eri oppimäärää opettavien opettajien antama samanaikaisopetus äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunnilla. LI-SÄTÄÄN: Toimintatavasta tehdään pysyvä kouluilla. Tämä mahdollistaa osallistumisen myös tarvittaessa erillisopetukseen.

Kannattaja: Anni Sinnemäki

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti hyväksyä Anniina Iskaniuksen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

30.10.2023 Pöydälle

21.08.2023 Palautettiin

14.08.2023 Pöydälle

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 03.10.2023 § 228

HEL 2023-001500 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginhallitus palautti valtuutettu Ozan Yanarin valtuustoaloitteeseen liittyvän aloitteen uudelleen valmisteluun kasvatus- ja koulutuslautakunnalle kokouksessaan 21.8.2023 (§ 497). Tässä lausunnossa vastaamme myös aloitteen palauttamisen yhteydessä esitettyihin kysymyksiin.

Suomen/ruotsin kieli ja kirjallisuus (S1/R1) sekä suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus (S2/R2) ovat äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen kaksi oppimäärää. S2/R2-oppimäärää opiskelevista puhutaan usein arkikielessä S2/R2-oppilaina. Tämän tiiviin ilmaisun tilalla olisi selkeämpää käyttää informatiivisempaa ilmaisua ”äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen S2/R2-oppimäärää opiskeleva oppilas”. Oppimäärä poikkeaa oppilaalla ainoastaan äidinkielen ja kirjallisuuden opetuksen osalta. S2/R2-oppimäärää opiskelevat oppilaat eivät muodosta yhtä yhtenäistä ryhmää.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla on tunnistettu ongelmakohtia oppilaalle sopivimman äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärän valinnan yhtenäiselle toteutumiselle. Yksi selkeä kehittämiskohta liittyy oppimäärän valintaan. Toinen kehittämiskohta liittyy oppimäärän vaihtamiseen.

Otamme käyttöön seuraavat toimenpiteet koulutulokkaan oppimäärän valintaan liittyen sekä oppimäärän tarkistamiseen ja vaihtamiseen liittyen.

Koulutulokkaan oppimäärän valinta

Koulutulokkaan oppimäärän valitsemista selkeytetään. Lähtökohtana on, että koulutulokkaalle sopiva äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärä selvitetään ensimmäisten kouluviikkojen aikana vuotuisen laskentapäivään (20.9.) mennessä, jotta opettajilla on tarpeeksi aikaa opetuskielen taidon selvittämiseen ja huoltajien kuulemiseen.

Koulutulokkaan oppimäärän valitsemista selkeytetään. Määrittelemme yhteiset toimintatavat koskien esiopetusta, perusopetusta ja huoltajia. Toimenpiteet kuvataan syksyn 2023 aikana ja yhteiset toimintatavat ovat käytössä syksyllä 2024.

Oppimäärän tarkistaminen ja vaihtaminen

Velvoitamme syksystä 2024 lähtien, että kaikki koulut tarkistavat oppilaan oppimäärän soveltuvuuden ns. nivelvaiheissa, eli 3. ja 7. luokalle siirtymisen jälkeen ohjeistuksemme mukaisesti. Selkeytämme kriteereitä, joiden mukaan oppimäärän vaihtamista kannattaa suositella ja varmistamme osaamisen koulutusten ja tiedotuksen avulla. Seuraamme jatkossa S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrää maahanmuuttoajankohdan perusteella sekä tilastoimme oppimäärän vaihtojen määrää.

Toimintamallien käyttöönoton varmistaminen

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan johto seuraa toimintamallien käyttöönottoa. Rehtoreille jaetaan tietoa ja tukimateriaalia. Suomenkielisen perusopetuksen aluepäälliköt ja ruotsinkielisen perusopetuksen päällikkö käyvät rehtorien kanssa läpi uudet toimintamallit ja seuraavat niiden toteutumista. Opettajille ja muulle henkilöstölle järjestetään koulutusta. Vahvistamme järjestöyhteistyötä ja sen kautta tiedottamista. Monikielisten lasten huoltajille suunnatun oppimäärän valintaa käsittelevän esitteen näkyvyyttä tehostetaan myös jakamalla se koulutuloikkaiden huoltajille.

Kehitämme kielellistä tukea ja kokoamme siihen liittyvää materiaalia opettajien käyttöön. Näin oppilas voi saada tukea eri oppiaineissa todetun tarpeen perusteella riippumatta äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärästä. Tuentarpeen kartoittamisessa käytetään havainnointiin ja haastatteluun perustuvia työvälineitä (Oppilaan perustietojen ja -taitojen kartoitustyökalu, Kielitaidon kehityksen seurantalomakkeet ja Kehittyvän kielitaidon timanttimalli). Olemme kehittäneet asiantuntijatyönä valtakunnallista kuvausta tarkemman ja konkreettisemmän työvälineen kielitaidon ja kielellisen tuentarpeen arvioimiseksi opettajan arviointityötä helpottamaan.

Perusopetuksen tavoitteena on vuonna 2024 kehittää suomen kielen opetusta siten, ettei Suomessa syntyneiden S2-oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrä kasva nykyisestäään, vaan oppilaita pystytään entistä tavoitteellisemmin ohjaamaan S1-opetukseen. Samaan aikaan on varmistettava, että keltään, joka tarvitsee apua kielen oppimisen kanssa, ei viedä oikeutta saada S2-opetusta.

Oppimäärän valinnan haasteet

Koulun toiminnan ja yhtenäisten käytäntöjen toteuttamisen lisäksi ongelmaiseksi sopivan oppimäärän valinnassa saattaa muodostua oppilaan tai huoltajan pelko arvosanan laskemisesta, jos S2-oppimäärä vaihdetaan S1-oppimäärään. Lukiot ja korkeakoulut rinnastavat yleensä oppimäärien arvosanat saman arvoisina, jolloin alhaisempi arvosana voi vaikuttaa jatko-opintomahdollisuuksiin.

Perusopetuslain mukaisesti oppilaan huoltaja päättää oppimääriä koskevista valinnoista. Lukiossa päätöksen tekee opiskelija. Tulemme tehostamaan yhteistyötä huoltajien kanssa, jotta S2-oppimäärästä saatu parempi arvosana ei houkuttelisi lyhytjänteiseen ratkaisuun oppimäärän suhteen silloin, kun S1-oppimäärän tavoitteiden mukainen opiskelu olisi oppilaan kielitaidon kehittymisen kannalta suotuisampaa. Otamme tähän työhön perheiden lisäksi mukaan myös monikieliset ohjaajat sekä järjestöt.

Opinpolun kehittäminen

Oppilaan S2-oppimäärän opiskelu ja mahdollinen oppimäärän vaihto suunnitellaan siten, että se tukee kielitaidon kehittymistä. Tähän tarvitaan S2-opettajan asiantuntemusta sekä jatkuvaa seurantaa ja laaja-alaista arviointia oppilaan kielitaidon kehittymisestä, yksittäiset testit eivät anna riittävästi tietoa kielitaidosta. Tämä koskee niin valmistavasta perusopetukseen siirtyviä ja perusopetuksessa pidempään opiskelleita oppilaita. Arviointivälineitä käytetään ja kehitetään edelleen. Kaikissa kouluissa ei ole S2-opettajaa, jolloin haasteena voi olla osaamisen puute. Vahvistamme lukuvuoden 2023–2024 aikana alueellista kollegiaalista tukea kouluihin, joissa siihen on tarvetta. Syksystä 2024 lähtien tämä kuuluu perusopetuksen kehittäjäopettajien tehtäviin.

Helsinki oppii – Tulevaisuuden taidot -ohjelmaan sisältyvää suomen kielen oppijan opinpolkua täsmennetään eheämmäksi syksyllä 2023, ja teemaan liittyviä toimenpiteitä aletaan edistää jo ennen ohjelman julkaisua.

Luokkajaot ja opetusryhmien muodostaminen

Kahta eri äidinkielen ja kirjallisuuden oppimäärää opiskelevien oppilaiden määrät ja osuudet vaihtelevat runsaasti kouluittain. Suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus on yksi äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen oppimäärä. Äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunneilla oppilaita voidaan jakaa tarvittaessa oppimäärän mukaisiin ryhmiin osalla tunneista. Muissa oppiaineissa kaikki oppilaat opiskelevat samoja sisältöjä ja tavoitteita.

Vaikuttavaksi on osoittautunut eri oppimäärää opettavien opettajien antama samanaikaisopetus äidinkielen ja kirjallisuuden oppitunnilla. Kielelliseen tukeen keskittyvää samanaikaisopetusta toteutetaan myös muiden oppiaineiden tunneilla. Samanaikaisopettajana voivat toimia myös esimerkiksi laaja-alainen erityisopettaja ja oman äidinkielen opettaja. Samanaikaisopetuksen kehittäminen on yhtenä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kotoutumisen toimenpiteenä strategiakaudella 2022–2025 kielitietoisien ja monikielisyyttä hyödyntävän opetuksen juurruttamiseksi. Tähän henkilöstöä koulutetaan jatkuvasti. Tällainen

malli vahvistaa kielellistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen edellytyksiä.

Vieraskielisten varhaiskasvatukseen osallistuminen

Vieraskielisten lasten osallistumisaste varhaiskasvatuksessa on noussut viime vuosina ja ero suomen- ja ruotsinkielisiin on kaventunut. Erityisesti 1–2-vuotiaissa vieraskielisiä osallistuu kuitenkin edelleen varhaiskasvatukseen kotimaankielisiä vähemmän, mutta yli 3-vuotiailla erot kaventuvat nopeammin. Vieraskielisten osallistumisaste varhaiskasvatukseen vuonna 2019 oli 72,1 %, ja vuonna 2022 jo 78,0 %.

Vieraskielisten varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamiseksi on tehty erilaisia toimia. Kotihoidon tuen kuntalisä eli ns. Helsinki-lisä on poistettu 1.6.2021 alkaen 1 vuotta täyttäneiltä lapsilta, jotta osallistumisaste varhaiskasvatukseen nousisi. Kotihoidon tuen kuntalisän käyttäjäryhmissä on ollut yliedustettuna esimerkiksi alempaan sosioekonomiseen taustaan kuuluvat perheet sekä vieraskieliset perheet.

Monialaista yhteistyötä on lisätty, minkä johdosta Helsingin neuvoloissa viestitään entistä varhaisemmassa vaiheessa varhaiskasvatuksen palveluista ja painotetaan niiden merkitystä lapsen kehittymiselle ja oppimiselle. Varhaiskasvatus tutuksi -opas on tuotettu 12 eri kielellä ja sitä jaellaan esimerkiksi neuvoloissa ja avoimessa toiminnassa (mm. leikkipuistot). Leikkipuistojen avoimessa toiminnassa ja suomen kielen kursseilla pienten lasten kotivanhemmille (Kotiva-kerhot) tehdään varhaiskasvatusta tutuksi muunkielisille perheille. Englanninkielistä palvelunohjausta on lisätty.

Varhaiskasvatukseen on palkattu monikielisiä ohjaajia, joiden tehtäviin kuuluu vieraskielisten perheiden kanssa tehtävä yhteistyö ja varhaiskasvatuksen merkityksen avaaminen perheiden suuntaan, jotta poissaoloilta välttyttäisiin. Opetus- ja kulttuuriministeriön tasa-arvorahoitusta käytetään myös jatkossa monikielisten ohjaajien palkkaukseen.

Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa Puuttumisen portaat -malli on henkilöstön tukena siinä, että mahdollisiin poissaoloihin puututaan systemaattisesti ja yhteisesti sovituin toimintatavoin. Varhaiskasvatuksen aluepäälliköt käyvät päiväkodinjohtajien kanssa toimintamallin läpi ja seuraavat sen käytön toteutumista omalla alueellaan.

Tavoitteellinen kielen oppiminen varhaiskasvatuksessa

Sekä kansallisen että Helsingin varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetussuunnitelman ydin on tavoitteellisessa kielen oppimisessa. Varhaiskasvatuksen opettaja vastaa ryhmän pedagogiikan systemaattisesta suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista. Suunnittelun ja arvio-

innin tukena on ryhmän pedagoginen suunnitelma, portfolio ja lapsen varhaiskasvatussuunnitelma. Jokaisen lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan kirjataan kieleen ja kulttuuriin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet, joiden toteutumisesta arvioidaan moniammatillisesti ja yhdessä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatuksen alueelliset S2/R2-opettajat toimivat tavoitteellisen kielen oppimisen tukena.

Helsingissä on käytössä ja olemme olleet mukana kehittämässä kansallista KieliPeda-välinettä, jonka avulla monikielisen lapsen suomen kielen taidon kehittymistä arvioidaan säännöllisesti kaikissa yksiköissä. Työvälinettä hyödynnetään tavoitteellisen toiminnan suunnittelussa.

Helsingissä yhteinen varhaiskasvatuksen tavoite vuodelle 2024 on, että jokaisessa päiväkodissa otetaan käyttöön jokin kielen oppimista ja lukutaidon valmiuksia vahvistava tukimateriaali tai malli, joka ei ole vielä ollut käytössä. Tavoitteen toteutumista arvioidaan yksiköiden toimintasuunnitelmien sekä auditointien pohjalta.

Varhaiskasvatuksen vieraskielisen henkilöstön ammattikielen koulutusta järjestetään syksyllä 2023 neljällä varhaiskasvatusalueella, ja sitä on tarkoitus laajentaa kevään 2024 aikana uusille alueille ja laajemmalle kohderyhmälle. Esiopetuksen lapsilla ja heitä opettavilla opettajilla on käytössään monikielinen e- ja äänikirjapalvelu Lukulumo, joka tukee kaikissa yksiköissä ja kotona kielen oppimista. Lukulumo-palvelun käyttöä laajennetaan vuonna 2024 myös 4- ja 5-vuotiaille lapsille perheineen.

Tavoitteellisen kielen opettamisen haaste voi olla epäpätevän henkilöstön runsaus, vaihtuvuus sekä henkilöstön heikko saatavuus. Pitkäjänteinen rekrytointihaasteen hoitaminen tuo parannusta myös tavoitteelliseen oppimiseen, joka ei hankalan henkilöstötilanteen takia välttämättä toteudu tasavertaisesti kaikissa yksiköissä.

Kehittäminen ja yhteistyö

Helsingissä tarve suomi/ruotsi toisena kielenä -oppimäärän ja valmistavan opetuksen kehittämiseksi on erilainen kuin monella muulla kunnalla. Tunnistamme oman aktiivisen roolimme kansallisen kehityksen kärkenä. Kehitämme ja uudistamme toimintaa omista tarpeistamme ja lähtökohdistamme. Samalla toimimme aktiivisesti valtakunnallisissa verkostoissa ja teemme yhteistyötä tutkimuksen kanssa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala on ottanut entistä aloitteellisempaa ja aktiivisempaa roolia yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Elokuun 2023 lopussa OPH:n edustajia on tavattu aiheesta, ja yhteisiä tapaamisia on sovittu syksyille 2023 sekä 2024. Syksyllä 2023 kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijat pääsevät osallistumaan

15.11.2023

kansallisen KIEPPI-hankkeen (Maahanmuuttotaustaisia oppilaita tukeva kansallinen toimenpideohjelma) ohjausryhmän tapaamisiin ja siten tuomaan Helsingin S2-opetuksen kehittämistä ja kansallisia tarpeita tarkemmin ilmi Opetushallitukselle sekä opetus- ja kulttuuriministeriölle. Toimialan johdosta on vakituinen edustus hankkeen ohjausryhmässä.

Vaikutamme syksystä 2023 alkaen entistä aktiivisemmin myös Karvin asiantuntijaryhmissä ja muissa alan verkostoissa. Teemme pohjoismaista yhteistyötä FLIN- (Flerspråkighet i Norden) -verkostossa. Kasvatuksen ja koulutuksen johtavat viranhaltijat tapaavat säännöllisesti muita koulutuksenjärjestäjiä, erityisesti kuusikkokuntien edustajia ja käsittelevät teemoja yhteisesti.

Teemme kielen oppimisen teemoissa aktiivista yhteistyötä tiedeyhteisöjen kanssa. Olemme aloittaneet Turun yliopiston johtaman FUNA-konsortion kanssa yhteistyön lukutaitojen (sekä suomen kieli että ruotsin kieli) arviointiin liittyen (2023–2028). FUNA-välineeseen on tavoitteena kehittää osana tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä erityisesti monikielisten oppilaiden lukutaidon tuen tarpeiden arviointiin ja kielitaidon arviointiin tarkoitettu osio. Osana yhteistyötä saamme käyttöömmme myös kaikille opettajille tueksi valmiita tehtäväkokonaisuuksia äidinkielen perustaitojen vahvistamiseksi. Lukutaitojen arviointia FUNA-välineellä toteutetaan kaikille perusopetuksen oppilaille, ei vain suomea/ruotsia toisena kielenä opiskeleville.

Helsingin yliopiston kanssa on meneillään VALU-projekti, joka tähtää eri oppiaineiden tiedonalan kielen osaamisen arviointimateriaalin tuottamiseen. Tätä testataan helsinkiläisissä kouluissa ja tutkimusyhteistyö aloitetaan syksyllä 2023. Projektin ohjausryhmässä on myös OPH:n edustaja.

Kaikkien oppiaineiden tunneilla halutaan kiinnitettävän enemmän huomiota kyseisen tiedonalan kielen opetukseen ja oppimiseen. Tähän tarvitaan tietoa kielitaidosta syvemmin, mihin tutkimusyhteistyöllä ja sen tulosten levittämisellä osaltaan pyritään vastaamaan. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala myöntää vuosittain runsaasti tutkimuslupia teeman tutkimiseen ja hyödyntää valmistuneita tutkimuksia, selvityksiä ja raportteja tietojohtamisessa ja kehittämisessä.

Käsittely

03.10.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Ozan Yanar: Ehdottaisin seuraavan lauseen lisättäväksi kappaleen 10 loppuun:

15.11.2023

"Samaan aikaan on varmistettava, että keltään, joka tarvitsee apua kielten oppimisen kanssa, ei viedä oikeutta saada S2-opetusta."

Kannattaja: Petra Malin

Kasvatus- ja koulutuslautakunta hyväksyi Ozan Yanarin vastaehdotuksen yksimielisesti.

13.06.2023 Ehdotuksen mukaan

23.05.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Antti Aaltonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 27090
antti.aaltonen(a)hel.fi

Leeni Siikaniemi, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 86212
leeni.siikaniemi(a)hel.fi

Marjo Kyllönen, kehittämispalvelujohtaja, puhelin: 310 86208
marjo.kyllonen(a)hel.fi

§ 265

Ledamoten Minja Koskelas motion om ett försök med lektioner i musiklektion i daghem för att stärka jämställdheten bland barn

HEL 2023-006232 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntien pilotoimisesta päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Minja Koskela och 24 andra ledamöter föreslår att Helsingfors stad förbättrar tillgängligheten beträffande grundläggande konstundervisning genom att genomföra ett försök med lektioner i musiklektion varje vecka i daghemmen under vårterminen 2024 (15 gånger 45 minuter). Målgruppen skulle vara barn födda år 2020. Lektionerna i musiklektion skulle genomföras på tre områden med lågt deltagande (till exempel Jakobacka, Mellungsbacka och Gamlas) i samarbete med musikinstitutet. Tre mål ställs på försöket:

- 1) Att öka familjernas kännedom om grundläggande konstundervisning och de tillgänglighetsmekanismer den innehåller.
- 2) Att göra det möjligt för barn med olika socioekonomisk bakgrund att delta i grundläggande konstundervisning.
- 3) Att överväga sätt att utveckla Helsingfors stads information om grundläggande konstundervisning så att verksamheten blir mer tillgänglig.

Fostrans- och utbildningsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Svaret på motionen stämmer i huvudsak överens med nämndens utlåtande. Efter att nämnden gav sitt utlåtande har sektorn gett kompletterande uppgifter, vilka finns i slutet av motionssvaret.

Lagen om småbarnspedagogik och grunderna för planen för småbarnspedagogik (2022) förpliktar kommunerna att tillhandahålla mångsidig konstnärlig verksamhet och konstundervisning i barngrupperna. Inom Helsingfors stads småbarnspedagogik får barnen bekanta sig med musik med många sinnen, genom lek och positiva upplevelser. Barnen får sjunga, ramsa, pröva olika instrument, lyssna till och skapa musik.

Grundläggande konstundervisning definieras som målinriktad och långsiktig undervisning i konstarter. Den riktar sig till barn och unga och sker utanför skoltid.

Verksamheten som ordnas i daghem baserar sig på de mål som fastställts i grunderna för planen för småbarnspedagogik och barnens behov och intressen. Verksamhet som anordnas av en eventuell extern part borde integreras som en fast del av daghemmets verksamhet i övrigt. Samtidigt ska man försäkra sig om att man med den externa sakkunnigas hjälp på ett naturligt sätt kan höja lärarnas färdigheter i ämnet. På det sätt som beskrivas ovan kan man främja utvecklingen av en verksamhetskultur på ett helhetsbetonat sätt. Som exempel på det kan nämnas konstnärer som verkar långsiktigt i bestämda daghem och annat samarbete med kultur- och fritidssektorn.

I motionen föreslås att lektioner i musiklek ges varje vecka i daghemmen för barn födda år 2020. Ett försök som riktas till en ålderskull motsvarar inte motionens mål att öka kännedomen om grundläggande konstundervisning eller att familjerna i större utsträckning söker sig till den. Dessutom försätts barnen i gruppen i en inbördes ojämlig ställning när verksamhet ordnas endast för en ålderskull. Verksamheten som riktas till endast en ålderskull förblir lösryckt från barngruppens övriga verksamhet. Största delen av dagen bygger inom småbarnspedagogiken på teman och projekt enligt barnens intresse och behandlas med mångsidiga metoder. Istället för utökad musiklek inom daghemmen borde familjerna erbjudas ännu mer möjligheter att delta i grundläggande konstundervisning på fritiden, tillsammans med barnen.

Motionens första mål är att utöka familjernas kännedom om grundläggande konstundervisning och de tillgänglighetsmekanismer som ingår i den. Uppnåendet av målet kan främjas på många olika sätt, till exempel genom att daghemsgrupper besöker musikinstitutet eller representanter för musikinstitutet besöker familjeverksamheten i lekparkerna.

På samma sätt samarbetar småbarnspedagogiken till exempel med idrottsföreningarna. Det faller sig naturligt att informera vårdnadshavarna om grundläggande konstundervisning och dess tillgänglighetsmekanismer i samband med besök eller "smakprov på konst".

Motionens andra mål är att hjälpa barn med olika socioekonomisk bakgrund att delta i grundläggande konstundervisning. Det försök som beskrivs i motionen skulle kunna genomföras i daghemmens lokaler utanför öppettiderna eller i lekparkerna i samband med verksamheten för barnfamiljer. Vårdnadshavarna skulle i samband med verksamheten i daghemmet eller lekparken kunna få information om stödformer för att möjliggöra deltagande, såsom nedsatt avgift och instrumentlån.

Motionens tredje mål är att utveckla stadens information så att den grundläggande konstundervisningens tillgänglighet förbättras. För att öka kännedomen om grundläggande konstundervisning är det viktigt att vårdnadshavarna i ett tidigt skede får information om anordnandet av grundläggande konstundervisning och olika möjligheter. Rådgivningarna, lekparkerna och biblioteken utgör viktiga länkar till vårdnadshavarna och de kan utnyttjas för att göra verksamheten mer välkänd. Inom verksamheten Kulturens fadderbarn har man gjort ett stort utvecklingsarbete för att göra kulturtjänsterna mer välkända och informera om verksamheten på många olika språk.

Jämlig tillgång till grundläggande konstundervisning är ett viktigt mål för hela staden. För att uppnå det utvecklas ett sektorsövergripande samarbete på de sätt som anges ovan,

1. genom att genomföra ett försök som leds av en sakkunnig inom musik och småbarnspedagogik i daghemmens lokaler utanför öppettiderna eller i lekparker i samarbete med musikinstitutet och
2. genom att utveckla kommunikationen om grundläggande konstundervisning och tillgänglighetsmekanismerna i anknytning till den i samarbete med kultur- och fritidssektorn.

Dessutom överväger man sätt för att utveckla besöken till musikinstitut och de "smakprov på konst" som nämns i svaret på motionen. Stadsstyrelsen påpekar att utveckling av tillgängligheten inom den grundläggande konstundervisningen står i linje också med stadens budget 2024, där man kommit överens om utvidgning av verksamheten särskilt i de områden där den förekommer endast i liten utsträckning.

Inom småbarnspedagogiken utnyttjas behovsbaserad finansiering för att anställa extra personal som inte räknas in i personaldimensioneringen och för andra åtgärder som förebygger marginalisering. Enhe-

terna inom småbarnspedagogik kan enligt eget övervägande och egna behov utnyttja behovsbaserad finansiering och för att främja kulturfost-
ran. Enheterna kan till exempel besöka kulturtjänster eller beställa ett
kulturellt evenemang till hela gruppen eller enheten på daghemmet.
Daghemsföreståndaren ansvarar tillsammans med lärarna inom små-
barnspedagogik för att barnen är delaktiga i verksamheten och att den
stöder småbarnspedagogiken på ett helhetsbetonat sätt.

Sektorns kompletterande information för motionssvaret

Kärnan i planen för småbarnspedagogik och småbarnspedagogisk
verksamhet är konstfostran och konstcentrerade metoder. Till dem hör
också musikpedagogik. Konstfostran innefattar både spontan och pla-
nerad pedagogisk verksamhet. Varje barns individuella uttryck ska få
tillräckligt mycket stöd och tid och utrymme ska ges för barnens ge-
mensamma kreativa processer. Musik, konst och uttryck ingår i bar-
nens vardag. Konstfostran anknyter till varje tema i barngruppens verk-
samhet på ett helhetsbetonat sätt. Inom ett visst tema kan till exempel
siffror inövas med hjälp av ramsor, rörelse och lek.

Att utnyttja samarbetspartnernas specialkompetens berikar daghem-
mets egen konstfostran (Grunderna för planen för småbarnspedagogik
2022). Småbarnspedagogiken har ett tätt samarbete med aktörer inom
kulturfältet. I fortsättningen ska samarbetet med olika aktörer ske så att
det på ett naturligt sätt kopplas samman med gruppens övriga verk-
samhet. Inom musikpedagogiken innebär det här till exempel konserter
och samarbetsprojekt med konstnärer.

Musikleik som ordnas av en eventuell extern arrangör inom små-
barnspedagogikens vardag förorsakar specialarrangemang i daghem-
met. Det är viktigt att komma överens om tid för planering med läraren i
musikleik, så att lärarna tillsammans kan planera verksamheten på ett
sådan sätt att den stöder gruppens pedagogiska helhet. Utöver det
ska ett utrymme reserveras för musikleiken och personalresurserna sä-
kerställas för den tid musikleiken pågår eftersom personalen har ansva-
ret för barngruppen. Om försöket ordnas för en årskull ska barnen sam-
las till ett rum för den tid musikleiken varar och personal från olika grup-
per ska delta. I situationer när det råder personalbrist kan detta förör-
saka utmaningar i de grupper ur vilka barn deltar i musikleiken. Försök
med musikleik i daghem har inte ansetts vara ändamålsenligt till följd av
de praktiska arrangemangen och utgångspunkterna för den små-
barnspedagogiska verksamheten.

Fostrans- och utbildningssektorn ställer daghemmens lokaler gratis till
förfogande för aktörer inom grundläggande konstundervisning från
klockan 15 framåt. Då kan barnen delta i grundläggande konstunder-

visning tillsammans med sina vårdnadshavare. Inom den öppna småbarnspedagogiken betonas särskilt verksamhet som riktas till spädbarns- och småbarnsfamiljer. Verksamheten kan vidareutvecklas och grundläggande konstundervisning utökas i lekparkerna, där också vårdnadshavarna kan delta.

Bedömning av konsekvenserna för barn

Enligt lagen om småbarnspedagogik är det småbarnspedagogikens uppgift att främja jämlikhet och likabehandling bland barnen och förbygga marginalisering. Småbarnspedagogiken har som mål att ordna mångsidig pedagogisk verksamhet som baserar sig på barns lek, rörelse, konst och kulturarv i enlighet med principer för inklusion. Konstfost-
ran inom småbarnspedagogiken planeras som en enhetlig del av vardagen inom småbarnspedagogiken. På det sättet kan man beakta barnens delaktighet och spontana inläringssituationer på ett smidigt sätt och med iakttagande av barnens behov. Lektioner i musiklektioner som köps av ett musikinstitut och erbjuds endast fyraåriga barn under daghemsdagen vore lösryckt från barngruppens övriga pedagogiska verksamhet. Det skulle inte heller motsvara de jämställdhetsprinciper som ställs på småbarnspedagogiken.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katja Rimpilä, stadssekreterare, telefon: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite muskarituntien pilotoimisesta päiväkodeissa vahvistamaan lasten tasa-arvoa

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 06.11.2023 § 659

HEL 2023-006232 T 00 00 03

15.11.2023

Ärende/11

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:
Kaupunginvaltuusto katsoo asian loppuun käsitellyksi.

Käsittely

06.11.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Minja Koskela: Lisätään kappaleeseen:

”Taiteen perusopetuksen yhdenvertainen saavutettavuus koko kaupungissa on tärkeä tavoite. Sen saavuttamiseksi kehitetään toimialarajat ylittävää yhteistyötä aiemmin mainitun tavoin,

[TÄSTÄ ETEENPÄIN LISÄYS] eli 1) toteuttamalla pilotti varhaismusiikkikasvatuksen ammattilaisen vetämänä päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa yhteistyössä musiikkioppilaitosten kanssa 2) kehittämällä viestintää tpo-toiminnasta ja toimintaan liittyvistä saavutettavuusmekanismeista yhteistyössä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan kanssa. Lisäksi pohditaan tapoja kehittää aloitevastauksessa mainittuja musiikkiopistovierailuja ja ”taidemaistiaisista”. Kaupunginhallitus huomauttaa, että tpo:n saavutettavuuden kehittäminen on linjassa myös kaupungin 2024 talousarvion kanssa, jossa on sovittu toiminnan laajentamisesta erityisesti niille alueille, joilla sitä on vähemmän tarjolla.”

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti Minja Koskelan vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Katja Rimpilä, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36256
katja.rimpila(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 12.09.2023 § 218

HEL 2023-006232 T 00 00 03

Lausunto

Postadress

PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Besöksadress

Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/stadsfullmaktige>

Telefon

+358 9 310 1641

FO-nummer

0201256-6

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon Minja Koskelan (ym.) aloitteesta muskaritunteja päiväkotiin vahvistamaan lasten tasa-arvoa.

Varhaiskasvatustilanne ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteet (2022) velvoittavat monipuoliseen taiteelliseen toimintaan ja sen opettamiseen lapsiryhmissä. Helsingin varhaiskasvatuksessa musiikillista toimintaa lähestytään moniaistisesti leikkillisyyden ja onnistumisen kokemusten kautta. Lasten kanssa lauletaan, loruillaan, kokeillaan erilaisia soittimia, kuunnellaan ja tuotetaan musiikkia.

Taiteen perusopetus (myöhemmin TPO) määritellään lapsille ja nuorille suunnatuksi koulupäivän ulkopuoliseksi tavoitteelliseksi ja pitkäjänteiseksi taidelajien opetuksiksi.

Päiväkodissa järjestettävä toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa määriteltyihin tavoitteisiin sekä lasten tarpeisiin ja mielenkiinnon kohteisiin. Mahdollisen ulkopuolisen tahon järjestämän toiminnan tulisi integroitua kiinteäksi osaksi muuta päiväkodin toimintaa. Samalla tulee varmistaa, että ulkopuolisen asiantuntijan avulla voidaan luontevasti lisätä opettajien osaamista aiheesta. Edellä mainitun tavoin voidaan edistää toimintakulttuurin kehittämistä kokonaisvaltaisesti. Tästä voidaan mainita esimerkkinä taiteilijoiden toimiminen pitempiaikaisesti tietyissä päiväkodeissa ja muu yhteistyö kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan kanssa.

Aloitteessa ehdotetaan päiväkodissa toteutettavia viikoittaisia muskaritunteja vuonna 2020 syntyneille lapsille. Yhdelle ikäluokalle tehtävä koikeilu ei vastaa aloitteen tavoitteeseen lisätä TPO-järjestelmän tunnettavuutta tai perheiden hakeutumista entistä laajemmin sen piiriin. Lisäksi vain yhdelle ikäluokalle järjestetty toiminta asettaa lapset eriarvoiseen asemaan ryhmän sisällä. Yhdelle ikäluokalle suunnattu toimintatuokio jää irralliseksi lapsiryhmän muista toiminnan sisällöistä. Varhaiskasvatuspäivä rakentuu lasten kiinnostusten kohteiden pohjalta isomiksi teemoiksi ja projekteiksi, joita käsitellään monipuolisin menetelmin. Päiväkotipäivään lisättävän muskaritoiminnan sijaan perheille tulisi tarjota entistä enemmän mahdollisuuksia osallistua taiteen perusopetukseen vapaa-ajalla yhdessä lapsensa kanssa.

Aloitteen ensimmäisenä tavoitteena on lisätä perheiden tietämystä TPO-järjestelmästä sekä sen sisältämistä saavutettavuusmekanismeista. Tämän tavoitteen toteutumista voisi edistää monin tavoin, esimerkiksi päiväkotiryhmien vierailuilla musiikkiopistoihin tai musiikkiopistojen vierailuilla leikkipuistojen perhetoimintaan. Samoin toimitaan esimerkiksi urheiluseurojen kanssa tehtävässä yhteistyössä. Vierailujen tai

”taidemaistiaisten” yhteydessä on luontevaa tiedottaa myös laajemmin TPO:sta ja sen saavutettavuusmekanismeista huoltajille.

Toisena tavoitteena aloitteessa on auttaa lapsia erilaisista sosio-ekonomisista taustoista osallistumaan TPO:een. Aloitteessa kuvattu pilotti voitaisiin toteuttaa päiväkotien tiloissa aukioloaikojen ulkopuolella tai leikkipuistoissa lapsiperhetoiminnan yhteydessä. Päiväkoti- tai leikkipuistotiloissa järjestetyn toiminnan yhteydessä voisi huoltajille tarjota myös tietoa osallistumisen mahdollistavista tukimuodoista, kuten maksuhojennuksista ja lainainstrumenteista.

Aloitteen kolmantena tavoitteena on kehittää kaupungin tiedottamista niin, että se lisäisi TPO:n saavutettavuutta. TPO:n tunnettavuuden lisäämiseksi olisi tärkeää, että huoltajat saavat jo varhain tietoa TPO:n järjestämisestä ja erilaisista mahdollisuuksista. Neuvola, leikkipuistot ja kirjastopalvelut ovat tärkeä linkki huoltajien suuntaan, ja niitä voidaan hyödyntää toiminnan tunnettavuuden lisäämisessä. Esimerkiksi Kulttuurin kummilapset toiminnassa on tehty paljon kehittämistyötä kulttuuripalveluiden tunnettavuuden lisäämiseksi ja toiminnasta viestitään monilla eri kielillä.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala katsoo, että taiteen perusopetuksen yhdenvertainen saavutettavuus koko kaupungissa on tärkeä tavoite. Sen saavuttamiseksi kehitetään toimialarajat ylittävää yhteistyötä lausunnossa aiemmin mainituin tavoin.

Varhaiskasvatuksessa tarveperusteista rahoitusta käytetään ei-omitoituksessa olevan lisähenkilöstön palkkaamiseen sekä muihin syrjäytymistä ehkäiseviin toimenpiteisiin. Varhaiskasvatustyöskööt voivat oman harkinnan ja tarpeen mukaan käyttää tp-rahoitusta myös kulttuurikasvatukseen edistämiseen. Yksiköistä voidaan esimerkiksi tehdä vierailuja kulttuuripalveluihin tai tilata koko ryhmälle tai yksikölle kulttuuritapahtuma päiväkotiiin. Päiväkodin johtaja yhdessä opettajien kanssa vastaa siitä, että kaikki lapset pääsevät toimintaan mukaan ja toiminta tukee kokonaisvaltaisen varhaispedagogiikan toteutumista.

Lapsivaikutusten arviointi

Varhaiskasvatustlain mukaan varhaiskasvatuksen tehtävänä on edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä ehkäistä syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Varhaiskasvatuksen taidekasvatus suunnitellaan eheytytysti osaksi koko varhaiskasvatuspäivää. Näin voidaan huomioida lasten osallisuus ja spontaanit oppimistilanteet joustavasti lasten tarpeet huomioiden. Vain neljävuotiaalle lapsille tarjottava, musiikkioppilaitokselta ostettu muskaritoiminta

---

päiväkotipäivän aikana olisi irrallinen lapsiryhmän muusta pedagogisesta toiminnasta. Se ei myöskään vastaisi varhaiskasvatukselle asetettuja yhdenvertaisuuden periaatteita.

05.09.2023 Pöydälle

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Essi Stranden, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 37639
essi.stranden(a)hel.fi

15.11.2023

Ärende/12

§ 266

Ledamoten Sinikka Vepsäs motion om att slopa beställningssystemet Bosti i barnhem som är öppna dygnet runt

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige betraktade motionen som slutbehandlad.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Sinikka Vepsä och 28 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden utreder möjligheten att slopa Bosti-systemet för beställning av varor och tjänster i barnhem som är öppna dygnet runt. Dessutom föreslår ledamöterna att staden utreder möjligheten att införa en liknande kreditkortsbaserad modell som den som används i Tammerfors.

De svårigheter som är förknippade med användningen av Bosti-systemet har identifierats i verksamheten vid barnhem och mottagningsenheter för barn som är öppna dygnet runt. Det har gjorts en utredning och en färdplan för Bosti-systemet. Enligt färdplanen utvidgas användningen av kontantkassor vid barn- och mottagningshemmen så att placerade barn själva kan göra nödvändiga inköp kontant. Förutom att kontantköp underlättas ska det också anskaffas kreditkort till dygnetruntenheternas avdelningar. Kreditkorten är avsedda för fastanställd personal.

Enligt 14 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten i förvaltningsstadgan beslutar sektorchefen om fördelningen av kontantkassor inom sitt arbetsfält. Om

15.11.2023

det totala maximibeloppet av kassamedlen inom sektorn behöver höjas, ska det göras ett förslag om saken till finansdirektören. För anskaffning av kreditkort krävs likaså ett beslut av finansdirektören. Det uppskattas att dessa åtgärder kan genomföras inom cirka fyra månader.

Social-, hälsovårds- och räddningsnämnden har gett ett utlåtande i ärendet. Förslaget stämmer överens med utlåtandet.

Enligt 30 kap. 11 § 2 och 4 mom. i förvaltningsstadgan besvarar stadsstyrelsen en motion som undertecknats av minst 25 ledamöter och förelägger fullmäktige sitt svar.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Jan Ihatsu, stadssekreterare, telefon: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Sinikka Vepsän aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 30.10.2023 § 629

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

va. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Jan Ihatsu, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36276
jan.ihatsu(a)hel.fi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 03.10.2023 § 196

HEL 2023-008678 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi valtuutettu Sinikka Vepsän ja 28 muun valtuutetun Bosti-tilausjärjestelmästä luopumista ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään selvitetävän mahdollisuutta luopua Bosti-tilausjärjestelmästä ympärivuorokautisessa lastenkotitoiminnassa ja selvitetävän mahdollisuutta siirtyä Tampereella käytössä olevaan malliin, jossa lastenkotien vakituisella henkilöstöllä on käytössään luottokortit lastensuojelulaitoksissa tehtäviä päivittäishankintoja varten ja jossa lastenkotitoiminnan käteiskassaa koskeva käytäntö on joustavampi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta pitää aloitetta kannatettavana ja toteaa, että Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet onkin jo aiemmin tunnistettu ympärivuorokautisten lastenkotien ja lasten vastaanottoyksiköiden toiminnassa. Selvitystyö ja etenemissuunnitelma Bosti-ostotilausjärjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on jo tehty.

Päivittäishankinnat lastenkodeissa ja lastensuojelun vastaanottolaitoksissa

Pitkäaikaisista hoitoa tarjoavissa lastenkodeissa sekä lastensuojelun vastaanottolaitoksissa tehdään runsaasti päivittäiseen hoito- ja kasvatustyöhön kuuluvia hankintoja. Lastenkodeissa on käytössä käteiskassat, joilla voidaan tehdä pieniä päivittäisostoksia. Menokassat ovat yksikön paikkamäärän mukaan 500–1600 euroa. Lastensuojelulain (417/2007 55 §) mukaiset käyttövarat annetaan lapsen omaan käyttöön joko käteiskassasta käteisellä tai tilisiirtona lapsen tilille. Vastaanottolaitoksissa on käytössä menokassat vain käyttövarojen maksamiseen lapsille.

Muissa tapauksissa lastensuojelun ympärivuorokautisissa yksiköissä käytetään kaupungin ostotilausjärjestelmä Bostia, jolla hankitaan sijoitetuille lapsille esimerkiksi vaatteita tai muuta käyttötavaraa. Bostia käytettäessä ostot tehdään laatimalla ensin sähköinen tilaus, jossa on määritelty hankittava tuote, oston hinta ja ostopaikka. Asiointi ja maksun suorittaminen kaupassa tapahtuu käyttämällä tulostettua Bosti-tilaustositetta. Lapset tekevät ostoksia yhdessä ohjaajan kanssa tai vaihtoehtoisesti asioivat kaupassa itsenäisesti tilaustositteen kanssa. Bosti-järjestelmän etuna on nähty, että sen avulla voidaan varmistaa, että raha päättyy lapsen käytössä suunniteltuun käyttötarkoitukseen.

15.11.2023

Bosti-järjestelmän käyttöön liittyvät haasteet on tunnistettu lastensuojelun ympärivuorokautisten yksiköiden toiminnassa. Ostotilauksittain käyttäminen ostotapahtuman yhteydessä on lasta leimaava käytäntö, ja lapsi kokee tilanteen nöyryyttävänä. Ostotilanteeseen voi lisäksi liittyä lapsen yksityisyyden suojaan kohdistuvia riskejä. Tilausjärjestelmän käyttö rajoittaa lasten mahdollisuuksia tehdä tarvitsemiaan päivittäisostoksia joustavasti ja ikätasolleen luontevalla tavalla.

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi

Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi kodin ulkopuolelle sijoitetuille lapsille tehtävissä päivittäishankinnoissa on tehty. Lastenkotien ja lastensuojelun vastaanottolaitosten käteiskassojen käyttöä laajennetaan siten, että sijoitetut lapset voivat itsenäisesti asioidessaan tehdä käteisellä tarvitsemansa hankinnat. Tämän mahdollistamiseksi käteisvarojen enimmäismäärä kassatoimipisteissä tulee arvion mukaan olla 1400–3800 euroa alayksikköjen paikkamäärästä riippuen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että myös käteiskassan käyttö sitoo henkilöstön työpanosta, sillä menot kirjataan kirjanpitoon muistiotositteilla käsin alkuperäisistä kuiteista ja kassojen tilityksissä tulee pyrkiä siihen, että menot kohdistuvat oikealle kuukaudelle. Toimintayksikön esihenkilö vastaa kassatoimintaa harjoittavan yksikkönsä kassatoiminnoista, kassapisteen turvallisuudesta, käyttöoikeuksien hakemisesta ja poistamisesta sekä siitä, että kassanhoitajat tuntevat ohjeistuksen.

Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan osastoitain luottokortteja vakituisesta henkilöstöstä nimettäville henkilöille. Luottokortilla henkilöstöön kuuluva kortinhaltija voi suorittaa maksuja tehdessään hankintoja yhdessä lapsen kanssa. Luottokortilla on mahdollista tehdä lapselle hankintoja myös verkkokaupoista, mikä ei ole onnistunut Bosti-järjestelmää käytettäessä. Mikäli luottokortin omaavaa henkilöstöä ei ole osastolla aina saatavilla, henkilöstön on mahdollista tehdä lapsille kiireellisiä hankintoja myös käteiskassasta.

Hallintosäännön 14 luvun 1 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan toimialajohtaja päättää käteiskassojen jaosta tehtävääalueellaan. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan käteisvarojen enimmäismäärä on tällä hetkellä 43 050 euroa. Mikäli toimialan kassavarojen yhteenlaskettua enimmäismäärää on tarve korottaa, asiasta tehdään esitys rahoitusjohtajalle. Myös luottokorttien hankinta edellyttää rahoitusjohtajan päätöksen.

Arvion mukaan edellä mainitut toimenpiteet ovat toteutettavissa noin neljän kuukauden kuluessa

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Kodin ulkopuolelle sijoitetut lapset ovat erityisen haavoittuvassa asemassa. Lasta arvostavat käytänteet ja tasa-arvoisten toimintaedellytysten mahdollistaminen ovat hyvän sijaishuollon toteuttamiseksi tärkeää. Sijoitetuilla lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua yhteiskuntaan ilman pelkoa leimaantumisesta tai yksityisyytensä vaarantumisesta.

Eriarvioisuutta tuottavien rakenteiden ja arkisten käytänteiden poistaminen tuottaa sijoitetuille lapsille positiivisia sosiaalisia ja psyykkisiä hyvinvointivaikutuksia.”

Käsittely

03.10.2023 Ehdotuksen mukaan

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Sinikka Vepsä: Muokataan Etenemissuunnitelma Bosti-järjestelmästä luopumiseksi -otsikon alaiseen kolmanteen kappaleeseen: "Käteisostojen helpottamisen lisäksi ympärivuorokautisiin yksiköihin hankitaan luottokortteja riittävästi."

Kannattaja: jäsen Meri Valkama

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Vastaehdotus 1 (jäsen Sinikka Vepsä)

Jaa-äännet: 9

Ahto Apajalahti, Maaret Castrén, Laura Korpinen, Matti Niiranen, Nea Nättinen, Mikko Paunio, Emmi Piippo, Daniel Sazonov, Oula Silvennoinen

Ei-äännet: 3

Pentti Arajärvi, Meri Valkama, Sinikka Vepsä

Tyhjä: 1

Touko Niinimäki

Poissa: 0

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi esittelijän ehdotuksen äänin 9 - 3 (tyhjä 1).

15.11.2023

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Anita Lindfors, lastensuojelupalvelujen päällikkö, puhelin: 310 43059
anita.lindfors(a)hel.fi

Minna Pitkänen, lastenkotitoiminnan päällikkö, puhelin: 310 46170
minna.k.pitkanen(a)hel.fi

Armi Vaden, talouspäällikkö, puhelin: 310 15970
armi.vaden(a)hel.fi

Terja Hannola, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 39043
terja.hannola(a)hel.fi

15.11.2023

Asia/13

---

§ 267

Motioner inlämnade vid sammanträdet

Beslut

Gruppmotioner

- gruppmotion av Centerns fullmäktigegrupp om att utse en biträdande borgmästare för företags- och näringsfrågor

Fullmäktigemotioner

- ledamoten Elina Kauppilas motion om att iståndsätta Helsingfors bäckar
- ledamoten Seija Muurinens motion om fler bostäder i centrum
- ledamoten Katri Penttinens motion om en precisering av förvaltningsstadgan
- ledamoten Tuomas Rantanens motion om att uppkalla en park och sätta upp en minnesplakett efter Ele Alenius i Kasberget

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

15.11.2023

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 255, 256, 262, 263, 264, 265, 266 ja 267 §:t.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

2

VALITUSOSOITUS

Pöytäkirjan 257, 258, 259, 260 ja 261 §:t.

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianomainen)
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi postitse, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Mikäli päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmen päivän kuluttua viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

15.11.2023

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden asiointiosoite on:

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
Postiosoite: Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI
Faksinumero: 029 56 42079
Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5
Puhelinnumero: 029 56 42000

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

1. päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
2. miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
3. vaatimusten perustelut;
4. mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

15.11.2023

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimus päätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

1. valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
2. selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
3. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksun mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Markkinaoikeuden ensimmäisenä asteena käsittelemässä asiassa maksu peritään riippumatta asian lopputuloksesta.

Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä. Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Suojattu sähköposti: <https://securemail.hel.fi/>

Käytäthän aina suojattua sähköpostia, kun lähetät henkilökohtaisia tietoja.

15.11.2023

Muistathan asiain yhteydessä mainita kirjaamisnumeron (esim. HEL 2021-000123), mikäli asiaksi on jo vireillä Helsingin kaupungissa.

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi
Postiosoite: PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13
Puhelinnumero: 09 310 13700

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

ANVISNINGAR FÖR SÖKANDE AV ÄNDRING

1

FÖRBUD MOT SÖKANDE AV ÄNDRING

255, 256, 262, 263, 264, 265, 266 och 267 § i protokollet.

Ändring i beslutet får inte sökas eftersom beslutet gäller beredning eller verkställighet.

Tillämpat lagrum: 136 § i kommunallagen

2

BESVÄRSANVISNING

257, 258, 259, 260 och 261 § i protokollet.

Ändring i beslutet söks genom kommunalbesvär.

Besvärsrätt

Ändring i beslutet får sökas

- av den som ett beslut avser eller vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part)
- av en kommunmedlem

Besvärstid

Kommunalbesvär ska anföras inom 30 dagar efter att man fått del av beslutet.

Besvärsskriften ska lämnas in till besvärsmyndigheten senast besvärstidens sista dag under besvärsmyndighetens öppettid.

15.11.2023

Om beslutet har delgetts per post anses en part ha fått del av beslutet sju dagar efter att brevet sändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet sju dagar efter att protokollet fanns tillgängligt i det allmänna datanätet.

Om beslutet har delgetts som elektroniskt meddelande anses en part ha fått del av beslutet tre dagar efter att meddelandet sändes, om inte något annat påvisas.

Dagen då man fått del av beslutet räknas inte in i besvärstiden. Om sista dagen av besvärstiden är en helgdag, självständighetsdagen, första maj, jul- eller midsommarafton eller en helgfri lördag får besvärshandlingarna lämnas in första vardagen därefter.

Besvärsgrunder

Kommunalbesvär får anföras på den grunden att

- beslutet har tillkommit i felaktig ordning
- den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter
- beslutet annars strider mot lag

Ändringssökanden ska framföra besvärsgrunderna innan besvärstiden går ut.

Besvärsmyndighet

Kommunalbesvär anføres hos Helsingfors förvaltningsdomstol.

Förvaltningsdomstolens kontaktuppgifter är:

E-postadress: helsinki.hao@oikeus.fi
Adress: Banbyggarvägen 5
00520 HELSINGFORS
Faxnummer: 029 56 42079
besöksadress: Banbyggarvägen 5
Telefonnummer: 029 56 42000

Besvär kan anföras även via förvaltnings- och specialdomstolarnas e-tjänst på adressen <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/sv>

Formen för och innehållet i besvärsskriften

Besvär ska anföras skriftligen. Elektroniska dokument uppfyller kravet på skriftlig form.

I besvärsskriften ska uppges:

15.11.2023

1. det beslut i vilket ändring söks, (det överklagade beslutet);
2. till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas (yrkandena);
3. grunderna för yrkandena;
4. vad besvärsrätten grundar sig på om det överklagade beslutet inte avser ändringssökanden själv.

I besvären ska dessutom ändringssökandens namn och kontaktuppgifter uppges. Om en laglig företrädare eller ett ombud för ändringssökandens talan, ska också dennes kontaktuppgifter uppges. Medan besvären är anhängiga ska förvaltningsdomstolen utan dröjsmål underrättas om ändringar i kontaktuppgifterna.

Besvären ska också innehålla postadressen och en eventuell annan adress till vilken handlingar som hänför sig till rättegången kan sändas (processadress). Om ändringssökanden har uppgett flera processadresser, kan förvaltningsdomstolen välja till vilken av dem den skickar de handlingar som hänför sig till rättegången.

När den som har begärt omprövning anför besvär över det beslut som fattats med anledning av begäran om omprövning, får denne lägga fram nya grunder för sina yrkanden. Ändringssökanden får framställa nya yrkanden endast om de grundar sig på förändrade förhållanden eller på omständigheter som ändringssökanden fått kännedom om efter det att tidsfristen för begäran om omprövning gått ut.

Till besvärsskriften ska följande fogas:

1. det överklagade beslutet med besvärсанvisning;
2. utredning om när ändringssökanden har fått del av beslutet, eller annan utredning om när besvärstiden börjat löpa;
3. de handlingar som ändringssökanden åberopar som stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har lämnats till myndigheten.

Rättegångsavgift

En rättegångsavgift tas ut med stöd av lagen om domstolsavgifter (1455/2015) hos den som söker ändring. I ett ärende som marknads-

15.11.2023

domstolen har behandlat som första instans tas avgiften ut oberoende av utgången.

Om förvaltningsdomstolen ändrar det överklagade beslutet till förmån för ändringssökanden tas ingen rättegångsavgift ut.

Protokoll

Protokollsutdrag och -bilagor som hänför sig till beslutet skickas på begäran. Handlingar kan beställas från Helsingfors stads registratorskontor.

Skyddad e-post: <https://securemail.hel.fi/>

Använd alltid skyddad e-post när du skickar personliga uppgifter.

Nämn alltid diarienumret (t.ex. HEL 2021-000123) i ditt meddelande om ditt ärende redan har upptagits till behandling vid Helsingfors stad.

E-postadress: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postadress: PB 10
00099 HELSINGFORS STAD

Besöksadress: Norra esplanaden 11-13

Telefonnummer: 09 310 13700

Registratorskontoret är öppet måndag–fredag kl. 08.15–16.00

15.11.2023

HELSINGIN KAUPUNGINVALTUUSTO
HELSINGFORS STADSFULLMÄKTIGE

Reetta Vanhanen
puheenjohtaja
ordförande

Lauri Menna
pöytäkirjanpitäjä
protokollförare

Pöytäkirja tarkastettu
Protokollet justerat

Suldaan Said Ahmed

Laura Korpinen

Shawn Huff

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.
Dokumentet är elektroniskt undertecknat.

15.11.2023

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 21.11.2023.

Protokollet har hållits tillgängligt i det allmänna datanätet på adressen www.hel.fi 21.11.2023.